

Suçüstü

2026 - 16 ISSN Numarası: 3062-2913

polisimiz var!

ALİ OKER
ALPER KAYA
ASLI GEREN
AYSU ŞAHLI
BÜNYAMİN TAN
DİDEM KAZAN SOL
EBİDE KILIÇ
ENGİN BELKİ YILDIRIM
EVLİYA ÇELEBİ
EYLÜL İDEMEN DOĞRAMACI
GİZEM ŞİMŞEK KAYA
GÜLSEDA H. ÇELEBİ
GÜRKAN İŞSEVENLER
HALİS KOÇ
KUTAY KÜMBETLİ
OLAY YERİ KİTAP KULÜBÜ
ONUR KIRŞAVOĞLU
SENA NUR USLU
TUBA DAĞDELEN
TUBA KANDEMİR
UĞUR GÜNEL
UMUT KAYGISIZ

3. İLK
POLİSİYE
ROMAN
YARIŞMASI
BAŞVURULARI
BAŞLADI!

suçüstü

16. SAYI

2026 - TEMMUZ - AĞUSTOS
(İKİ AYLIK PERİYOTLA YAYINLANIR)
ISSN NUMARASI: 3062-2913

Dergide yayınlanan eserlerin
yasal sorumluluğu, yazarlarına aittir.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

ALPER KAYA

YAYIN KURULU

EVLİYA ÇELEBİ

EYLÜL İDEMEN DOĞRAMACI

KAPAK TASARIM

GÖRSELLER VE MİZANPAJ

ALPER KAYA

EDİTÖR

GİZEM ŞİMŞEK KAYA

RÖPORTAJLAR

ALPER KAYA

X @ /SUCUSTU

www.sucustu.net

İLETİŞİM: [sucustu\[et\]sucustu.net](mailto:sucustu[et]sucustu.net)

ÖYKÜLER

ALLAN DICKSON

(ÇEV. BÜNYAMİN TAN)

GÜLSEDA H. ÇELEBİ

ENGİN BELKİ YILDIRIM

EYLÜL İDEMEN DOĞRAMACI

SENA NUR USLU

YAZILAR

ALİ OKER

ASLI GEREN

AYSU ŞAHLI

EBİDE KILIÇ

EVLİYA ÇELEBİ

GİZEM ŞİMŞEK KAYA

GÜRKAN İŞSEVENLER

HALİS KOÇ

KUTAY KÜMBETLİ

OLAY YERİ KİTAP KULÜBÜ

ONUR KIRŞAVOĞLU

TUBA DAĞDELEN

TUBA KANDEMİR

UMUT KAYGISIZ

KARİKATÜR

UĞUR GÜNEL

3. İLK POLİSİYE ROMAN YARIŞMASI	05
WEB'DE NE VAR?	06
ZEHİR, HAÇ VE TAHT: BORGIA DOSYASI	07
GÜRKAN İŞSEVENLER	
SUÇUN GÖRÜNTÜSÜ	09
DİDEM KAZAN SOL	
GERÇEK SUÇLAR: KATHERINE KNIGHT	10
ASLI GEREN	
YENİ KİTAP SOHBETLERİ	13
ANKARA CİNAYETİ 1945 ALPER KAYA	
TEFRİKA: VİRD - II. BAB: TAKİP - 3. BÖLÜM	15
ENGİN BELKİ YILDIRIM	
CELİL OKER'İN ROMANLARININ DİZİ/FİLM	17
OLMASI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER ALİ OKER	
LAKSHİMİMİ KAYBETTİM, HÜKÜMSÜZDÜR...	19
GİZEM ŞİMŞEK KAYA	
TEŞEKKÜR EDERİZ PROFESÖR!	20
EBİDE KILIÇ	
ÇİZGİ ROMAN BUZDA CİNAYET	22
KARİKATÜR UĞUR GÜNEL	28
AFİŞÜSTÜ: KUZULARIN SESSİZLİĞİ	29
TUBA KANDEMİR	
TEMMUZ VAKA DOSYASI:	32
OLAY YERİ KİTAP KULÜBÜ	
ÖYKÜ: KAN VE ÇAMUR	35
SENA NUR USLU	
YASAKLI SUÇLAR: ALEISTER CROWLEY	36
KUTAY KÜMBETLİ	
LATİN AMERİKA SUÇ SİNEMASININ	37
EN İYİ 10 FİLMİ ONUR KIRSAVOĞLU	
RÖPORTAJ:	40
GİZEM AYDOĞAN KONGAR	
KİTAP İNCELEMESİ:	42
HİÇBİRİMİZ MASUM DEĞİLİZ AYSU ŞAHLI	
TEFRİKA: HAKİKATTEKİ TUTUKLUK	43
1. BÖLÜM GÜLSEDA H. ÇELEBİ	
KEMERLERİ BAĞLAYIN YERALTI'NA	45
İNİYORUZ HALİS KOÇ	
TEFRİKA: TÜTÜN SOĞUĞU 4. BÖLÜM	46
GÜLSEDA H. ÇELEBİ	
KİTAP İNCELEMESİ: KURU BEBEK	49
UMUT KAYGISIZ	
ÖYKÜ: GECENİN GETİRDİĞİ	51
EYLÜL İDEMEN DOĞRAMACI	
007 FIRST LIGHT SUÇA KARŞI İLK GÖREV	53
EVLİYA ÇELEBİ	
KİTAP İNCELEMESİ: TATSIZ BİR ÖYKÜ	54
TUBA DAĞDELEN	
MELBOURNE CİNAYETİ - 3	59
ALLAN DICKSON (ÇEV. BÜNYAMİN TAN)	

sf. 05

sf. 07

sf. 32

YENİ KİTAP SOHBETLERİ
YİĞİT CAN ERDOĞAN
SELÇUK ÖREN
"ANKARA CİNAYETİ 1945"
sf. 13

RÖPORTAJ:
GİZEM AYDOĞAN
KONGAR
sf. 40

Halis Koç
sf. 45

Tuba Dağdelen
sf. 54

YAZ MODUNU AÇIYORUZ!

Hava sıcaklıkları bir anda mevsim normallerinin dahi üzerine fırlamışken alışageldik periyodumuzda, 16. sayımızla karşınızdayız!

Bu sayımız, manidar bir zamanlama ile olsa gerek yaz aylarının vazgeçilmezi ‘kumsal kenarında kitap okuma’ modasını destekler biçimde şimdiki kadarki en çok kitap kritiğinin yer aldığı sayımız.

Önce Güzel Haberler

İçeriğimizde neler olduğuna değinmeden önce iki güzel haberi de sizinle paylaşmak istiyorum. Çevirileriyle dergimize katkı sunan **Bünyamin Tan**, Yerli Bilimkurgu Yükseliyor dergisinin 13. kez düzenlediği Kısa Öykü Yarışması’nda **Ouroboros’un Sarmalı** isimli öyküsüyle üçüncülüğe layık görüldü! Bu vesileyle hem Tan’ı hem de yüzüncü sayısını da geçtiğimiz haftalarda okurlarla buluşturmuş olan YBY ailesini tebrik edelim... Bir diğer güzel haber ise 2. İlk Polisiye Roman Yarışması birincimiz **Nadide Acar Yılmaz**’dan geldi. Yılmaz, 7. Kare Festivali’nde Uzun Metraj Korku Senaryosu dalında ikincilik ödülüne layık görüldü! Bu vesileyle, Yılmaz’ın yarışmamızda birincilik ipini göğüsleyen dosyası Şüpheli’nin de Mahal Edebiyat etiketiyle yakında raflardaki yerini alacağını müjdeleyelim.

Röportajlar...

SUÇÜSTÜ’nün alametifarikası olan Yeni Kitap Sohbetleri ve çevirmen röportajları bu sayımızda sizi bekleyen içerikler arasında. Yeni Kitap Sohbetleri köşesinde yakın geçmişimizden gerçek bir suç vakasını **Ankara Cinayeti 1945** isimyle çizgi roman olarak bizlerle buluşturan **Yiğitcan Erdoğan** ve **Selçuk Ören** var. Çevirmenlerle yaptığımız röportajlara ise **Gizem Aydoğan Kongar** ile devam ediyoruz.

3. İlk Polisiye Roman Yarışması

Gelenekselleştirme yolunda emin adımlarla ilerlediğimiz İlk Polisiye Roman Yarışması, bu sayımızda yeni birincisi için ilk duyurusunu yapıyor. 3. İlk Polisiye Roman Yarışması şartnamesine dergimizden ve web sitemizden ulaşabilirsiniz.

Gerçek Suçlar, Yasaklı Suçlar, Sinema, Televizyon ve Dahası

Aslı Geren, Gerçek Suçlar köşesinde bu kez *Katherine Knight*’ı anlatırken **Kutay Kümbetli**’nin Yasaklı Suçlar köşesi *Aleister Crowley*’in hikâyesini sizinle buluşturuyor.

Gizem Şimşek Kaya film yazılarına *Maharaja* ile devam ederken **Onur Kırşavoğlu** Latin Amerika suç sinemasının en iyi 10 filmini listeliyor; **Halis Koç** ise geçtiğimiz aylarda ekrandan kaldırılma iddialarıyla da gündeme gelen *Yeraltı* dizisine bir bakış atıyor. **Tuba Kandemir**’in afişlerin izini sürdüğü Afişüstü köşesi ise *Kuzuların Sessizliği*’ni açıklıyor.

Didem Kazan Sol, güncel bir problemi *Suçun Görüntüsü* denemesiyle işlerken **Evliya Çelebi 007 First Light** oyununa dair yazısıyla dergimiz sayfaları arasında sizi bekliyor. **Ali Oker**’in babası Celil Oker’in romanlarının dizi / film uyarlaması yapılmasına dair görüşlerine de sayfalarımızda yer verdik.

Uğur Günel’in suçu odağına alan karikatürleri ve benim çevirimle sizlerle buluşan tam macera çizgi romanlar bu sayıda da devam ediyor.

Öyküler

Engin Belki Yıldırım “*VİRD*” tefrikasının, **Bünyamin Tan** ise Allan Dickson çevirisi olan *Melbourne Cinayeti* öyküsünün üçüncü bölümleriyle; **Gülseda H. Çelebi** “*Hakikatteki Tutukluk*” tefrikasının ilk bölümüyle aramızda.

Tefrikaların yanı sıra **Eylül İdemem Doğramacı**’nın “*Gecenin Getirdiği*”, **Sena Nur Uslu**’nun ise “*Kan ve Çamur*” öyküsünü dergimizde bulabilirsiniz.

Kitap İncelemeleri

Bu sayımızda, **Olay Yeri Kitap Kulübü** yepyeni bir format ile bizlerle buluşuyor ve kitap kulübünde okudukları kitapların değerlendirmelerini artık dergimizde yazmaya başlıyor!

Gürkan İşsevenler’in *Borgiaları* konu edinen üç kitaba, **Ebide Kılıç**’in *Gülü’n Adı*’na, **Aysu Şahlı**’nın *Hiçbirimiz Masum Değiliz’e*, **Umut Kaygısız**’ın *Kuru Bebek’e* ve **Tuba Dağdelen**’in *Tatsız Bir Öykü*’ye dair kritikleri SUÇÜSTÜ’nün 16. sayısında!

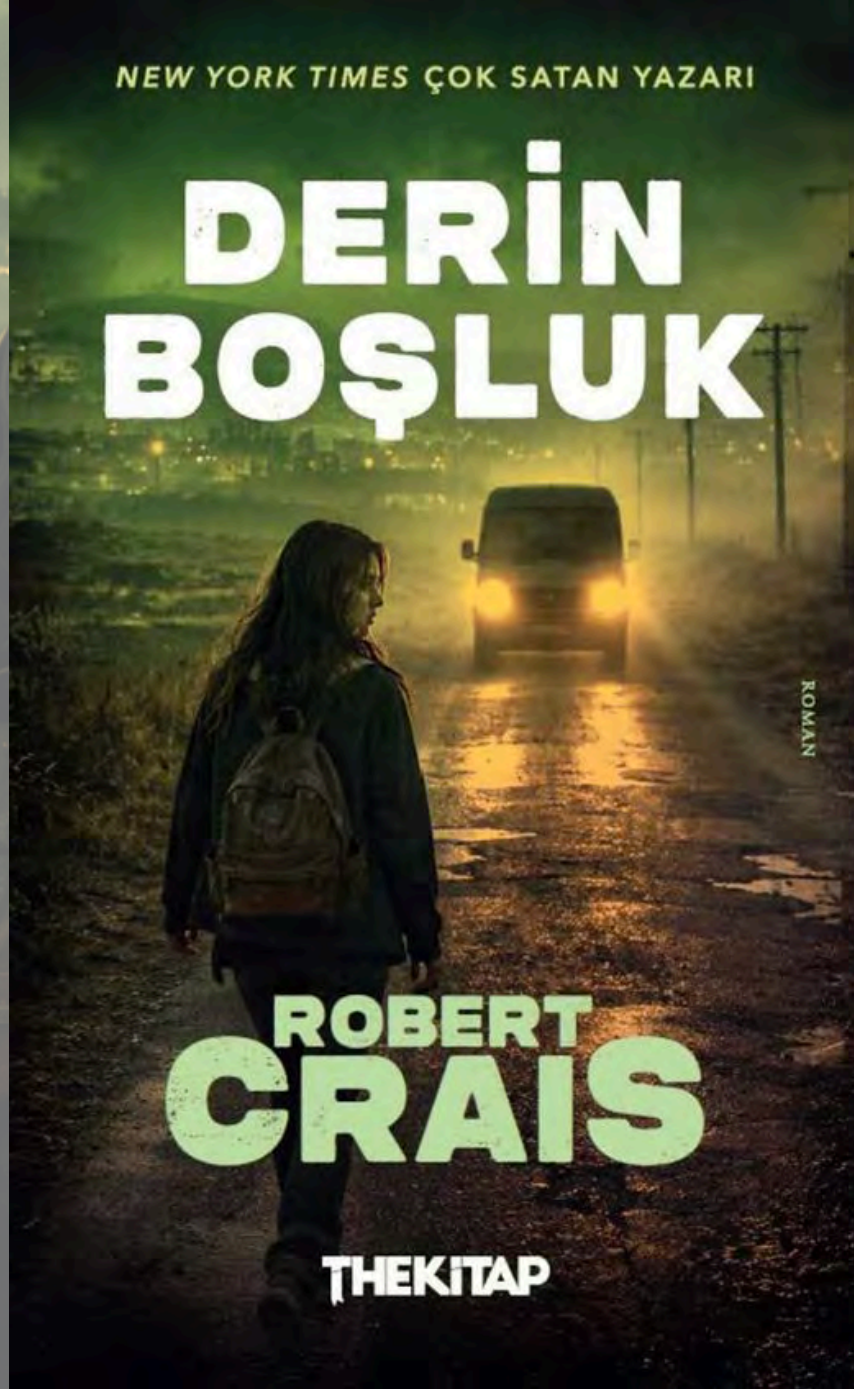
Sözün özü...

SUÇÜSTÜ, suça dair ne varsa onları yakalamaya devam edecek.

Dileriz ki eşlik etmeye devam edersiniz!

Alper Kaya

Robert Crais, Derin Boşluk'ta suç romanının temposunu insan ruhunun kırılganlığıyla ustalıkla birleştiriyor.

3. İLK POLİSİYE ROMAN YARIŞMASI

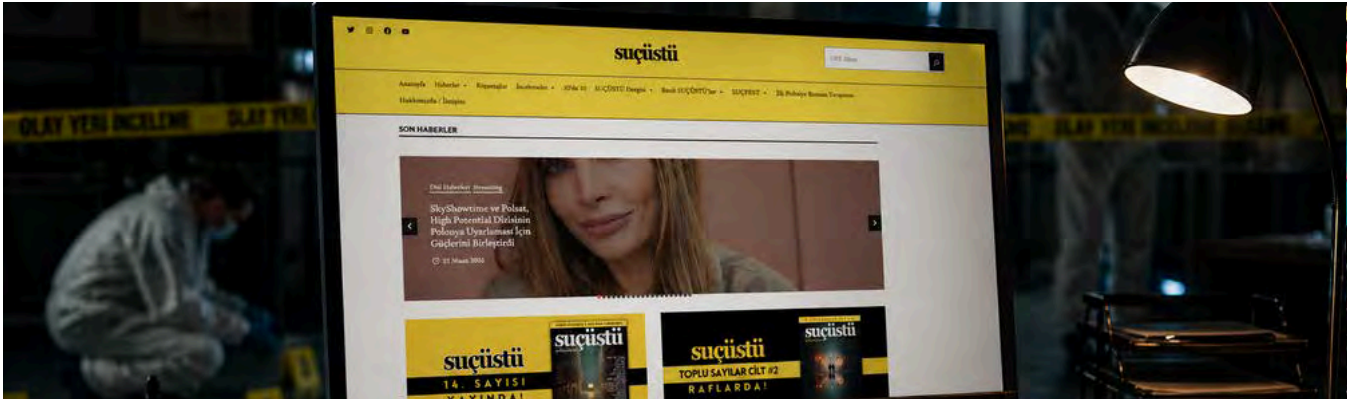

Mahal Edebiyat ve SUÇÜSTÜ iş birliğiyle iki yıldır düzenlediğimiz; Umut Kaygısız'ın "Küpelere Tak Anne" ve Nadide Acar Yılmaz'ın "Şüphe" isimli eserlerinin birincilikle taçlandırıldığı 'İlk Polisiye Roman Yarışması' yeni adaylarını aramaya başladı! Tıpkı iki yıldır olduğu gibi yayımlanmış hiç eseriniz yoksa, polisiye türünün gereksinimlerini karşılayan roman dosyanız ile siz de bu yarışmaya katılabilirsiniz.

SUÇÜSTÜ'nü temsilen Ahmet Ziya Yıldırım, Alper Kaya, Halis Koç, Nadide Acar Yılmaz ve Umut Kaygısız'dan oluşan jürinin belirleyeceği kazanan eser 2027 yılı içerisinde duyurulacak ve aynı yıl, Mahal Edebiyat bünyesinde kitaplaştırılacaktır.

KATILIM ŞARTNAMESİ

- Gönderilen eser, maksimum 30.000 kelime sınırında yazılmış olmalıdır.
- Gönderilen eser, polisiye türünün gereksinimi olan suç ve muamma unsurlarını içeriyor olmalıdır.
- Daha önce farklı türlerde de olsa (öykü, şiir, deneme, araştırma) kitaplaştırılmış herhangi bir çalışmanız olmamalıdır. *(Kolektif öykü derlemelerinde yer almış kişiler, bu şarttan muaf tutulur.)*
- Yazılmış eserde nefret söylemleri, ırkçılık, herhangi bir topluluğu küçük düşürücü bir içerik bulunması; elenme sebebidir.
- Dosyalar 1 Temmuz 2026 - 31 Aralık 2026 tarihleri arasında **ilkroman@sucustu.net** adresine gönderilmelidir. 31 Aralık 2026 saat 23.59'dan sonraki başvurular geçerli değildir.
- Gönderilen bütün dosyalar içinde, aranan kriterlerin karşılanmaması gibi durumlarda jüri ödül vermeme hakkını saklı tutar.
- Ödüle layık görülmuş yazarın ödül töreni öncesinde herhangi bir başka / aynı eserinin yayımlanması hâlinde ödül jüri sıralamasında ikinci sırayı almış olan yazara verilir ya da herhangi bir yazara ödül verilmez.

Ocak ayından bu yana bir haber portalı misyonu üstlenen, her gün üç yeni içeriği sizinle buluşturan www.sucustu.net platformunda son iki ayın (Mayıs - Haziran 2026) en çok okunan beş içeriğine göz atalım!

ZEHİR, HAÇ VE TAHT: BORGIA DOSYASI

Rönesans'ın Kanlı Estetiği ve Üç Yazarlı Bir Karakter Otopsisini

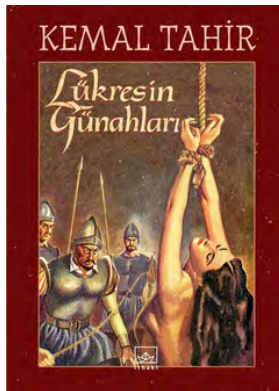
Suç edebiyatı denildiğinde aklımıza hep o bildik sahneler gelir: Yağmurun ıslattığı gri kaldırımlar, loş ışıklı barlar, pardösüsünün yakasını kaldırmış yalnız adamlar... Suçu hep modern şehrin yozlaşmış mahallelerinde, dumanlı odalarda ararız. Oysa suçun "organize" bir sanata, bizzat bir yönetim biçimine ve sarsılmaz bir aile geleneğine dönüştüğü asıl laboratuvarı bulmak istiyorsak 15. yüzyıl İtalya'sına gitmemiz gerekir. Vatikan'ın o göz kamaştırıcı altın varaklı koridorlarına girdiğinizde, duvarda asılı duran haçın gölgesinin aslında ne kadar tekinsiz bir karanlık barındırdığını görürsünüz.

Borgia ailesi sadece tarihin en çok tartışılan hanedanı değildir; onlar, suçun estetikle, siyasi dehanın ise acımasızlıkla nasıl harmanlanabileceğinin ilk büyük, belki de en görkemli örneğidir. Bu aileyi anlamak için elimizde üç devasa fener var: Kemal Tahir, Mario Puzo ve Paul Strathern. Bu üç yazar, Borgiaları bir "olay yeri incelemesi" titizliğiyle, fakat bambaşka ruh halleriyle masaya yatırıyor.

Kemal Tahir ve "Lükres'in Günahları": İktidar Kısılcığında Bir Vicdan Azabı

Türk edebiyatının o devasa çınarı Kemal Tahir, *Lükres'in Günahları*'nda projektörü hanedanın en çok hırpalanan, hakkında en çok yalan söylenen ismine, Lucrezia Borgia'ya çevirir. Tahir'in Lucrezia'sı, o ucuz tarih kitaplarında veya popüler dizilerde gördüğümüz "elinde zehirli yüzükle dolaşan, önüne geleni yatağına atan fethat kadın" imajından fersah fersah uzaktadır. Kemal Tahir bize bir canavarı değil, bir kurbanı anlatır.

Tahir'in Lucrezia'sı, içine doğduğu suç imparatorluğunun hem ayrılmaz bir parçasıdır hem de en büyük mağdurdur. Yazar, bu genç kadını babası Rodrigo (Papa Alexander VI) ve ağabeyi Cesare'nin kurduğu o devasa siyasi satranç tahtasında; durmadan yeri değiştirilen, feda edilen ya da bir piyon gibi ileri sürülen bir figür olarak resmeder.

Romanı okurken, bir genç kızın masumiyetinin iktidarın o soğuk ve kanlı dişileri arasında nasıl lime lime edildiğini iliklerinizde hissedersiniz.

Kemal Tahir'in kendine has, yoğun ve karakterin ruhuna işleyen dili, okuru Lucrezia'nın vicdan azabına ortak eder. Tahir burada suçu bireysel bir sapkınlık olarak görmez. Suç, onun dünyasında tarihsel bir zarurettir. Lucrezia'nın evlilikleri basit birer olay örgüsü değildir; bir kadının ruhunun parça parça satılmasının belgesidir. Özellikle gerçekten sevdiği eşlerinin, babasının siyasi çıkarları uğruna birer birer tasfiye edilmesi, karakterin iç dünyasında asla kapanmayacak yaralar açar. Tahir, Lucrezia üzerinden şu can yakıcı soruyu sorar: Suçun bir yasa, ihanetin ise en temel kural olduğu bir dünyada sadece nefes almaya çalışmak, başlı başına bir günah mıdır? Yazarın perspektifinde Lucrezia, işlediği iddia edilen günahlardan ziyade sırtına yüklenen günahların ağırlığı altında ezilen hüzünlü bir figürdür.

Mario Puzo ve "Aile": Bir Suç Holdingi Olarak Vatikan

Gelelim suç kurgusunun tartışmasız efendisine. Mario Puzo, ömrünün son yıllarında, adeta bir vasiyet gibi kaleme aldığı *Aile (The Family)* romanında Borgiaları modern mafya yapılanmasının ilk prototipi olarak selamlar. Puzo için Rodrigo Borgia, aslında 500 yıl önce yaşamış, cübbe giymiş bir Don Corleone'dir.

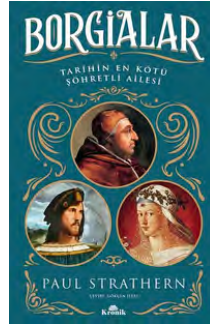
Puzo'nun analizinde Rodrigo sadece ruhları kurtarması beklenen bir Papa değildir. O, ailesini her şeyin üstünde tutan, evlatlarına duyduğu marazi ve tutkulu sevgiyle bütün dünyayı ateşe verebilecek kadar tehlikeli bir baba figürüdür. Puzo'nun dünyasında Vatikan, kutsal bir mekândan ziyade bir "suç holdingi" gibi çalışır. Cesare Borgia ise bu holdingin "icra makamı" ve "baş tetikçisi"dir.

Cesare, babasının stratejik zekâsının sahaya inmiş, ete kemiğe bürünmüş hâlidir. Puzo'nun anlatısında Cesare sadece soğukkanlı bir katil değildir. O, ailenin onurunu ve gücünü korumak için kendi insani duygularını bir kenara itmiş, adeta makineleşmiş bir savaşçıdır. Kitaptaki olay örgüsü, ailenin rakiplerini tek tek nasıl saf dışı bıraktığını bir şirketin pazar payını genişletmesi gibi soğukkanlılıkla işler. Puzo'nun kaleminde Borgialar, birbirlerine omertà yasasına benzer bir sadakatle bağlıdır. Bu bağ hem büyüleyicidir hem de dehşet vericidir.

Okur olarak bir yandan bu ailenin başvurduğu akıl almaz yöntemlerden tiksiniyoruz. Ama diğer yandan Puzo o kadar mahirdir ki, aralarındaki o kopmaz bağın trajedisine ve epik büyüklüğüne hayran kalmaktan kendimizi alamayız. Puzo için suç bir sığınaktır. Dış dünyanın düşmanlığına karşı kendi içlerinde sarsılmaz bir kale inşa ederler. Papa Alexander'ın çocuklarına duyduğu yoğun, hatta yer yer yasaklı denilecek seviyedeki sevgi, Puzo'nun karakter derinliğini besleyen en önemli damarlardan biridir. Borgialar onun için suçun sadece uygulayıcısı değil, onu bir aile mesleği ve onur meselesi hâline getiren vizyonerlerdir.

Paul Strathern ve "Borgialar": Gerçeğin Çıplak ve Belgeleşmiş Yüzü

Edebiyatın ve kurgunun o büyüleyici sisli havasından sıyrılıp Paul Strathern'in *Borgialar: Tarihin En Kötü Şöhretli Ailesi* çalışmasına geçtiğimizde karakterler tüm o süslü pelerinlerinden sıyrılır. Strathern bir kurgu yazarı değildir; konuya elinde neşter olan bir tarihçi titizliğiyle yaklaşır. Onun analizinde Borgialar ne Tahir'deki kadar kurban ne de Puzo'daki kadar epik kahramanlardır.

Strathern'e göre onlar, kaosun hüküm sürdüğü ve herkesin birbirinin boğazına çöktüğü bir İtalya'da hayatta kalmaya çalışan, son derece rasyonel ama sınır tanımayan aktörlerdir. Strathern, Cesare Borgia'nın askerî dehasını belgelerle ortaya koyarken, Niccolò Machiavelli'nin neden bu genç adamdan bu kadar etkilendiğinin de altını çizer. Cesare, onun gözünde amaca giden her yolu mübah sayan tarihteki ilk modern politikacıdır.

Strathern'in anlatısında olay örgüsü hislerle değil, kanıtlarla ilerler. Papa'nın kardinalleri mülksüzleştirerek Vatikan kasasını nasıl doldurduğunu ve Romagna seferlerinin lojistik detaylarını okurken, suçun aslında ne kadar sistematik bir yozlaşma olduğunu anlarız. Lucrezia karakterinde ise Strathern, dikkat çekici bir dönüşümü belgeler

Kitap, Lucrezia'nın hayatının son evresinde Ferrara Düşesi olarak nasıl saygın bir yöneticiye ve sanat hamisine dönüştüğünü göstererek efsanelerin ardındaki gerçek kadını ortaya koyar. Bu eser, duygulardan arındırılmış, soğukkanlı ve sarsıcı bir iddianame niteliğindedir. Strathern bize şunu hatırlatır: Tarih, bazen en yaratıcı kurgudan bile daha acımasız olabilir.

Gücün Üç Hâli ve Ortak Payda

Bu üç dev eseri bir araya getirdiğimizde karşımıza çıkan manzara şudur: Borgia ailesi sadece tarihsel bir figürler topluluğu değil, suç edebiyatının üç temel sütunudur.

Kemal Tahir, suçun bireysel trajedisini ve omuzlara binen vicdani yükü anlatır; insanın tarihsel çarklar arasında nasıl ufalandığını gösterir.

Mario Puzo, suçun kurumsal yapısını, aile bağlarıyla örülmüş o aşılmaz duvarları ve gücün nasıl kutsal bir zirha bürünebileceğini ortaya koyar. Paul Strathern ise her şeyi bir kenara bırakır ve suçun belgesini yazar; gerçeğin çıplaklığını ve politikanın soğukluğunu önümüze koyar.

Borgia vakası bize önemli bir ders verir: Suç her zaman yerin altında, karanlık dehlizlerde ya da varoşlarda filizlenmez. Aksine bazen en zirvede, "Tanrı'nın yeryüzündeki gölgesi" olma iddiasındaki en yüce makamlarda planlanır. Rönesans'ın ihtişamlı tablolarının, göğe yükselen katedrallerinin ve siyasi dehasının arkasında çoğu zaman bir şişe cantarella zehri, bir suikastçı hançeri ve hırslı bir babanın çocukları için kurduğu kanlı hayaller vardır.

Eğer suçun estetiğini, etiğini ve tarihsel köklerini gerçekten anlamak istiyorsanız bu üç farklı kapıdan da geçmeniz gerekir. Borgiaları okumak sadece kimin kimi öldürdüğünü öğrenmek değildir; "neden" yapıldığını, gücün insanı nasıl bir canavara ya da nasıl bir kurbanı dönüştürdüğünü anlamaktır. Ve bazen, Kemal Tahir'in Lükres'inde sezdiğimiz o acı gerçekle yüzleşmektir: En büyük günah, suçun kanun olduğu bir dünyada sadece hayatta kalmaya çalışmaktır.

Görsel Kaynak: Prime Video

SUÇUN GÖRÜNTÜSÜ

*Önce görüntü yayıldı.
Sonra öfke geldi.
Hayvan çoktan ölmüştü.*

Modern çağın polisiye dili değişti. Eskiden suç saklanırdı; şimdi kaydediliyor. Güvenlik kameraları, telefon ekranları, araç kameraları, apartman kayıtları... Dünya dev bir olay yerine dönüştü. Fakat buna rağmen suç azalmadı. Belki yalnızca biçim değiştirdi. Daha görünür, daha paylaşılabılır ve daha seyredilebilir hâle geldi.

Hayvanlara karşı işlenen suçlar bu dönüşümün en rahatsız edici örneklerinden biri. Çünkü bu suçlar çoğu zaman bir görüntüyle başlıyor. Bir güvenlik kamerası kaydı, birkaç saniyelik bulanık bir video, sosyal medyada dolaşıma sokulan kısa bir kesit. İnsanlar görüntüyü izliyor, yorum yapıyor, öfkeleniyor, failin bulunmasını istiyor. Fakat bütün bu dijital hareketliliğin içinde garip bir boşluk oluşuyor. Acının kendisi çoktan tamamlanmış oluyor.

Belki çağımızın en büyük kırılması burada başladı. Böylece şiddet doğrudan yaşanan bir gerçeklik olmaktan çıkıp tüketilen bir içeriğe dönüşüyor.

Polisiye anlatılar eskiden bir düzen duygusu taşırdı. Bir suç olur, dedektif gelir, ipuçları toplanır, fail bulunur ve dünya yeniden anlam kazanırdı. Oysa bugün dijital suç kültüründe çözümden çok dolaşım var. Görüntüler sürekli yeniden paylaşılıyor. Suç, çözülmeden yaşamaya devam ediyor. İnsanlar olayın kendisini hatırlamak yerine görüntüsünü hatırlıyor.

Bu yüzden modern toplumun hafızası artık arşivsel çalışmıyor, algoritmik çalışıyor. Hangi suçun hatırlanacağına vicdan değil, görünürlük karar veriyor. Daha fazla izlenen görüntü daha gerçek kabul ediyor. Sessizce gerçekleşen şiddet ise çoğu zaman hiç yaşanmamış gibi kayboluyor.

Hayvanlara yönelik suçların internette bu kadar hızlı yayılmasının nedeni biraz da budur. İnsanlar görüntüleri paylaşırken çoğu zaman adalet aradıklarını düşünürler. Fakat görüntünün dolaşıma girme biçimi bazen başka bir şeye dönüşür. Kolektif bir seyir deneyimine. İnsanlar korku, öfke ve merhameti aynı anda tüketir. Yorumlar çoğalır, kullanıcılar failin cezalandırılmasını ister, birkaç gün boyunca büyük bir dijital hareketlilik yaşanır. Sonra başka bir görüntü gelir.

Belki de modern çağın en trajik yanı unutkanlığın hızıdır. Bir zamanlar gazetelerin üçüncü sayfalarında kalan suçlar şimdi herkesin cebine giriyor ama aynı hızla kayboluyor. Dijital akış hiçbir acının uzun süre kalmasına izin vermiyor.

Susan Sontag, acının görüntülerine sürekli maruz kalmanın insanı duyarsızlaştırabileceğini söyler. İnsan bir süre sonra olayın kendisini hatırlayamıyor. Görüntünün estetiğini hatırlamaya başlıyor; gece görüşü kameraları, düşük çözünürlük, titreyen kayıtlar, olay yeri şeritleri, polis sirenleri... Suç giderek sinemasal bir dile dönüşüyor.

Belki bu yüzden günümüz polisiye kültürü bakışla ilgilidir. İnsan neden suç görüntülerini izlemek ister? Neden şiddetin kaydını tekrar tekrar açar? Bunun bir kısmı korkuyla ilgili olabilir. İnsan başkasının felaketine bakarak kendi güvenliğini doğrular. Fakat başka bir taraf daha vardır; seyretmenin verdiği görünmez iktidar hissi. Ekranın arkasındaki kişi zarar görmez. Yalnızca tanıklık eder.

Fakat tanıklık her zaman masum olmayabilir.

Bir hayvanın işkence görüntüsünü paylaşmak bazen onu görünür kılar, bazen de ikinci kez nesneye dönüştürür. Çünkü dijital çağda acı bile dolaşıma sokulan bir materyale dönüşebilir. Görüntü izlendikçe büyür, çoğaldıkça gerçekliğini kaybeder. Bir noktadan sonra insanlar hayvanı değil, olayın viral etkisini konuşmaya başlar.

Bugünün polisiye estetiği tam da burada kuruluyor; bulanık ekranlarda, donmuş karelerde, yarım kalmış kayıtlarda. Modern insan artık olay yerine gitmiyor, olay yeri ona geliyor. Telefon ekranları yeni suç mahalleri gibi çalışıyor. Her kullanıcı aynı anda hem seyirci, hem tanık, hem de potansiyel arşivci hâline geliyor.

Fakat bütün bu kayıt kültürüne rağmen dünyada hâlâ sayısız görünmeyen şiddet var. Kameraya yakalanmayan, paylaşılmayan, trend olmayan acılar. Belki de çağımızın adalet anlayışı tam burada kırılıyor. Çünkü görünmeyen suç, dijital dünyada neredeyse hiç var olmuyor.

Modern toplum şiddeti ortadan kaldırmadı. Onu kaydedilebilir hâle getirdi. Belki de bugün asıl korkutucu olan şey suçun işlenmesi değil, görüntüye dönüştüğü anda seyredilecek bir nesneye dönüşmesi.

Hayvan çoktan ölmüş oluyor. İnsanlar ise hâlâ videoyu izlemeye devam ediyor.

KATHERINE KNIGHT

Katilleri gerçekten göremiyor muyuz? Yoksa onlara tekrar tekrar şans vererek farkında olmadan yeni kurbanlar yaratmalarına izin mi veriyoruz? Belki de sorun uyarı işaretlerinin görünmez olması değil; duygularımızın, umutlarımızın ve önyargılarımızın bu işaretleri görmezden gelmemize neden olmasıdır. Şartlı tahliye hakkı olmaksızın ömür boyu hapis cezasına çarptırılan ilk Avustralyalı kadın olan Katherine Knight'ın hikâyesi, bu sorulara kendi içinde bir yanıt sunuyor.

Katherine Knight birçok suçlu profiline benzer şekilde zorlu ve travmatik bir aile ortamında büyüdü. Babası Ken, annesi Barbara'ya defalarca kez tecavüz eden şiddet eğilimli bir alkolikti. Barbara ise yaşadığı cinsel hayatı detaylarıyla kızıyla paylaşarak erkeklere olan nefretini anlatırdı. Ancak bu nefret propagandasına rağmen Knight ilerleyen zamanlarda annesine cinsel partnerinin kendisini istemediği bir cinsel eyleme zorlamasını dile getirdiğinde Barbara ona katlanmasını ve şikâyet etmeyi bırakmasını tavsiye edecekti.

Knight 11 yaşına kadar babası dışında ailesinin çeşitli üyeleri tarafından sık sık cinsel saldırıya uğradığını iddia etti ve bu durum psikiyatristler tarafından onaylanırken aile üyeleri tarafından da doğrulandı. Liseye geçişiyle birlikte Knight'ın davranışlarında belirgin bir değişim gözlemlendi. Okul yıllarında zaman zaman saldırgan eğilimler gösterdiği, en az bir erkek öğrenciyle ciddi bir çatışmaya girdiği kaydedildi. Aynı dönemde bir öğretmen tarafından yaralandığı olayın ise sonradan öğretmenin kendini koruma amacıyla hareket etmesinden kaynaklandığı ortaya çıktı. Bunlar ilk uyarı işaretleri olsa da son değillerdi. Knight, okuma yazma öğrenmeden 15 yaşında okulu bıraktı. Yerel bir mezbahada, *hayalindeki iş* olarak tanımladığı yerde çalışmaya başladı. Burada önce sakatat kesiyordu, ardından hızla kemik ayırma işine geçti ve kendine ait bir kasap bıçağı seti aldı. Bunları evde yatağının üzerinde asılı tuttu.

Görsel: ABC

Knight 1973 yılında iş arkadaşı David Stanford Kellett ile tanıştı ve bir yıl sonra evlendiler. Düğün sırasında Kellett aşırı alkollüydü ama Barbara tarafından kızına karşı dikkatli olması gerektiği, onu üzmesi ya da aldatması durumunda ciddi sonuçlar doğurabileceği konusunda uyarıldığını çok iyi hatırlayacaktı. Yıllar boyunca Kellett, Knight tarafından istismara maruz kaldı. İlk çocuklarının doğumundan kısa süre sonra onu terk ederek Queensland'e taşındı. Bu dönemde Knight hastaneye yatırıldı ve doğum sonrası depresyon tanısı aldı. Taburcu olmasından sonra davranışları daha da şiddetlendi. İki aylık bebeği Melissa'yı trenin yaklaşmasından hemen önce demiryolu hattına bıraktı, sonrasında ise çaldığı bir balta ile kasabaya giderek insanları öldürmekle tehdit etti. Olayın sonunda Melissa kurtarılıp Knight yeniden hastaneye yatırılrsa da kısa süre sonra tekrardan taburcu edildi. Şiddet davranışları bunlarla da sınırlı kalmadı. Kellett'i bulmak amacıyla bir kadına saldırdı, bir çocuğu rehin aldı ve tutuklandığında hem kocasını hem de kayınvalidesini öldürmeyi planladığını itiraf etti.

Bir dizi başarısız evliliğin ardından Knight, John Charles Thomas Price ile bir ilişkiye başladı. Üç çocuk babası olan Price çevresi tarafından sevilen, sosyal olarak uyumlu biriydi. Knight'ın geçmişteki şiddet eğilimini biliyordu ve ikilinin ilişkilerinin başlangıcı gerçekten sakin ilerlemişti. 1998 yılında Price'ın evlenmeyi reddetmesi üzerine çift arasında ciddi bir kriz yaşandı. Knight, Price'a hırsızlık iftirası atarak yıllardır çalıştığı işinden kovulmasına sebep oldu. Yaşadıkları başka bir tartışma sırasında ise Price'ı göğsünden bıçakladı. Bu olayın ardından Price, ondan korunmak amacıyla uzaklaştırma kararı aldırdı. Yine de çevresine, Knight'ın çocuklarına zarar verebileceğinden endişe duyduğu için eve dönmeye devam ettiğini itiraf edecekti.

Görseller: Herald Sun

28 Şubat'ta Price eve döndüğünde çocukların evde olmadığını fark etti, Knight onları bir arkadaşlarının yanına göndermişti. Ardından dinlenmek için odasına geçti. Ertesi sabah çevredeki kişilerin şüphelenmesi üzerine polis ekipleri eve yönlendirildi. Zorla girilen evde Price'ın cansız bedenine ulaşıldı. Knight ise aşırı miktarda ilaç almış bir biçimde koma halinde bulundu.

Soruşturma sonucunda Knight'ın Price'ı uyuduğu sırada kasap bıçağıyla defalarca bıçakladığı, Price'ın uyanarak ev içinde kaçmaya çalıştığı ve kısa süreli bir kovalamacanın yaşandığı ortaya çıktı. Price'ın ön kapıdan dışarı çıkmayı başardığı ancak ağır yaralar nedeniyle kısa süre sonra hayatını kaybettiği belirlendi. Otopsi raporuna göre Price'ın vücudunda en az 37 bıçak darbesi vardı ve yaraların büyük bölümünün hayati organlara ulaşmış olduğu yazıyordu.

Fakat asıl sarsıcı olan bu değildi.

Price öldükten birkaç saat sonra Knight onun derisini yüzüp deriyi salona açılan bir kapının pervazındaki et kancasına asmıştı. Daha sonra Price'ın başını kesmiş, vücudunun bazı kısımlarını ise pişirerek iki ayrı tabakta yemek masasında servis etmişti. Her tabağın yanına Price'ın iki çocuğundan birinin adını taşıyan ve onu çocuklarına yemek olarak servis etme hazırlıklarını gösteren notlar bulundu. Üçüncü yemek ise bilinmeyen nedenlerle arka bahçeye atılmıştı, bu durum Knight'ın onu yemeye çalıştığı ancak yiyemediği şeklinde yorumlandı.

Knight, 2001 yılında cinayet suçlamasıyla mahkeme karşısına çıkarıldı. Başlangıçta suçlamaları reddetse de yargılama sürecinde suçunu kabul etti. Mahkeme boyunca yapılan psikiyatrik değerlendirmelerde Knight'ın dissosiyatif belirtiler ve sınırdaki kişilik bozukluğu özellikleri gösterebileceği öne sürüldü. Ancak bazı uzman raporları onun eylemlerinin farkında olacak düzeyde cezai ehliyeteye sahip olduğunu ifade etti. Tüm bunların sonucunda 8 Kasım 2001'deki duruşmada Yargıç O'Keefe, suçun ağırlığını ve Knight'ın pişmanlık göstermemesini vurgulayarak ağır bir cezanın gerekli olduğuna karar verdi. Knight şartlı tahliye imkânı olmaksızın ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı ve dosyasına "Kesinlikle serbest bırakılmayacak" ibaresinin eklenmesi emredildi. Bu karar Avustralya hukuk tarihinde bir kadın sanık için verilen en ağır cezalar arasında yer aldı.

Bu olay tek bir nedene indirgenemeyecek, tek bir kişiyi suçlamanın yeterli olmayacağı kadar şiddetli sonuçları olsa da kaçınılmaz sona doğru ilerleyişin neden durdurulamadığı sorusunu yeniden gündeme getiriyor. Katilleri hafife mi alıyoruz? Zihinlerini tam olarak çözemediğimiz için onlara kendi perspektifimizden sınırlar çiziyor, o sınırların ötesine geçemeyeceklerini mi düşünüyoruz? Oysa bu varsayım çoğu zaman yanıltıcı olabiliyor.

Peki ya katilleri gerçekten göremiyor muyuz yoksa onları yaratan koşulları ancak geriye dönüp baktığımızda mı anlamlandırabiliyoruz?

SEVEREK TAKİP ETTİĞİNİZ suçüstü ARTIK BASILI!

Dergimizin sayılarının tıpkıbasım olarak yer aldığı
toplu ciltleri internet kitapçılarında bulabilirsiniz!

“En büyük zorluk gerçek anlamda bitimi olmayan bu hikâyeye bir final yazmaktı...”

SUÇÜSTÜ’ndeki “Yeni Kitap Sohbetleri” köşemizde, **Ankara Cinayeti 1945** çizgi romanıyla yakın tarihimizin enteresan bir vakasını akıcı bir anlatıya dönüştüren **Yiğitcan Erdoğan** ile **Selçuk Ören** var. Keyifli okumalar dileriz!

Alper Kaya: Öncelikle merhaba! Yakın geçmişimizde üzerinde kafa yorulabilecek çok acayip suç öyküleri var ve Ankara cinayeti de bunlardan birisi... Ancak ben öncelikle bunun sizin aklınıza nasıl geldiğini ve bu projenin tam olarak nasıl şekillendiğini merak ediyorum.

Yiğitcan Erdoğan: Ben bundan yaklaşık sekiz sene önce bir şeyi araştırırken denk geldim Ankara Cinayeti’ne. Mesele çok ilgimi çekti, önce bir radyo tiyatrosu olarak yazdım. Sonra olmadı, rafta durdu proje. Ardından Selçuk Ören’le bir gün beraber bir şeyler yapalım diye konuşurken, yapabileceğimiz bir şey olarak bu geldi aklıma. 2022 yılında Selçuk ve ben yola başladık, ardından Gülenay, en son da Gizem katıldı aramızda.

Alper Kaya: Bir yazar, üç çizer... Müzik gruplarında bile grup üyesi sayısı ne kadar çok olursa, çatırdamaların da o kadar çok olduğu vakidir. Ancak ortaya çok disiplinli bir şekilde ilerlediği belli olan bir eser çıktığına göre çalışma aşamasının oldukça başarılı geçtiğini kabul edebiliriz. Nasıl bir iş bölümü oldu? Birden fazla yaratıcı zihnin aynı doğrultuda bir bakış geliştirmesi güzel bir tecrübe olsa gerek!

Selçuk Ören: Söylediğiniz gibi bir grup insanın bir araya gelip bir proje üretmesi zor bir süreç. Bunun için sayfa üretimine başlamadan önce ön hazırlığımızı tamamladık; karakter tasarımları, döneme ait görsel araştırma, sayfaların kaç karede oluşacağı... Projenin en başından beri olan çizer olarak görsel dünya için hazırlığı ben üstlendim. Gülenay ve Gizem proje dahil olduklarında senaryo ve görsel dünya üzerine konuştuk. Sayfa üretimi aşaması planladığımızdan uzun sürdü ancak ön hazırlığımız sayesinde karakter ve mekan devamlılığı ile ilgili neredeyse hiç problem yaşamadık. Yiğitcan’ın yalın senaryo dili sayesinde de her çizer kendi üslupları ile rahatça sanatlarını icra etti.

Alper Kaya: Proje şekillendi, görüşmeler başladı ve detaylar netleşti... Peki basım sürecine dair evreler nasıl ilerledi? Günümüzde değil çizgi roman, roman formatında yeni eserlere bile kapı açtırmanın zorlaştığı pek çok kişi tarafından kabul edilen bir gerçek... Bu aşamada, yaşadığınız muhtemelen bir kısmı trajikomik bir kısmı fazlasıyla komik pek çok şey olmuştur diye düşünüyorum...

Yiğitcan Erdoğan: Aslında olmadı, sadece yayınevi partnerimiz İkinci Adam daha önce hiç çizgi roman basmadığı için önce bir deneme baskısı almamız gerekti. Fakat genel olarak süreç sorunsuzca çok yakındı. En sıkışık süreç lansman için yetişecek ön kopyaların matbaadan çıkmasıydı, onları da sağ olsun dostumuz İsmail Türküsev bizim için gitti aldı; ben de ondan yüklenmişim, trenle Ankara’ya kendim götürdüm.

Alper Kaya: Hikâyenin geliştirilmesi aşamasında faydalandığınız başka kaynaklar oldu mu? Gerçek bir suç kurgu evrenine dönüştürürken yaşadığınız zorluklar veya "Beklediğim kadar zor olmadı" diyebileceğiniz, kolayca aşılabilir engeller neler oldu?

Yiğitcan Erdoğan: Evet! İhsan Tombuş'un bu konu üzerine yaptığı kitap çok değerli bir kaynak, ondan epey faydalandım. Onun dışında dönemin tüm gazetelerini okudum konuya dair. Yaşadığım en büyük zorluk gerçek anlamda bitimi olmayan bu hikâyeye bir final yazmaktı, onu da Selçuk çözdü. Beklediğim kadar zor olmayan kısmı ise çizimler bittikten sonra hikâyeyi tekrar tashihlemek, hatta ciddi bir revizyona sokabilmek oldu.

Alper Kaya: Bundan sonrası için planlarınız neler? Ufukta yeni çalışmalar var mı?

Yiğitcan Erdoğan: Selçuk "Şeytanın Yeryüzündeki Gölgesi" isimli bir proje üzerinde çalışıyor, Instagram'dan hakkında bilgi edinebilirsiniz. Ben de ufak ufak yeni bir radyo tiyatrosu üzerine çalışmaya başladım. Umarım bu yıl bitmeden galasını yapmış olacağım.

Alper Kaya: Bize vakit ayırdığınız için çok teşekkürler! SUÇÜSTÜ'nde bir rutinimiz var, son soruyu hep konuklarımıza bırakıyoruz. Röportaj sırasında bizim atladığımız bir şey varsa veya sizin mutlaka değinmek istediğiniz bir şey varsa şu an, burayı bir açık kürsü olarak değerlendirebilirsiniz!

Yiğitcan Erdoğan: Valla değinmek istediğim ekstra bir şey yok, umarım hikâyeye karşılaşan herkes iyi vakit geçirir ve çizgi romanımız akıllarında güzel kalır!

Genç kadın ellerini göğsünde birleştirmiş yalnız başına yürüyordu. Yeni bir yıl başlayalı hafta geçmemişken eskisinin devrettiği sıkıntılarla şimdiden tüm umudu silinmiş; yuvasından fersah fersah uzak bu şehirde yalnızlığını düşünerek kendine sarılmış adımlıyordu kaldırımı.

Sokaklar bomboş olmasına rağmen kimseyle kazara göze gelip de zihinlerinde yer etmemek için yere bakıyordu belki.

Çokça yüz görmemiş miydi? Çokça kişiye bakıp da tanış olmamış mıydı? Çokça gözüküp başkalarına, her şey ona çok görülmemiş miydi?

Belki de daha derinlere bakıyordu... Yürüdüğü yolun daha da derinlerine; kim bilir kaç kere kırılıp yamanıp sökülerek yeniden dökülen asfaltın, sırf iş yapılıyor gibi görünmek için bozulup bozulup döşenen kaldırımların altında kalmış verimli toprakların da derinine, utanmanın unutulduğu bir zamanda kimsenin giremediği yerin ta dibine bakıyordu.

Hava soğuk değildi veya hissetmiyordu, kar da yağmıyordu, üşümüyordu; sahip olduğu tek varlığa sarılmış sanki cehenneme bakıyor, görmeye, tahayyül etmeye çalışıyordu. Cehennemi alevlerle doldurmak kimin fikriydi? Buzdan kalpler taşıyan kötü'lerin iyi'leşmesi için buzları çözülp kanları ılınsın diye ne kadar sıcak gerekiyordu?

Öyle değil miydi, günahların cezasını çekmenin bir sonu yok muydu? Herkes sonunda cennete kavuşmayacak mıydı? Kalplerindeki buz eriyince onlar da sonsuz mutluluğa sahip olmayacak mıydı?

Peki ya şimdi?

Kötüler şimdi mutlu değil miydi? Yaktıkları bunca can, girdikleri bunca günah, kırdıkları bunca kalp varken hayattan keyif almıyor gibi görünmüyorlardı. Aksine, gülüp eğleniyor, günlerini gün edip zamanı geçiriyorlardı. Bu dünyada kötülük yaparak mutlu bir hayat geçirenler, öbür dünyada kısa bir cezadan sonra aynı mutluluğa devam edeceklerse eğer, iyiliğin bir hükmü kalır mıydı?

Hazır kendine sarılmışken, hazır yalnızken, hazır kimsenin kendine karışmadığı bir an bulmuşken belki bunları düşünüyor ve belki de görünmediğini umursanmadığını sanıyordu.

Oysa başı önünde geçtiği sokaktaki güvenlik kameralarından biri o kaybolmadan hemen önce bu hâlini kaydetmişti. Ve şimdi yıllar sonra Ali Burak ve Çiçek, Kâtip adını verdiklerini kişiyi bulmak için tüm eski bağlantıları ararken yine bu kaydı açıp aynı ilk gün gördüklerindeki kadar üzgün ve düşünceli şekilde sessizce izlemişlerdi.

Çiçek aklındaki sorularla görüntüyü izlerken, "Telefon kayıtlarında adı hiç söylenmeyen birisi vardı hatırladın mı?" diye sordu Ali Burak.

"Evet amirim. Şu özel yurttaki kalan üniversiteli kızları götürdükleri "beyefendi" herifçioğlu."

"Soruşturmaya hiç dahil edilmemiş mi?"

"Doğrudan ilgisi yok diye sorgulamaya gerek duymamış savcılık"

"Ondan bahsedenlerin kayıtlarını da bulamadım dosyada."

"Benim de dikkatimi çekmişti amirim. Siz geçen gün yeniden bu dosyaya bakmamı söylediğinizde ifadelerde bu "beyefendi"nin izinin kalmadığını farkettilim."

"Kimlerin ondan bahsettiğini bulabilir miyiz? Belki yeniden sıkıştırırsak izini süreriz."

"Çok zor amirim hatta imkansız gibi bir şey. Neredeyse beş yıl geçti. Belediye başkanının şerefsiz oğlunu da yurtdışına kaçırdılar zaten. Jandarma kayıtlarını incelemeye ilgili sorunları da biliyorsunuz." diyerek derin bir iç geçirdi Çiçek.

Ali Burak ekranda duraklatılmış görüntüdeki kaldırım taşlarını saymaya çalışırken aradaki dolgulardan kan sızmaya başladı. Sayıyı şaşırmamak için gözlerini kırpmadan ekrana bakmaya devam ederken kızılık genç kadının yürüdüğü yolu doldurdu. Taşların sayısı sayıklamaya dönerken; kan, kalp atışı gibi her bir piksele yayılmaya başladığı anda Medet'in içeri girmesiyle irkildi başkomiser.

“Şiringada parmak izi yokmuş abi” dedi Medet.
“İçinde ne varmış belli oldu mu?” diye sordu Ali Burak.

Villada kendisini bayıltan sıvı her ne ise o günden beri hâlâ vücudunda yabancı bir şeyler geziyormuş gibi hissediyor; bu yetmezmiş gibi garip bir gıcık da boğazında yer etmiş, olur olmaz yerde öksürük nöbetleriyle ya konuşması kesiliyor ya da yedikleri aksırmayla burnundan geliyordu.

“Şeref başkomiser özellikle ilgileni ama bildikleri hiçbir şeye benzemiyormuş.”

Şeref Karasu villaya operasyon yaptıkları gün anonsu duyup yardıma gelen narkotik şube başkomiseriydi. Medet, dışarı çıktıklarında Çiçek’in bulunduğu şiringayı da daha çabuk sonuca ulaşıcağını düşünerek ona teslim etmişti.

“Yani?” diye sordu Ali Burak
“Bilmiyorum abi,” diyerek mahcup Çiçek’e dönüp baktı Medet.
“Laboratuardakilere ben de bastırırım amirim!” diyerek araya girdi Çiçek.

Başkomiser birden durup ekranı işaret ederek konuştu:
“Medet senin memlekettekilerle şu kayıp kız vakasını bir daha konuşsana!”

Medet ekrandaki donmuş görüntüye bakıp Başkomisere dönüp “Emin misin abi?” diye sormaktan kendini alamadı.

“Hiç olmadığım kadar Medet!” diye yanıtladı kararlı bir ses tonuyla ve ekledi “Çiçek! Sen de Hamit’i ara villayı araştırmayı bıraksın oradan bir şey çıkmayacak.”
“Hamit abiye ne diyeyim amirim?” diye sordu Çiçek.
Başkomiser sertçe “Ben konuşurum gelince. Bir şey demene gerek yok!” deyince Çiçek biraz bozuldu ama belli etmedi.

Ali Burak ikisine de biraz sert çıktığını fark ederek ayağa kalktı ve gülümseyerek konuştu:
“Karnınız acıkmadı mı yahu? Ne zamandır kebab yemedik. Hamit de acele etsin şu otobandaki mekanda buluşalım. Sizinkileri ben ismarlıyorum ama Hamit’in yediklerini açlık durumuna göre ödeyemeyebilirim.”

Medet ve Çiçek gülererek ayağa kalkarken Ali Burak bir an kapıda durup “Otoparkta buluşuruz, benim bir telefon etmem lazım.” diyerek ikisinden ayrıldı.

Devamı Gelecek Sayıda

Celil Oker'in romanlarının dizi/film olması üzerine düşünceler

Geçtiğimiz günlerde babamın bir okuyucusu internette yazmış: "İlerde romanlarının dizi/film olacağından eminim". Zaman zaman bana da bu konuda "Remzi Ünal'ı ne zaman televizyonda görebileceğiz?" diye soranlar oluyor. Gerçekten de son 7 yılda bana bu konuda tekliflerle gelenler, Celil Oker'in eserlerinin senaryolaştırılması için haklarını satın almak ve piyasada bu senaryoyu hayata geçirebilecek yapımcı bulmak isteyenler oldu.

Öncelikle hemen söyleyeyim. Celil Oker'in eserlerinin dizi/film olması konusunda ne olumlu ne olumsuz bir fikrim var. Hem de tam tersine! Böyle şeyler olur, romanlar başka sektörlere de hitap eder, başka çevrelerde de tanınmasına yol açar. Sinema bir sanattır, bir sanat eseri başka bir sanatta da kendini ifade edebilir, eserin tanınmasını sağlar, bu herkes için de iyi güzel bir şey olur. Kişisel olarak ben çocukken '*Cyrano de Bergerac*' (1990) filmi sinemada gördükten sonra karakteri tanımış, Edmond Rostand'ın aynı isimli oyununu (1897) o zaman okumuşum.

Dizi meselesi biraz daha karmaşık, birazdan o konuya geleceğim.

Beni şaşırtan şey, bazı okuyucu ve tanıdıklarımın, tamamen iyi dileklerle olduğuna son derece emin olduğum halde, Celil Oker'in romanlarına olan hayranlıklarını ve o romanları ne kadar başarılı bulduklarını ifade etmek isterken, bu başarının ölçüsü olarak romanların dizi veya film hâline getirilmesi temennilerini kullanmaları. Kısaca romanlar o kadar güzel ve başarılı ki ilerde dizi ve film olacak. Bu mantığı biraz daha ileri götürelim: **Dizi veya film olmaması romanlar başarısızdır.**

Burada Salâh Birsell'in ağzıyla şöyle diyelim: "*Sevgili okuyucu, işte orada bir an dur kardeşim*".

Şu bir gerçek, sinema ve dizi sektörü zaten acayip büyük bir endüstri idi, son 15 yılda Netflix ve müadilleri sayesinde daha da büyüdü. Türkiye'de sinema hep vardı, dizi sektörü artan kanalların sayısı sayesinde kendinden geçti, acayip paraların döndüğü ve bu yüzden de sayısız dizinin yapıldığı ve bu dizilerin yurt dışında da (Ortadoğu ve Avrupa) izlendiği, satın alındığı, dolayısıyla gittikçe değerlendirildiği bir 'şey' hâline geldi.

Bu 'şey' o kadar büyük ve değerli ki, insanlar hayranlık duyuyor, parçası olmak istiyor, istemese bile eh dizi/film izlemek keyifli bir şey olduğu için en azından mutluluk duyuyor.

İnsanlar arasındaki her (evet her) faaliyetin ve ilişkinin ticarî bir değer transferi olduğunu düşünen bir insan olarak, sanat eserlerinin de bundan azade bir mantığı olduğu fikrinde değilim. Dolayısıyla insanların neden Celil Oker'in eserlerini televizyonda veya sinemada görmek istediklerini veya haklarını satın almak istediklerini ben de anlıyorum. Ama bunun ilânihaye bir amaç olarak belirtilmesine şaşıyorum, açıkçası da biraz bozuluyorum. **Celil Oker'in romanlarını beğeniyorsanız, romandan bahsedin kardeşim.**

Bu dizi/film meselesinin temelindeki esas mevzu para. Netflix ve muadilleri bir taraftan, Türkiye'de sayıları gittikçe artan yapımcılar bir taraftan, ciddi bir şekilde orijinal içerik bulmakta zorlanıyorlar. Telif hakları davaları gırla gidiyor ve artık sürekli film/dizi izleyen insanlar da daha önce izlemedikleri orijinal bir içerik görmekte zorlanıyorlar. Kısaca orijinal içerik gittikçe ender bulunan bir 'şey' hâline geldi. Celil Oker'in eserlerinin değerli olması da bundan.

Elbette bana romanların senaryolaştırılması ve haklarını satın almak için gelen insanların da mali beklentileri olacaktır, doğrudur, kimse kimsenin güzel gözleri için bedava çalışmaz (ve çalışmasın zaten). Sinema bir tarafa, mesele televizyonda yayınlanacak diziyeye gelince, işin içine kanallar, yapımcılar, yaratıcı unsurlara kimin karar vereceği giriyor. Orada da ipler kopuyor.

Son 10 yılda Türkiye'de yapılmış dizilere ve yapımcılara baktığımda ilk gördüğüm şey öncelikle dizi emekçileri ile yapımcılar arasındaki çatışma. Emekçiler haklı olarak yapımcıları onları sömürmekle suçluyor, bunun en basit kanıtı günde 12 saati geçen çalışma süreleri. Detayları bilen bilmeyenlere anlatsın ama ben hayatımda yapımcısı hakkında olumlu konuşan bir sinema/dizi emekçisi duymadım.

İşin başka bir yönü daha var: Bu dizi sektöründeki yapımcıların büyük bir çoğunluğu geçmişinde yaptığı işlerde (daha fazla para kazanmak için, seyircilerin duygularını sömürmek adına) eskiden beri bildiğimiz ve özellikle de işe yaradığını da bildiğimiz şeylere imza atmış. Dizilerde kadına şiddet uygulamış, kadınlara tecavüz ettirmiş, çocukları duygu sömürsü unsuru olarak kullanmış. Devlet ve devlet çalışanlarının yaptıkları yasa dışı şeyleri de övmüş, militarist ve milliyetçi sinir uçlarıyla oynamış. Bunlar da yetmemiş, Osmanlı Devleti zamanındaki yaşamın, bugünkü hukuk devletinden (olduğunu var sayalım) daha değerli olduğunu anlatmış insanlar. Bunlar olmasa bile aile denen kurumun bireyler üzerindeki yıkıcı etkilerini seven, toplumsal baskının yerinde ve olması gereken bir şey olduğunu gösteren işler yapmış insanlar. **Ben bu insanlara neden para kazandırırım?** Ya da tamamen varoluşları siyasi dinamiklerle açıklanan televizyon kanallarına neden para kazandırırım? Şimdiye kadar Türkiye'de yapılmış hiç bir diziyi, o diziyi yapanlar adına utanmadan izleyemedim (hepsini gördüğümü iddia etmiyorum elbette).

Elbette bu anlattıklarım dışında işler yapan veya yapmak isteyen yapımcılar vardır. Sinema sektöründe olduğunu biliyorum. Fakat orada da şöyle bir sorunla karşı karşıyayız:

1) ya bu yapımcılar topluma tam da görmek istedikleri şeyi veriyor, o zaman Celil Oker'in eserlerinin televizyonda beğenilmesi ve çalışanlara para kazandırması mümkün değil. 2) ya da yapımcılar bir tek bunu yapmayı biliyor ve istiyor, o zaman da benim bu insanlara para kazandırmayı kabul etmem mümkün değil.

Bu iki olasılığın dışında bir olasılık yok mudur? Var. O da eseri azıcık birazcık değiştirerek orta yolu bulmak. Yani senaryoya hem insanların izleyeceğinden emin olduğumuz unsurları eklemek, hem de bunu yaparken Celil Oker'in feminist ve antimilitarist eserlerine zarar vermeyecek hâle getirerek yapmak. Bunu yapmak mümkün. Ben eserlerin değiştirilmeden uyarlanması gerektiğini savunanlardan değilim. Ama bunu yapmak zor. Kaldı ki bunu yapsak bile bu riski almak isteyecek yapımcı bulunur mu, tartışılır.

Bir de eserlerin mali hak transferi meselesi var. Bir eserin değeri para birimi olarak nasıl belirlenir? Biz Celil Oker'in eşi annem ve kardeşim ile birlikte her birimizin haklarını koruyarak nasıl bir karar almak durumundayız? Eh bizim de para kazanmak, turnayı gözünden vurmak, köşeyi dönmek gibi bir derdimiz olmadığına göre ve ben Kapalıçarşı'da bir halı bile almaktan aciz bir insan olduğuma göre bu meseleler daha da uzun sürecek ve bu yüzden Celil Oker'in eserlerini kısa bir zaman içinde ekranda göremeyeceğiz demektir. Çünkü benim istediğim, belirlediğim şartların kimseye uyması mümkün değil ve bu çok anlaşılır bir şey. Bir yapımcı neden işini gücü bırakıp benim kaprislerimi tatmin etmeye çalışsın ki, değil mi? Başka türlü bir şey benim istediğim.

Mesela size hiç kimsenin sormadığı soruyu söyleyeyim mi? *"Celil Oker'in eserleri ne zaman İngilizceye, Fransızcaya çevrilecek? Ne zaman Almancaya, Yunancaya, İspanyolcaya çevrilmiş eserleri tamamlanacak?". Ya da "Celil Oker'in eserleri ne zaman tiyatroya veya çizgi romana dönüştürülecek?".*

Ne kadar ilginç değil mi?

En kıymetli eşyanız nedir? Eşinize olan bağlılığınız nedeniyle alyansınız mı? Büyük büyükannelerinizden kalma bir kolye ya da küpe mi? Birazdan üzerine konuşacağımız filmdeki en kıymetli eşya bir çöp kovası. Evet, yanlış okumadınız bir çöp kovası.

Bir berber olan Maharaja'nın evine hırsız girer. Evden çalınan şey çöp kutusudur. Polise lakshmisinin çalındığıyla ilgili suç duyurusunda bulunan Maharaja'nın bir nesneden mi yoksa bir kişiden mi bahsettiği zaman içerisinde anlaşılacak ve Maharaja intikamının peşine düşecektir.

Yönetmenliğini Nithilan Saminathan'ın, yardımcı yönetmenliği R. Nandhakumar ile T. Suresh'in üstlendiği filmin senaryosunu T. Ajay Adithyan, Anil CR, Shahfaizal Chanbasha, Raam Murali, Gopal Ram ile yönetmen Saminathan birlikte kaleme almışlar. Görüntü yönetmenliğini Dinesh Purushothaman'ın üstlendiği, müzikleri B. Ajaneesh Loknath tarafından yapılan **Maharaja** (2024)'nin oyuncu kadrosunda ise Vijay Sethupathi, Anurag Kashyap, Mamta Mohandas, Natarajan Subramaniam, Abhirami, Divya Bharathi, Singampuli, Aruldoss gibi isimler bulunuyor.

Film, ustaca işlenmiş bir gerilim filmi olmakla birlikte izleyicileri 2 saat 21 dakika boyunca tamamen içine çekmeyi başarıyor. Oyuncuların tamamının performansları göz doldurucu olmakla birlikte; Maharaja'ya hayat veren Vijay Sethupathi güçlü bir performans sergilerken, Selvam'ı canlandıran Anurag Kashyap ise kötü karakter performansıyla onu başarılı bir şekilde destekliyor. Yönetmen Nithilan Swaminathan'ın olağanüstü vizyonu sayesinde zekice oluşturulmuş ve kurgulanmış olan doğrusal olmayan anlatı, beklenmedik sürprizlerle dolu karmaşık senaryonun parlamasını sağlıyor. Filmdeki duygusal derinlik ve düşündürücü unsurlar film bittiğinde bile izleyicilerin aklında kalacak şekilde tasarlanmış. Hatta seyrederken bile! Öyle ki, takip ettiğiniz her ekmek kırıntısı aniden kâbus gibi bir tabloya dönüşmeye başlıyor. Farklı hikâyelerin paralel ilerlediği filmi göz ucuyla izlemeye kalktığınızda maalesef anlayamayacak olmanız olası ancak izleyicileri saran atmosferine kendinizi kaptırarak izlediğinizde finale doğru yüzünüze patlayacak yumruklara hazırlıklı olmanız gerekiyor.

Filmin ilk yarısı hırsızlık soruşturması, polis karakolunda yaşanan kaos gibi detaylar ile yönetmen Swaminathan'ın ilk filmi **Kurangu Bommai** (2017)'ye göndermeler içeriyor. Bürokrasinin karşısında çaresiz kalan sivil halk, özellikle Maharaja üzerinden mükemmel bir şekilde yansıtıyor. Karakter tanımları hızlı ve yeterli; Maharaja'nın aile hayatını, kızını, mesleği olan beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutkusunu net bir şekilde görüyoruz. Bunların yanı sıra da şehirdeki soygunlara dair alt metinler de ilk yarıda seyirciye yeterli düzeyde sunuluyor.

Hint filmlerine göz devirerek bakanlardansanız özellikle bu filme şans vermenizi şiddetle tavsiye ederim zira bu filmde sonra Bollywood'da bakışınız aynı olmayacak...

Görsel Kaynak: IMDB

Bu Filmi Beğenirseniz Şunları da Beğenme "Riskiniz" Var:

Old Boy (2003): Park Chan-wook tarafından yönetilen film, sıradan bir adam olan Oh Dae-su'nun hiçbir açıklama yapılmadan 15 yıl boyunca penceresiz bir otel odasında esir tutulmasını ve ardından aniden serbest bırakıldığında başlattığı çarpıcı intikam arayışını konu alıyor.

Pizza (2012): Karthik Subbaraj tarafından yönetilen film, sıradan bir pizza kuryesinin kız arkadaşının hamilelik haberiyle değişen hayatını ve teslimat için gittiği bir evde mahsur kalarak paranormal olaylarla yüzleşmesini anlatıyor.

Umberto Eco denilince hemen akla dünyaca ünlü kitabı **Gülün Adı** gelse de benim aklımda kalan Milano'daki evinde 30 bin kitabın bulunduğu devasa kütüphanesidir. "30 bin kitapla yaşamak nasıl olurdu?" diye düşünmeden edemiyor insan. Yazlık evinde de 10 bin kitabı varmış. Sayı 30 bini bulduktan sonra kitapları saymayı da bırakmış. İçinde çok kıymetli 1200 antik el yazması, 15. ve 17. Yüzyıla ait nadir eserlerin de olduğu bu koleksiyonu nedeniyle, daha önceki evini kitaplığın çökme tehlikesiyle tahliye etmiş. Kütüphanesi, yazarın vefatının ardından ailesi tarafından 41 yıl çalıştığı Bolonya Üniversitesi'ne bağışlandı. Şövalyelik unvanına sahip bir yazar olarak 84 yaşında hayatını kaybedince Sforzesco Şatosu'nda son yolculuğuna uğurlandı. İşte Eco'yu sevmem için bir sebep daha! Şövalyelik ve şato benim hayalimdir. Bilenler bilir.

Söz konusu Eco olunca bu derin entelektüel altyapı ve aşırıya kaçan rakamları duymak kulağa hiç tuhaf gelmiyor. Peki **Gülün Adı**'nda geçen yasaklı kütüphane Eco'nun evindeki kütüphaneye benzemiyor mu?

Çağımızın Filozofu Eco

Dünyaca ünlü İtalyan düşünür, Orta Çağ felsefesi uzmanı, bilim insanı, göstergebilim (Semiyyotik) uzmanı, film eleştirmeni, James Joyce uzmanı, kitap koleksiyoneri ve çevirmen kimlikleriyle yirminci yüzyılın en büyük entelektüellerinden biri olan Eco'ya ben "çağımızın filozofu" da diyorum. Peki bu kadar mı? Orta Çağ estetiği, tarihi, kültürü ve Hristiyanlık tarihi alanlarında uzman, dilbilim ve felsefe alanlarında da çalışmaları var.

1980 yılında yazdığı **Gülün Adı** romanıyla büyük bir ses getiren Eco çok sayıda uluslararası ödüle layık görülürken; kısa süre sonra Almanya, İtalya, Fransa'dan devlet nişanları ve İtalya Büyük Yıldızlı Şövalyesi unvanına sahip az sayıda kişiden biri oldu. Dolayısıyla sadece niteliğiyle değil, yazarına kazandırdığı prestijle **Gülün Adı**, Tüm Zamanların En İyi 100 Polisiye kitabı arasında sağlam bir yer kazandı.

Gülün Adı
Umberto Eco
Çev. Şadan Karadeniz
Can Yayınları / 1986 / 606 sf.

Gelelim bu harika kitabın yazım aşamasına... **Gülün Adı**'nı yazmak Eco'nun iki senesini almış, hatta Eco elde yazmış sekreteri daktiloya çekmiştir. Kitabın başında bizi uzun bir kapı betimlemesi karşılar, peki bu betimleme neden var? İlk 100 sayfanın kefaret engelini aşmayı başarabilen okuyucuları ödüllendirmek için!

Engeli Aşabilenleri Ne Bekliyor?

1327'de İtalya'nın kuzeyinde bir manastırda rahip şüpheli bir şekilde öldürülür. Ardından, 7 günde 7 kişinin öldürülmesi manastırı kaosa sürükler. Olayı araştırmak üzere Fransisken William ve çömezi Melkli Dom Adso görevlendirilir. Buradaki zekasıyla William karakteri Sherlock Holmes'u; romandaki anlatıcımız Dom Adso ise Holmes'un yardımcısı Watson'u temsil etmektedir. William'a baktığımızda Orta Çağ'da zekasıyla, akılcı yaklaşımlarıyla, bağnaz kiliseye karşı akıllı ve şüpheli savunur.

Kitap göndermeler, metaforlarla katman katman bir yapıya sahip. Fransiskenler ve Papa arasında geçen felsefi ve dini tartışmaların gölgesinde bu cinayetlerin ana sebebi kayıp bir el yazmasına dayanıyor: Aristoteles'in *Kayıp Komedi* kitabı.

Fakat bu kitapla ilgili mücadeleye geçmeden önce, biraz da döneme Eco'nun gözünden bakalım...

Skolastik düşüncenin hâkim olduğu bir dönemde kilise, yoksul halk üzerinde egemen konumdadır. Manastırın mutfağı tıka basa yiyeceklerle doluyken yerel halk kiliseden atılan yiyecek atıklarını alabilmek için birbirlerini ezmektedir.

Romanda kadının adı bile neredeyse hiç geçmez! Hikâyedeki tek kadın karakter Adso'nun aşkı bulduğu kadındır. Adso, ona köylü kız diye hitap eder. Burada kadının adının olmaması, Orta Çağ'daki kadının görünmezliğine yapılan bir göndermedir.

Roman ilerledikçe anlarız ki; içindeki (kelimenin tam anlamıyla) zehirlenmiş keşişleriyle kilise sırlarla ve gizemlerle doludur. Girilmesi yasak olan labirent biçiminde kütüphanesi, Orta Çağ'ın en büyük kütüphanesidir. Gizemli kütüphane, bilginin erişilmez bir güç olarak nasıl saklanıp korunduğunun göstergesidir.

Başrahip, William biradere labirent şeklindeki kütüphane için **"Burası tinsel bir labirent olduğu kadar, dünyasal bir labirenttir. İçeri girebilirsiniz ama dışarı çıkamazsınız. Bunu söyledikten sonra sizden manastırın kurallarına uymanızı bekliyorum."** der. Kütüphane içeriye izinsiz kimse girmesin diye gizli kapılar ve karışık merdivenleriyle labirent şeklinde tasarlanmıştır.

Orta Çağ'ın en büyük kütüphanesi neden yasak olsun? Bilgi, neden kapalı kapılar ardına saklanır? Niye hiç kimse ona ulaşamaz? Yasaklar, kilise entrikaları, sırlar, dogma, skolastik düşünce, cinayetler, zehirli mürekkepler... William birader ve Melki Adso'yu manastır hayatında neler bekliyor?

Bütün bunlar aslında Orta Çağ'da bilgiye ulaşmanın ne kadar zor ve çetrefilli olduğunu görebilmemiz için Eco tarafından tasarlanmıştır. Kilise, bu yönüyle bilgiyi bağnaz bir şekilde kontrol altına almaktadır.

Yasaklar da cabası!

Özellikle başrahibin Hristiyanlık inancında sık sık bahsedilen İsa'nın gülmediği konusunu da şiddetli bir şekilde savunması ve bundan hareketle gülmenin ve hatta gülümsemenin dahi yasak olması. Neden yasak? Bu konuda konuşmak bile yasak. Manastırın o soğuk kasvetli taş duvarlarında somurtkan yüzlerle dolaşan keşişleri bir düşünsenize. Hiç kimse gülmüyor, gülemiyor. Yasak.

Kilise, gülmeyi kahrkabayı şeytanla ilişkilendirerek yasaklamış. Bunu da Aristo'ya dayandırıyor. Eco'nun Aristo'nun komedyasına gönderme yapması ise üstkurmaca ve metinlerarasılığa işaret ediyor. Eco'nun **Gülün Adı** ile kurduğu dünya zekice kurgulanmış tarihsel atmosferiyle ortaçağ bağnazlığını çok derin bir yerden bize anlatıyor. Okurken zaman zaman Hristiyanlık odaklı derinlemesine teoriler beni zorlasa da okumaya devam ettim.

Zira Eco'nun bu romanda dille ve dinle kurduğu ilişki olayları bir cinayet soruşturmasının ötesine taşıyor. Borges, "Gülmek korkuyu öldürür. Ve korku olmadan inanç olmaz. Çünkü şeytan korkusu olmazsa Tanrı'ya ihtiyaç kalmaz." demiştir. Nitekim bir Borges hayranı olan Eco'nun bu hayranlığının bir tezahürünü, eserdeki kör kütüphaneci karakteri olan Burgoslu Jorge ile görüyoruz. Peki Tanrı ile evren arasındaki ilişkiyi nerede görüyoruz? Tabii ki William biraderin dogmalar karşısında akıl ve şüpheyle kurduğu yakın ilişkide!

"Orta Çağ, bizim geçmişimizi anımsamak için hep dönmemiz gereken çocukluğumuzdur."

İçimizdeki çocuk, profesöre çok teşekkür ediyor!

Görsel: IMDB

KUZEYBATI ATLI POLİSİ'NDEN GERÇEK BİR SUÇ HİKÂYESİ!

BUZDA CİNAYET

Çeviren: Alper Kaya

1948 yılında yayımlanan bu
çizgi öykünün yazarı ve çizeri
bilinmemektedir.

"Buz Cinayetleri" yalnızca Polis Memuru Bruce Webster'in yeteneklerini sınamakla kalmayacaktı; Kuzeybatı Atlı Polisi'nin itibarı da onun, Britanya Kolumbiyası'nın donmuş ıssızlığında soğukkanlı bir katilin izini sürerken göstereceği cesarete bağlıydı. Bu sürükleyici gerçek hikâyede, vahşi bir katilin zekâsı ile cesur bir polisin ustalığı karşı karşıya gelecekti—

Altın arayıcısı Jess Hendrickson her şeyden habersizken...

Acımasız ölüm, ona sessizce sokulmuştu!

Tabii ki ortağı Bob Burns'e de!

İki gün sonra bir Siwash yerlisi, tuzakları kontrol ederken izlerin peşine düşer.

Küçük Tenton Nehri...
Buz yakında kırılır.
Köpekler nerede?
Beyaz adamlar nerede?

Yaşlı adam Glenora'ya gitmeli, polise anlatmalı. Onlar bu cinayeti bilmeli!

Üç gün sonra, Glenora'da, Polis Memuru Bulloch-Webster'in ofisinde...

Buraya olabildiğince hızlı geldiğine sevindim, Sam. Buz erimeden oraya ulaşmalıyız!

Burns ve Hendrickson... Hımm... Geçen hafta onları Vipond Kardeşler'le kavga ederken görmüşlerdi. Adamların adları Claude ve Joe Stanley.

Glenora'daki son kişiler, muhtemelen Burns ve Hendrickson'ın üzerinde bolca para olduğunu biliyordu.

Hey! Kıyıya yakın buzun altında bulduğum paltoya bakın!

İşte cinayet silahımız! Katil, buz eridiğinde kanıtın çoktan ortadan kaybolacağını düşünmüş!

Cesetlerin Glenora'ya geri götürülmesi sürecini organize eden Polis Memuru Bulloch-Webster, Burns-Hendrickson altın seferinin kayıp üyelerinin izini tek başına sürmeye koyulur!

1 GÜN SONRA

Tabii ki Burns-Hendrickson kafilesini hatırlıyorum. Bir kavganın ardından burada dağıldılar.

Sağol! Şimdi bana Vipond kardeşlerin hangi yöne gittiğini söyle.

Bulloch-Webster, doğru iz üzerindedir.

Vipond kardeşler mi? Evet, şu kulübedeler!

Çok sağol!

Siz Vipond kardeşlersiniz, değil mi? Birkaç soruma cevap istiyorum. Öncelikle, kimin parasıyla kumar oynuyorsunuz?

Para mı? Şaka yapıyorsun, değil mi? Vipond kardeşler fare kadar fakirdir! Gerçekten!

Memur bey, Vipond kardeşlerin üzerinde para bulursanız, şapkamı yerim! Onlarda para ha? Ne komik!

Gördün mü? Vipond kardeşlerin dilencilerden farksız bir şöhreti var!

Peki, biri Burns ve Hendrickson'ı öldürdü; en az 300 doları ve ekipmanı da çaldı!

Öldüler mi? Bu imkânsız!

Bunu ancak tek bir adam yapabilir: Smiley! Smiley kaplan gibi dövüşür. Ayrıca Burns'ten ölümüne nefret ederdi!

Evet! Smiley olmalı! Onları o öldürmüş olmalı!

Vipond kardeşler gerçekten de masum olmalı... Çünkü Burns ve Hendrickson'ı kim öldürdüyse, paralarını ve ekipmanlarını da alıp kaçıyordu!

Smiley... Bütün belayı o çıkardı! Seferi o dağıttı!

İkinizin de masum olduğuna inanmaya başlıyorum! Şimdi biri bana Smiley'i nerede bulabileceğimi söyleyebilir mi?

Bu sabah bir Kızılderili, White Slope tarafına doğru kızak sürerken Smiley'e rastladığını söylemişti...

Günler süren amansız takip sonunda karşılığını verir!

Smiley'nin çadırı! Sonunda! Görünüşe bakılırsa etrafta yok... Ama ateşin yanıyor olması birazdan döneceği anlamına geliyor!

Dakikalar sonra, Smiley'nin çadırının içinde...

Smiley'de Burns ve Hendrickson'ın eşyalarından bazıları var! Tamamdır! Baş harfleri de gün gibi ortada!

Kahve demliğinin ve diğer tavaların üzerinde de baş harfler var! Smiley için durum kötü görünüyor!

Demek öyle ha! O pinti sefil Burns ve Hendrickson ikilisi, kanunu peşime takmış!

Aptallık etme! Burns ve Hendrickson'ın öldüğünü bilmiyor musun? Cinayete kurban gittiler!

Beni kandramazsınız bayım! O cimrilik, berbat ücretlerinin karşılığı olarak birkaç parça eşya çaldım diye seni beni tutuklamaya gönderdi! Ama sizinle gelmeyeceğim, anladın mı?

Yüce Tanrım! Smiley gerçekten de masum! Eşyaları, sefer dağılmadan önce çalmış olmalı!

Madem gitmiyorsun o hâlde temelli burada kalacaksın! Jim, saldır oğlum!

Smiley, onu hırsızlıktan hapse atmaya geldiğimi sanıyor; tutuklanmaktansa beni öldürmeyi tercih edecek!

İyi! Beni bırakıp ölü köpekleri parçalamaya başladılar! Keşke Smiley'yi de bu kadar kolay halledebilseydim...

Smiley, Bulloch-Webster'a doğru atılır ve bacağından bir kurşun yer!

Şimdi onu istediğim kıvama getirdim!

Lanet olsun sana! Beni neredeyse öldürüyordun! Kanun böyle mi yapar?

Burns ile Hendrickson'ı öldürmemiş olsan bile, serbest bırakılmayacak kadar tehlikeli bir adamsın, Smiley! Glenora'ya geri dönüyorsun!

Bir saat sonra...

Burns ve Hendrickson'ın öldüğüne sevindim! Sıçan herifler!

Aklı başında her adam, senin de ölmene sevindi, Smiley!

Glenora'da...

Umarım Claude sorun çıkarmaya kalkmaz; onu arıyoruz, efendim!

Elimde çok dolmuş bir Revolver var, Joe. Bizim istediğimiz adam Claude ve onu da alacağız!

Bir hafta sonra, Joe Claus'ın izi Truage Yol Hanı'na kadar sürülür...

Herkes içkiler benden! Ben ve orada gördüğünüz kardeşimde para bol!

Claude orada, içmeye devam ediyor. Normalde bütün gün öyle içse bile, o kadar rahat görünmezdi.

Seninle bizzat ilgileneceğim, Claude!

N-ne oluyor be?

B.B., Bob Burns demek; yani öldürdüğün adam, Claus! Özgür günlerin sona erdi!

Bana tuzak kurdular!
Polis beni tuzaga düşürdü!
Ben Joe Claus'um, dostunuz!
Beni tutuklamasına izin vermeyin!

Joe'yu bırak!
Joe iyi adamdır!
Kimseye zarar vermez!

Geri bas!

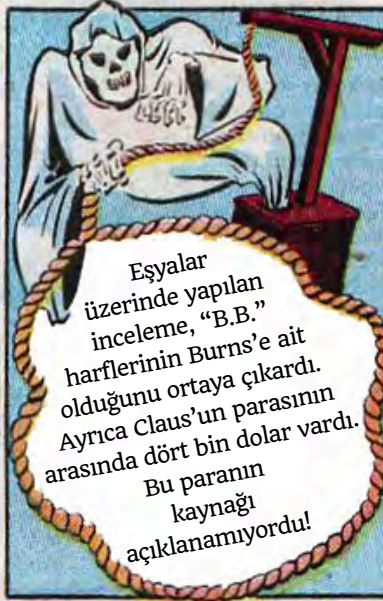
Size geri basın dedim!

Suçu bana yıkmalarına izin vermeyin çocuklar!

Polisi bırakın...
Yoksa kötü olur!

Sağ ol dostum! Bunu unutmuyacağım!

Eşyalar üzerinde yapılan inceleme, "B.B." harflerinin Burns'e ait olduğunu ortaya çıkardı. Ayrıca Claus'un parasının arasında dört bin dolar vardı. Bu paranın kaynağı açıklanamıyordu!

Claus, Vancouver'da asılarak idam cezasına çarptırıldı. İdam sabahı, karısını yanına çağırdı.

Aptallar, fotr şapkamla fotoğraf çekirtmeme izin verdiler! Boş ver bunu! Beni asamayacaklar; işte yapman gereken şey şu...

Fötr şapkanın iç bandına gizlenmiş ölümcül miktarda striknin vardı. Claus, kimse onu durduramadan zehri ağzına attı!

**Durdurun onu!
Zehir alıyor!**

Öldü! Cidden, ikide bir söylediği gibi darağacımı atlattı!

Ne fark eder, müdür? Adaleti atlatamadığı sürece!

Bilgisayarın başına oturmuş bu ay hangi filmin afişini inceleyeceğimi düşünüyorum. Kurban Bayramı geçmiş, aklımın bir köşesine kuzular takılmış. Bilgisayarda bir sürü sekme açmışım. Onlarca sayfada deprem fay hatlarından tutun da Meke Gölü'nün şu anki haline kadar birçok alakasız konu zihnimin içinde dolaşiyor. Bir haberde "Bir günde beş kadın cinayeti" diye yazıyor. Yüreğim buruluyor. İlk değil ve son olmayacak, biliyorum. Sessiz kalan kadınlar...

İnsan zihni garip çalışıyor. Bir şeyi ararken başka bir şeyi buluyor, sonra üçüncü bir şeyin peşine takılıyor.

Sonunda açtığım bütün sekmeleri kapatıyorum ve yeniden afişlere dönüyorum. İşin ilginç yanı, bütün bu dolambaçlı yolun sonunda **Kuzuların Sessizliği** afişini incelemeye karar veriyorum.

Galiba zihnim nereye gideceğini benden önce biliyor.

Ben de böylece yazılarımı bir eski film, bir yeni film sıralamasına sokmuş oluyorum. Yani bir sonraki afiş incelemem yeni bir film olacak.

1991 yapımı bu film, FBI Akademisi öğrencisi Clarice Starling ile sıra dışı zekâsıyla sinema tarihine geçen Hannibal Lecter'ın yollarını kesiştiren bir suç gerilimi. Filmin kendisi kadar afişi de yıllardır hafızalarda yaşamayı başarıyor.

Kuzuların Sessizliği eski bir film fakat güncelliğini konu itibarıyla koruyan, tekrar seyredildiğinde hâlâ etkileyebilecek bir yapım. Jodie Foster ve Anthony Hopkins'in genç hallerini görmek de ayrı bir keyif.

Ah ah... Ellerimizde büyüdüler.

Gelelim filmimizin afişine.

Öncelikli olarak bir soru soracağım size. Zaman zaman sosyal medyada bu tip sorular karşınıza geliyordur, biliyorum.

Sizce bu afişte kaç kadın var?

Siz afişi inceleyip görmeye çalışın, ben de size gördüklerimi çözümleyeyim.

Görsel Delilleri Masaya Yatıralım

- Yarı aydınlıkta, yarı karanlıkta olan bir kadın yüzü.
Bu kadın Clarice Starling.
- Gözlerin kırmızı oluşu.
- Kadının ağzını kapatan kelebek.
- Kelebeğin üzerindeki kafatası şekli.
- Filmin adının tipografisi ve rengi.
- Ve son olarak, afişte olmayanlar sorusu...

Tabii ki kuzular.

Bazen bir şeyi anlamak için sadece görünenlere değil, özellikle gösterilmeyenlere de bakmak gerekir.

İlk delilimiz: Yarı aydınlıkta, yarı karanlıkta olan kadın yüzü.

Bu kadın Clarice Starling.

Afişin neredeyse tamamını onun yüzü kaplıyor. Arka planda dikkat dağıtan hiçbir şey yok. Ne bir mekân, ne bir cinayet mahalli ne de klasik suç filmi karanlığı...

Sadece bir yüz.

Ama o yüz de tamamen aydınlık değil. Büyük bir alanı ışıkta, küçük bir alanı gölgede.

Kadının iki ayrı dünyası olduğunu düşündürüyor. Bir tarafta adalet ve çözüm arayışı var. Diğer tarafta karanlıkta kalmış mutsuz bir yan.

Bu cepte.

İkinci delilimiz: Gözlerin kırmızı oluşu.

Normalde bir insan yüzünde ilk bakacağımız yer gözlerdir. Burada da öyle oluyor. Ama bu gözler doğal bir renkte değil. Kırmızıya yakın, rahatsız edici bir ton taşıyor.

"Gözlerini kan bürümüş" deyimi ne güzel de uyardı bu çözümlenmeye ama gözler o kadar masum bakıyor ki öyle bir şey söylemek mümkün değil. Bu gözler kana bakıyor diyebiliriz. Bu gözler cinayetler görmüş diyebiliriz.

Bu çok kıymetli bir ayırım.

Bu da cepte.

Üçüncü delilimiz: Kadının ağzını kapatan kelebek.

Burada küçük bir düzeltme yapalım: Afişteki canlı, kelebekten çok güveye yakındır. Ama görsel hafızamız onu çoğu zaman kelebek gibi okur.

Kelebek ya da güve fark etmez; ikisi de bize dönüşümü hatırlatır. Tırtıldan kozaya, kozadan kanatlı bir canlıya... Dönüşüm deyince akla hemen Kafka'nın *Dönüşüm*'ü gelir. Kitabın ana karakteri, bir sabah kendini dev bir böcek olarak bulan Gregor Samsa'dır. Çünkü böcek, insanın kendine yabancılaşmasını anlatmak için çok güçlü bir semboldür.

Clarice'in ağzını kapatan güvenin ismi Acherontia atropos'tur. Filmin içinde de değinilir. Sinema ve edebiyat dünyasında dikkat çeken bu güve; **Kuzuların Sessizliği** afişinin yanı sıra **Bir Endülüs Köpeği** filminin afişinde yer alırken, Jose Saramago'nun **Ölüm Bir Varmış Bir Yokmuş** adlı romanının Amerikan baskısının kapağında da kullanılmıştır. Bu da cepte.

Görsel kaynak: Eksi Seyir

Dördüncü delilimiz: Güvenin üzerindeki kafatası şekli.

Acherontia atropos olduğunu bildiğimiz bu güvenin en önemli özelliği kuru kafa şekline sahip olmasıdır ve filmde de geçmektedir. Fakat filmi seyretmeyen biri için ilk bakışta bu küçük şekle ölümün bir sembolü diyebilir miyiz? Evet deriz. Çok da kolay bir çıkarım olur. Sonuçta bir suç filmi afişinin üstündeyiz. Kafatası, ölüm ve cinayet çağrışımı yapar.

Ama mesele bu kadar basit değil.

Yakından bakıldığında o kafatasının aslında kadın bedenlerinden oluştuğu fark edilir. Bu ayrıntı, Salvador Dalí ile fotoğrafçı Philippe Halsman'ın **In Voluptas Mors** adlı çalışmasına gönderme yapar.

Yukarıda sorduğum soruya burada cevap verebiliriz. Kafatası sembolünde yedi kadın var, bir de Clarice Starling. Bu afişte toplam sekiz kadın var. Doğru bilenlere iyi gözlemci puanı olarak 10 puan diyelim.

Güve üzerindeki kafatası şekli, kadın bedenini hem görünür hem de saklı hâle getiriyor. Bu da filmin kadın kurbanlar, susturulmuş bedenler ve bakış meselesiyle doğrudan bağ kuruyor.

Bu da cepte.

Beşinci delilimiz: Filmin adının tipografisi ve rengi.

Başlık afişin alt kısmında yer alıyor. Harfler büyük, sade ve soğukkanlı.

Ne fazla süslü ne de bağırarak dikkat çekmeye çalışıyor.

Bu çok doğru bir tercih. Çünkü afiş zaten bağırarak bir afiş değil. Tam tersine, sessiz durarak insanın aklına yerleşen bir afiş.

Kırmızı renkte yazılmış. Bize tehlikeden veya kandan bahsediyor diyebilir miyiz? Dedik gitti. Filmin türünü de buradan anladık mı, anladık.

Bu da cepte.

Gelelim olmayan delile: Kuzular.

Filmin içinde bir çocukluk anısı anlatılıyor. Clarice, kesime giden kuzuların çığlıklarından bahsediyor. Bir tanesini alıp kurtarmaya çalışıyor ama beceremiyor. O kuzuların çığlıkları hiçbir zaman dinmiyor. Hannibal, kaybolan kadınları kurtarırsan kuzuların çığlıkları dincek mi diye soruyor.

Aslında kuzular hep çığlık atıyor.

Sessizleşen sadece kadınlar.

Bu da cepte.

SONUÇ

Ne anlattım, değil mi? Çok kurcaladım her şeyi ama ceplerimizi bir boşaltalım.

Clarice, öldürülen kadınlar için adalet arayan bir kadın.

Bir yanı mutsuz ve karamsar ama bir yanı da enerjik ve umut dolu.

Öte yanda değişmek, dönüşmek isteyen bir adam var.

Adam olduğunu kadınları öldürdüğü için biliyoruz. **Kafatası sembolünden.**

Güve sembolünden de dönüşmeye çalıştığını anlıyoruz. Kime? Neye?

Tabii ki bir kadına.

Kadınlar sessizleşiyor.

Sessizliği bulduk.

Ama kuzuları bulamadık.

Bence afişin başarısı da tam burada yatıyor.

Çünkü tasarımcı, filmin adını resimlemeyi tercih etmemiş.

Bir çayırdan otlayan kuzular, bir ahır, bir çocukluk anısı ya da Clarice'in hafızasında yankılanan kuzu sesleri yerine bize filmin ruhunu vermeyi seçmiş.

Üstelik bunu oldukça ekonomik bir görsel dille yapmış.

Neredeyse tek bir yüz, tek bir böcek ve birkaç renkle...

İyi afişler bazen çok şey göstermez; az göstererek çok düşündürür.

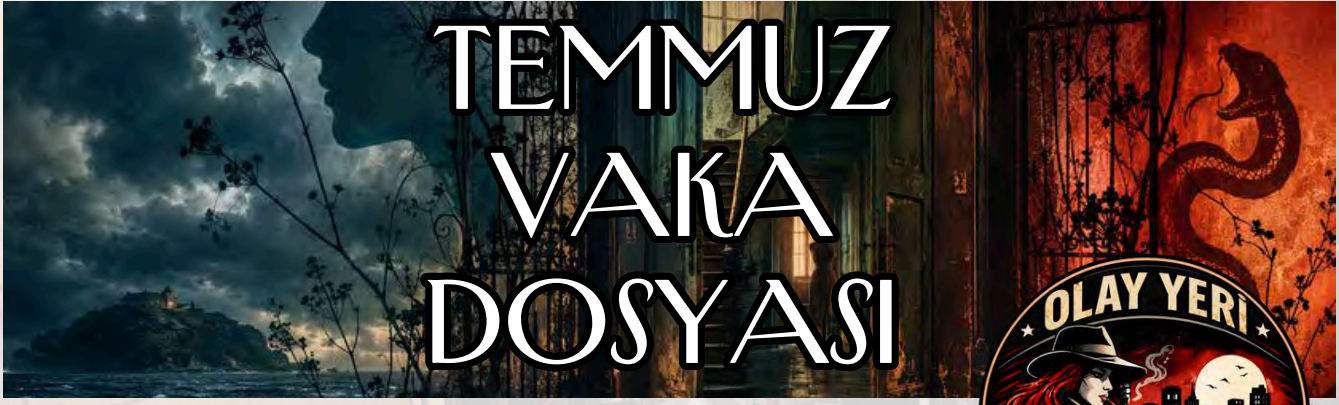
Bazen de gördüklerimiz kadar görmediklerimiz üzerinden konuşur.

Tıpkı iyi suç filmlerinin yaptığı gibi, gerçeği önümüze bir anda koymaz; ipuçlarını sabırla toplatır.

Belki de bu yüzden **Kuzuların Sessizliği** afişi, üzerinden otuz yılı aşkın zaman geçmiş olmasına rağmen hâlâ güncel, hâlâ ürkütücü ve hâlâ zekice geliyor.

Bu afiş filmi yansıtıyor mu?

Mükemmel yansıtıyor.

ADAM FAWLEY SERİSİ – OLİMPOS YAYINLARI

Kulüp için beklenmedik bir yolculuk olan Adam Fawley serisi Oxford'da geçen, sıradan görünen hayatların ardına saklanan sırları, aile içi çatlakları, bastırılmış travmaları ve toplumun karanlık yüzünü araştıran Adam Fawley ve ekibinin hikâyesini anlatıyor. Dürüst olmak gerekirse, **Daisy Mason Nerede?**'nin ardından Olay Yeri Kitap Kulübü olmasaydı seriye devam etmeyebilirdik. Kurgu ve özellikle final bizi çok tatmin etmemişti. Ancak **Hannah Gardiner'ı Kim Öldürdü?** ile birlikte Cara Hunter'ın kalemı belirgin şekilde güçleniyor, karakterler derinleşiyor ve soruşturma ekibini daha yakından tanımaya başlıyoruz.

Felix Evinde Neler Oldu? ise bizim için serinin kırılma noktasıydı. Gerilim dozu, duygusal etkisi ve sarsıcı olaylarıyla şu anda serinin en güçlü kitabı olduğunu düşünüyoruz.

Gavin Parrie Masum mu? kitabı Gavin'in hikâyesi ile Adam'ın geçmişi arasında kurulan bağlantı seriyi bambaşka bir seviyeye taşıırken **Marina Fisher Ne Saklıyor?** kitabının bu hikâyeyi devam ettirmesi okuma keyfimizi ikiye katladı.

Ayrıca son kitabın başında yer alan karakter özeti ve ekip tanıtımı uzun soluklu bir seride okura büyük kolaylık sağlıyor. Bu tanıtımın serideki diğer kitapların başında da olmasını dilerdik.

İlk kitapta bizi tam olarak yakalayamayan seri, her kitapta tempoyu biraz daha artırarak sonunda favori polisiye serilerimizden biri haline geldi. Şimdi ise sabırsızlıkla altıncı kitabı bekliyoruz.

Olay Yeri Kitap Kulübü,

her ay önceden belirlenmiş bir takvim çerçevesinde suç, polisiye, gizem ve gerilim türlerindeki kitapları okuyor.

Bu kitap kulübünün benzerlerinden en büyük farkı ise dosyaları! Birlikte kitap okuma ruhunu güçlendiren, kulübün tüm üyelerinin kitabı nasıl değerlendirdiklerinin an be an gözlemlenebildiği, her kitaba özel hazırlanan detaylı dosyalar kitaplara bakış açınızı geliştirecek. **Olay Yeri Kitap Kulübü**, iki aylık periyotlarla okudukları kitapları **SUÇÜSTÜ**nde değerlendiriyor.

Kulüp hakkında detaylı bilgi için Instagram: @kirmizinnkitapligi

GÜZEL ÇİRKİN - YABANCI YAYINLARI

Güzel Çirkin, yazar Grady Green'in eşi Abby'nin gizemli kayboluşuyla başlayan, evlilik, sırlar ve ıssız ada atmosferi etrafında şekillenen bir psikolojik gerilim kitabı.

Sosyal medyada gördüğümüz olumlu yorumların ardından kitaba oldukça yüksek beklentilerle başladık. Ancak ne yazık ki **Güzel Çirkin** bizim için beklentinin altında kaldı. Kurgu yavaş ilerledi, tempo düştü ve bazı bölümlerde merak duygusunu canlı tutmakta zorlandı.

Olayların tahmin edilebilir olması bir yana, adada yaşanan ve paranormal bir atmosfer yaratması beklenen bazı unsurlar da yeterince etkili işlenmemişti. Ayrıca sosyal medyada sıkça paylaşılacağı belli olan cümlelerin fazlalığı zaman zaman metnin doğallığını zedeledi.

En büyük hayal kırıklığımız ise finali oldu. Kitap boyunca biriken gizemlerin son bölümde aceleyle çözülmüş hissi vermesi bizi tatmin etmedi. İlgı çekici bir çıkış noktasına sahip olsa da kulüp olarak kitabın, aldığı övgülerin biraz gerisinde kaldığını düşünüyoruz.

ELLIE BLACK'İN DÖNÜŞÜ - İNDİGO YAYINLARI

İki yıl önce kaybolan Ellie Black'in bir gece ansızın geri dönmesiyle başlayan roman, okuru yalnızca bir kayboluş vakasının değil, insan psikolojisinin en karanlık köşelerinin de içine çekiyor.

Sayfalar ilerledikçe psikolojik derinliği, güçlü kurgusu ve karakterlerin yaşadıklarını son derece gerçekçi bir şekilde aktarmasıyla kulübü fazlasıyla etkiledi. Danny gibi biz de hayatta kalmanın bu kadar çirkin bir yüzü olabileceğini hiç düşünmemiştik.

Yazar, kadın olmanın ağırlığını, toplumun beklentilerini, tek bir hatanın hayatımızdan neleri götürebileceğini ve ebeveyn olmanın zorluklarını dramatize etmeden anlatmayı başarıyor. Bu da hikâyenin duygusal etkisini daha da artırıyor.

Kulüp olarak **Ellie Black'in Dönüşü**'nün çok daha fazla övgüyü hak ettiğini düşünüyoruz. Psikolojik gerilim seven herkesin radarına alması gereken etkileyici bir roman.

Bu vesileyle çevrim içi toplantımıza katılarak sorularımızı içtenlikle yanıtlayan İndigo Yayınları Yayın Yönetmeni sevgili **Ece Yücesoy**'a da teşekkür ederiz.

ONGEN EV CİNAYETLERİ - DOMİNGO YAYINLARI

İssiz bir adadaki malikanede geçen **Ongen Ev Cinayetleri**, Japon polisiyesinin en önemli eserlerinden biri olarak kabul ediliyor ve klasik dedektiflik romanlarına adeta göz kırıyor.

Kulübümüzün ilk Japon polisiyesi olması nedeniyle kitaba büyük bir heyecanla başladık. Kimimiz ilk sayfalardan itibaren hikâyenin içine girerken kimimiz ne yazık ki sonunu göremedi. Kitabın çevrimiçi toplantısında ise kulüp resmen ikiye bölündü...

Agatha Christie'nin **On Kişydiler** romanına gönderme yapan kitap, "Bu mirası ne kadar başarılı taşıyor?" sorusunda bizi ortak bir noktada buluşturamadı. Ancak kroki ve mekân detaylarının hepimizi etkilediğini söyleyebiliriz. Bu ayrıntılar okuru adeta soruşturmanın bir parçası haline getiriyor.

Öte yandan karakterlerin, yaşanan ağır olaylar karşısında bu kadar tepkisiz kalmaları bizi hikâyeden uzaklaştırdı. İlk Japon edebiyatı deneyimimiz olduğundan isimlere alışmaya çalışırken karakterlerin bazen mahlaslarıyla, bazen gerçek isimleriyle anılması da olayları takip etmemizi zorlaştırdı.

Tüm eleştirilerimize rağmen **Ongen Ev Cinayetleri**, kulübü Japon polisiyesinin kapısından içeri davet eden ve üzerine en çok tartıştığımız kitaplardan biri oldu.

DÖVME CİNAYETLERİ - DOMİNGO YAYINLARI

Parçalanmış bir ceset, gizemli dövmeler ve çözülmesi neredeyse imkânsız görünen kilitli oda cinayeti... **Dövme Cinayetleri**, okuru yalnızca bir polisiye bilmecesinin değil, savaş sonrası Japonya'nın toplumsal yapısının da içine çekiyor.

Ongen Ev Cinayetleri'nden sonra bu kitaba biraz önyargıyla başladığımızı itiraf etmeliyiz. Giriş bölümündeki yoğun bilgi aktarımı nedeniyle bazı üyelerimiz hikâyeye geç dahil olsa da dövmelerle örülü gizemli atmosfer ve kilitli oda cinayeti merakı canlı tutmayı başardı.

Bu kitap için her kitap öncesinde olduğu gibi kulübümüze özel hazırlanan okuma dosyası da deneyimimizi önemli ölçüde zenginleştirdi. İrezumi geleneği, Japon lanet inanışları, **Honkaku** polisiye anlayışı ve yazarın dövmelere olan ilgisi hakkında edindiğimiz bilgiler, romanın aslında ne kadar katmanlı bir metin olduğunu görmemizi sağladı.

Kadının Japon toplumundaki yeri, dövmelerin kirlenme metaforuyla ilişkilendirilmesi ve savaş sonrası Japonya'nın toplumsal dönüşümü ilk bölümlerde oldukça güçlü işleniyor. Hikâye ilerledikçe bu katmanlar geri planda kalsa da cinayet kurgusu zekice tasarlanmıştı. Finaldeki açıklamalar da hem şaşırtıcı hem de tatmin ediciydi.

Dövme Cinayetleri başarılı bir polisiye olmasının yanı sıra Japon kültürüne ve dövme sanatına ilgimizi daha da artırdı. Ayrıca hem **Ongen Ev Cinayetleri** hem de **Dövme Cinayetleri** için üyelerimize sağladıkları destek ve özel indirim kodu için Domingo Yayınları'na teşekkür ederiz.

ÖNCE SEN BENİ ÖLDÜRDÜN - EPHEBUS YAYINLARI

Şenlik ateşinin içinde elleri bağlı bulunan bir kadın ve ona ne olduğunu anlatan on bir aylık süreç... **Önce Sen Beni Öldürdün** sırlar, ihanetler ve hesaplaşmalarla örülü, temposu yüksek bir psikolojik gerilim kitabı.

Bu kitap, **Olay Yeri Kitap Kulübü**'nün ilk kez sponsorluk eşliğinde okuduğu bir kitap olduğundan bizim için özel bir yere sahip. Margot, Anna ve Liv'in hikâyeleri katman katman açılırken John Marrs, geçmiş ve günümüz arasında gidip gelen anlatımıyla okuru sürekli diken üstünde tutmayı başarıyor.

Evlilik, annelik, dostluk ve kadınlar arasındaki karmaşık ilişkiler roman boyunca adeta şenlik ateşi gibi yanmaya devam ediyor. Karakterlerin bu kadar canlı hissettirmesinin nedenini ise kitabı okuduktan sonra yaptığımız çevrim içi buluşmada öğrendik. Sevgili **Kübra Altay**'in paylaştığı üzere, John Marrs'ın uzun yıllar Hollywood muhabirliği yapmış olması karakter yaratımındaki başarısını açıklıyor.

Kitapla ilgili tek çekincemiz, yer yer karşılaştığımız çeviri ve editöryel aksaklıklar oldu. Bunlar okuma deneyimimizi tamamen gölgelemese de bazı noktalarda akışı sekteye uğrattı. Ancak kurgunun gücü ve karakterlerin derinliği bu pürüzlerin önüne geçmeyi başardı.

Kulübümüze verdikleri destek için Ephesus Yayınları'na ve çevrim içi toplantımıza katılarak sorularımızı samimiyetle yanıtlayan Ephesus Yayınları Yayın Yönetmeni sevgili **Kübra Altay**'a teşekkür ederiz.

OLAY YERİ KİTAP KULÜBÜ TEMMUZ AYINDA HANGİ KİTAPLARI OKUYACAK?

Salih şehrin tekensiz sokaklarından birinde ekim ayının ruhsuz yağmurları eşliğinde yürüyordu. Üstünde tozlanmış siyah bir hırka vardı. Hırkanın kapüşonunu kafasına geçirmişti. Arkadan gelen adım seslerini işitti. Omuzları birden kalktı, sonra bıraktı. Cebinden bıçak çıkardı. Arkasını döndü. Kör sokakta Ali ağzını açtı, kapattı: "Benim ağabey." Salih, derin bir nefes aldı. Bıçağını cebine koydu. Ali'nin kolundan tuttu. Kuytu köşeye çekti. "Ne yaptın? Gömdün mü cesedi?" Ali, ağzı yarı açık bir şekilde Salih'in alnındaki tek bir noktaya kilitlenmişti. "Merak etme hallettim." Salih kafasını kaldırdı. Yağan yağmur yüzündeki kirleri temizledi. "Oh be sonunda kurtulduk!" O sırada ileride bekleyen kırmızı bir araba gördü. Salih, gözlerini kırpmayı unuttu. Bunu fark eden Ali, Salih'in baktığı yere doğru baktı. Kırmızı arabanın farları yanıp sönyordu. Oraya doğru yürümeye başladılar. Yürürken kalp ritimleri hızlandı. Arabanın içine baktılar. Şoför koltuğunda bir adam oturuyordu. Göz bebekleri büyüdü. Kimdi bu yabancı? Şoför camdan kafasını çıkardı: "Beyler savcıyı öldürdüğünüzü biliyorum. Eğer polise gitmemi istemiyorsanız arabaya binin."

Ali ve Salih birbirlerine baktılar. Ali, gözüyle cebini işaret etti. Salih, mesajı çaktı. Kafasını salladı. Ali şoföre doğru yaklaştı, "Kanıtın var mı? İn arabadan konuşalım." dedi. Şoför cebinden bir sigara çıkardı. Üçüncü denemede yaktı. Dumanını Ali'nin yüzüne üfledi. "Beni keriz mi sandınız?" deyip arabayı kilitledi. Camı da hafif açık bıraktı. Telefonu cama yaslayıp video açtı. Savcıyı gömerken videosunu çekmişti. Ali, donakaldı.

Şoför boğuk bir sesle, "Sizi bir aydır takip ediyordum. Bir hatanızı bulacağımdan emindim ama bir savcıyı öldüreceğinizi kırk yıl düşünsem tahmin edemezdim. Sizi o gün adliyeden çıkarken gördüm. İkinizin de suratı sirke satıyordu. Başınızın belada olduğunu hemen anladım. Sizi daha sıkı takip etmeye karar verdim. O günden beri evinize gitmediniz. Sokakta yatıp kalktınız. İlk fırsatta da savcıyı takibe alıp onu öldürdünüz." dedi. Salih, adamın dikkatinin videoda olduğu bir sırada arka kapının mandalının inmediğini fark etti. Sinsice arka tarafa geçti. Kilitlenmemiş kapıyı yavaşça açtı. Sessizce içeri girdi. Cebinden bıçağını çıkardı. Arkadan şoföre bir gölge gibi yaklaştı. Bıçağı adamın boğazına dayadı. Şoförün sesi titredi: "Öldürmeyin beni." Gözünden yaşlar boşalıyordu. Bedeni kaskatı kesilmişti. Salih titreyen eliyle adamın boğazını kesti. Adam kanlar içinde öldü. Salih gözünü kırpmadan ölüyü izliyordu. Ruh gibi arabadan indi. Yere çöktü. Eline baktı. Her tarafı kan içinde kalmıştı. Sonra elini yağmura tuttu. Kan lekesi çamura karıştı. Ali, kardeşinin yanına çömeldi, "İyi misin?" diye sordu. Cevap alamayınca bir tokat attı. Salih o tokatla kendine geldi. Ali de adamı arka koltuğa taşıdı. Bıçağı da eline verdi. Sırttı. "İntihar etti sansınlar." Salih'e baktı. O hiç gülmüyordu. "Hırsızlık yaptık, hapse girmemek için savcı öldürdük. Bu ortaya çıkmasını diye de başka birini öldürdük." Ali yutkundü. "Başka çaremiz yoktu." Salih, dudağını büzdü. Bir sigara yaktı. Sindire sindire içti. Şoförün elinden bıçağı aldı. "Özür dilerim kardeşim." deyip önce onu göğsünden sonra da kendini karnından bıçakladı. Çamura düştüler. Yağmur, kanı yıkamadı; çamura karıştırdı.

ALEISTER CROWLEY

Müzik tarihi, sadece dahice yazılmış melodilerden ibaret değildir. Bazen korkuların ve yeraltına itilmiş gizemlerin ses bulduğu bir sahneye dönüşür. Özellikle rock ve metal müziğin doğuşunu gözümüzün önüne getirecek olursak, toplumun günah veya suç saydığı ne varsa üstüne çeken bir paratoner görmemiz kaçınılmaz! Sahne ışıklarının arkasındaki o karanlığın içinde, distorsiyonlu gitarların yanı sıra insanlığın yasaklı tarihindeki figürlerin gölgeleri de geziniyordu.

Bu gölgelerden belki de en büyüğü, 1980 yılında heavy metalin efsane sesi Ozzy Osbourne'un ilk solo albümüyle kulaklarımıza kazandı: "Mr. Crowley". Şarkı, insanı anında içine çeken o gotik ve kilise atmosferini andıran melankolik introsuyla bir müzik dehasının ürünü olduğu kadar çağının ötesinde bir provokatörün, dünyanın "dünyanın en kötü adamı" ilan ettiği Aleister Crowley'nin mirasıydı. Ozzy şarkıda, "Bay Crowley, kafanın içinde ne dönüyordu?" diye sorarken sıradan bir adamın zihnine değil, tarihin en gizemli, en çok lanetlenen ve yasaklı suçlarla anılan okült dünyasının tam merkezine hitap ediyordu.

Peki kimdi bu adıyla bile kitleleri ürperten Mr. Crowley?

1875 yılında İngiltere'de doğan Aleister Crowley; bir yazar, şair, dağcı ve hepsinden öte tarihin en gizemli okültisti, yani gizli ilimler uzmanıydı. Katı dini kurallarla büyüyen zengin bir ailenin çocuğuydu ancak bu baskı onda tam tersi bir patlamaya yol açmıştı. Kendisini İncil'deki kıyamet canavarına atıfla "Büyük Canavar 666" olarak adlandıran Crowley, çok geçmeden simya, astroloji ve kara büyü ritüelleriyle yeraltı dünyasının lideri haline gelmişti. Toplumun ahlak sınırlarını öyle bir zorladı ki, döneminin İngiliz basını tarafından "Dünyanın En Kötü Adamı" bile ilan edildi!

Crowley'nin kurduğu ve Thelema adını verdiği felsefe, aslında onun en büyük suç mahaliydi. Bu sistem tek bir radikal kanuna dayanıyordu: "Ne istersen onu yap, tüm kanun bu olacaktır." İnsanın ahlakı, yasaları ve dini tamamen reddederek sadece kendi öz iradesini takip etmesini savunan bu düşünce, dönemin dünyası için safi anarşi ve mutlak kötülüktü. Crowley'ye göre ise zihni serbest bırakmanın tek yoluuydu.

Demir parmaklıklar arkasında ömür tüketmemiş olsa da Crowley, hayatı boyunca toplum vicdanında ağır suçlamalarla lanetlendi. Sicilya'da kurduğu Thelema Manastırı, uyuşturucu partileri ve kanlı hayvan kurban etme ritüelleri yüzünden bir skandal merkezine dönüştü. Manastırdaki birinin, bir ayın sırasında kedi kanı içtikten kısa süre sonra ölmesi bardağı taşıran son damla oldu. Crowley işkence, uyuşturucuya teşvik ve istismarla suçlanarak İtalya'dan sınır dışı edildi. Yazdığı kitaplarda geçen "en yüksek büyü gücü için masum bir erkek çocuğun kurban edilmesi gerekir" gibi ifadeler, kendisi bunun ruhsal bir enerji sembolü olduğunu iddia etse de halk arasında "çocuk katili" olarak damgalanmasına yetti. Buna bir de I. Dünya Savaşı'ndaki İngiltere karşıtı siyasi duruşu da eklenince, devlet gözünde bir "vatan haini", halk gözünde ise yaşayan bir şeytana dönüştü. Crowley'nin sınırları, yasakları ve tabuları hunharca katleden bu karanlık felsefesi; ölümünden yıllar sonra, özellikle 1960'lar ve 70'lerde doğan rock ve heavy metal dünyasının adeta kutsal kitabı hâline geldi. Müzik dünyası, onun her şeyi özellikle de otoriteyi reddeden isyankar ruhunda kendi sesini buldu.

Bu etki öyle bir boyuttaydı ki, Thelema'nın felsefesini popüler kültürün zirvesine taşıyan The Beatles, meşhur Sgt. Pepper's albüm kapağına onun kel kafalı silüetini yerleştirdi. Led Zeppelin'in efsane gitaristi Jimmy Page, Crowley'nin İskoçya'daki o lanetli malikanesini satın alacak ve plaklarının üzerine onun sözlerini kazıtacak kadar bu mistisizme saplanmıştı. Ozzy Osbourne ise solo kariyerinin en büyük hiti olan "Mr. Crowley" şarkısıyla bu gizemli figürü doğrudan heavy metalin merkezine fırlatıyordu! David Bowie'den Iron Maiden'a, Marilyn Manson'dan günümüz gotik rock gruplarına kadar kitleleri peşinden sürükleyen birçok isim, şarkı sözlerinde ve sahne imajlarında onun okült sembolizminden beslendi.

Crowley fiziksel bir seri katil değildi belki ama toplumsal normları katleden fikirleriyle, müzik tarihinde bir hükümdarlık kurmayı başardı.

Sinemada suç, hiçbir zaman sadece yeraltı dünyasının lojistik hesaplaşmalarından ya da dumanlı odalarda viski kadehini tokuşturan takım elbiseli gangsterlerden ibaret olmamıştır. Avrupa'nın o felsefi, varoluşçu "Polar" geleneğinin ya da Hollywood'un şık neo-noir formüllerinin aksine; Latin Amerika coğrafyasında suç doğrudan sokağın, tarihin, askeri diktatörlüklerin bıraktığı travmaların ve sınıfsal uçurumların çıplak bir tezahürüdür. Burada sinema, suçu estetik bir janr ögesi olarak kutlamaz; onu toplumsal bir cinnet, hayatta kalma refleksi ve coğrafyanın kaçınılmaz bir yazgısı olarak kadraja alır. Güneş ışığı tekinsizdir; suç, klostrufobik banliyö odalarından ziyade tozlu meydanlarda, ter kokan favelalarda ve geçmişin gölgeli arşivlerinde işlenir.

SUÇÜSTÜ'nün bu sayısında Latin Amerika coğrafyasının sinemasal damarını suçun, adaletin ve yüzleşmenin sert aynasından tanımlayan en iyi 10 filmi bir araya getirdim. Listeyi yaparken çeşitlilik faktörünü değerlendirmeye çalıştım ve aynı ülkeleri olabildiğince elemeye çalıştım. Ayrıca listeye girecek kadar güzel olan ama dışarıda kalan 10 alternatif filmi de isim olarak sone ekledim. Şimdiden iyi seyirler.

Cidade de Deus (Tanrı Kent, 2002) - Brezilya

Fernando Meirelles ve Kátia Lund imzalı bu modern başyapıt, Rio de Janeiro'nun suçla örülü favelalarındaki evrimi bir fotoğrafçının gözünden anlatır. Film, suçu bireysel bir ahlak çöküşü yerine, çocukların eline silah tutuşturan kolektif bir getto kâbusu olarak tasvir eder. Dinamik kurgusu, renk paleti ve sarsıcı gerçekçiliğiyle Latin Amerika suç sinemasının zirve noktalarından biridir. Film, aynı zamanda sinema tarihinin en iyi açılış sahnelerinden birine sahiptir ve Scorsese anlatısını Brezilya sokaklarına entegre ettiği için ayrıca keyiflidir.

Amores Perros (Paramparça Aşklar Köpekler, 2000) - Meksika

Alejandro González Iñárritu'nun sinema dünyasını sarsan bu ilk uzun metrajı, Meksiko City'nin kaotik göbeğinde gerçekleşen trajik bir trafik kazasıyla yolları kesişen üç farklı hayatı odağına alır. Köpek dövüşlerinin vahşi yeraltı dünyasından lüks kulelerin yozlaşmış illegal ilişkilerine uzanan film, suçu ve şiddeti insanı insana kırdıran sınıfsal bir girdap olarak resmeder. Senaryosu, kurgusu ve çığ gerçekçiliğiyle Latin Amerika suç sinemasının yönünü değiştiren modern bir başyapıttır. Kesişen hayatlar ve sarmal kurgu konusunda referans noktası artık bu filmidir ve kendinden sonra gelen benzer filmler her zaman gölgesinde yaşamak zorundadır.

El Secreto de Sus ojos (Gözlerindeki Sır, 2009) - Arjantin

Juan José Campanella'nın Oscar ödüllü filmi bir cinayet soruşturmasını odağına alırken, arka planda Arjantin'in kirli siyasi geçmişine ve adalet mekanizmasının yozlaşmışlığına sarsıcı bir bakış atar. Suçun sadece faille değil hafızayla, saplantıyla ve ülkenin yakın tarihiyle olan ilişkisini edebi bir dille inceleyen muazzam bir neo-noir anlatısıdır. Bu yazıdan sonra ilk kez bu hikâyeyi deneyimleyecek olanlar için karışıklık olmaması uyarısında da bulunmuş olalım: Hollywood, her zaman olduğu gibi filme bir remake yapmıştır.

Tropa de Elite (Özel Tim, 2007) - Brezilya

José Padilha; Rio sokaklarındaki uyuşturucu savaşını bu kez suçluların değil, onları yok etmek için bizzat suç yöntemlerini kullanan militarist bir özel polis timinin (BOPE) içinden anlatır. Adaleti sağlamakla görevli olanların faşizan yöntemlerle nasıl birer suç makinesine dönüştüğünü gösteren, seyircisini ahlaki açıdan köşeye sıkıştıran tavizsiz bir filmidir. Birçok türü başarıyla bir araya getirerek arthouse bakış açısına sahip olan festival izleyicilerinden salt aksiyon sevenlere kadar herkesi etkisine altına almayı başarmıştır.

Nueve Reinas (Dokuz Kraliçe, 2000) - Arjantin

Fabián Bielinsky imzalı bu film, Buenos Aires sokaklarında iki küçük çaplı dolandırıcının "Dokuz Kraliçe" olarak bilinen nadide ve sahte bir pul koleksiyonunu satmak için girdikleri devasa tezgâhı anlatır. Karakterlerin birbirini durmadan aldattığı bu dinamik yapım suçun lojistik bir şiddetten ziyade zekâ, manipülasyon ve güven kırılması üzerine kurulu bir akıl oyununa dönüştüğü, kitanın en zekice yazılmış suç filmlerinden biridir. 2000'lerin başına yeni bir yükseliş yaşayan Latin Amerika sinemasında **Amores Perros**'la birlikte dikkatleri bu bölgeye çekme konusunda önemli bir rol oynamıştır.

Pájaros de Verano (Göç Mevsimi, 2018) - Kolombiya

Ciro Guerra ve Cristina Gallego, Kolombiya'daki uyuşturucu ticaretinin kökenlerine 1970'lerin yerli Wayuu topluluklarının penceresinden bakar. Amerika'ya marihuana satarak zenginleşen bir yerli ailesinin geleneklerinden kopup vahşi birer suç karteline dönüşmesini anlatan film; suç janrını yerel efsanelerle, antropolojiyle ve bir kültürün trajik yok oluşuyla harmanlar. Bir yandan sinematografik olarak başyapıt olan film, şiirsel ve otantik yapıyla da birçok izleyiciden geçer not almayı başarmıştır. Suçun işleniş bakımından sinema tarihinde ender görülen bir katmanlı yapıya sahiptir.

El Club (Kulüp, 2015) - Şili

Pablo Larraín sineması, Şili'nin diktatörlük geçmişiyle ve kurumların günahlarıyla hesaplaşma alanıdır. Film, geçmişte ağır suçlar işlemiş Katolik rahiplerin gözlerden uzak bir sahil kasabasındaki inziva evini odağına alır. Suçun hukuki olarak cezalandırılmadığı bir dünyada kilisenin, vicdanın ve örtbas etme kültürünün yarattığı o karanlık dehlizleri tekinsiz bir atmosferle sunar. Larraín, her zaman cesur bir sinemacı olmuş ve durduğu yeri hiçbir şekilde gizlememiştir. Bu film de onun tarzını net biçimde ortaya koyan yapımlar arasındadır ve derdini adeta zihnimize yavaş yavaş nüfuz ederek anlatır, sınırları altüst eder.

La teta asustada (Acının Sütü, 2009) - Peru

Claudia Llosa'nın Berlin'den Altın Ayı alan bu başyapıtı, suç geleneksel polisiyelerden çok farklı bir noktada işler. Peru'da terör ve askeri diktatörlük döneminde kadınlara karşı işlenen sistemli suçların, tecavüzlerin ve şiddetin anne sütü aracılığıyla yeni nesil kadınların ruhuna nasıl bir korku ("korku sütü") olarak aktarıldığını anlatır. Bu yaşananların travmaları nasıl oluşturduğu göler önüne serilirken, toplumsal hafızanın ne kadar önemli olduğu da filmin dertleri arasında yer alır. Suçun tarihsel, toplumsal ve psikolojik faturasını çikaran sarsıcı bir yapımdır.

El Infierno (Cehennem, 2010) - Meksika

Luis Estrada; Meksika'daki kartel savaşlarını, yozlaşmış sistemi ve uyuşturucu dünyasını kapkara bir mizahla ele alır. Sınır dışı edildikten sonra memleketine dönen ve hayatta kalabilmek için mafyaya katılmaktan başka çaresi kalmayan bir adamın gözünden anlatılan film; paranın, gücün ve cehaletin yarattığı kurumsal suç ağını epik ve trajikomik bir dille resmeder. Şok edici ve kanlı şiddet sahnelerini, absürt ve eğlenceli kara komedi unsurlarıyla harmanlarken sadece kartelleri değil ülkedeki yolsuzluğu, siyaseti ve derin yoksulluğu da şiddetle eleştirir.

Una Noche (Bir Gece, 2012) - Küba

Havana sokaklarındaki yoksulluktan, yozlaşmadan ve geleceksizlikten kaçmak isteyen üç gencin hikâyesini anlatır. Karakterlerden birinin bir turiste saldırmakla suçlanması üzerine, üç arkadaş rejimden ve adaletten kaçmak için derme çatma bir salla Miami'ye doğru tehlikeli bir yolculuğa çıkarlar. Bu yolculuğu ön plana alan film Küba'nın turizm paravani arkasındaki yeraltı suç dünyasını, fahişeliği ve çaresizliği çığ bir gerçeklikle sunar. Aynı zaman bir kaçış ve yol hikâyesidir. Özellikle amatör oyuncuların varlığı filmin gerçeklik algısını da güçlendirir.

Günümüz Latin Amerika Suç Sinemasının Dönüşümü

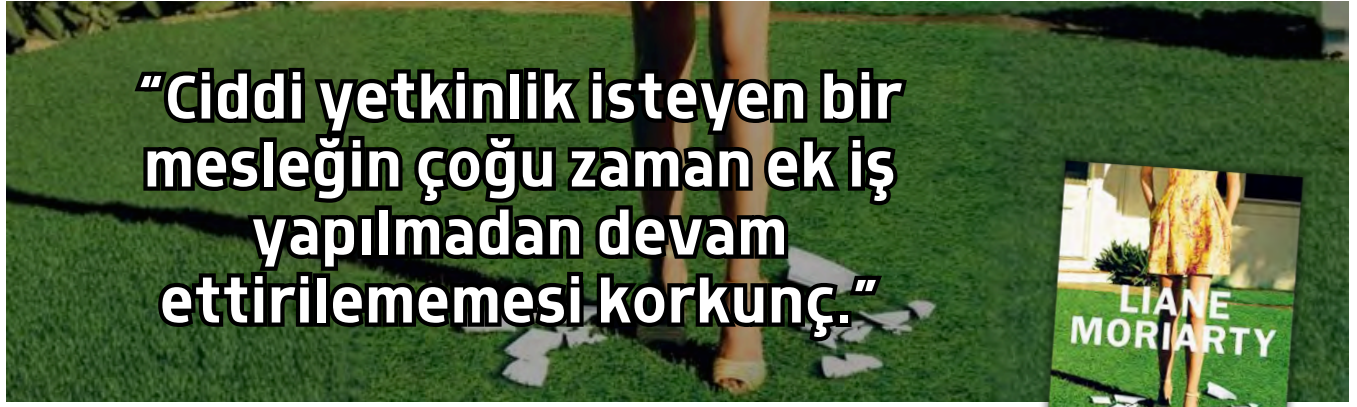
Günümüzde, Latin Amerika suç sineması geçmişteki o romantik, sistem karşıtı eşkiya anlatılarından tamamen sıyrılıp doğrudan kurumsal şiddet, uyuşturucu kartellerinin sosyolojik egemenliği ve devlet mekanizmalarının çöküşü temalarına odaklanıyor. Bugün kıtadan çıkan filmlere baktığımızda suç, sokaktaki birkaç çetecinin insafından çıkmış; bizzat yargının, ordunun ve siyasetin damarlarına sızmış devasa bir organizmaya dönüşmüş vaziyette.

Özellikle çağdaş sinemada şiddetin pornografisine düşmeden, suçun insan ruhunda ve toplumsal yapıda bıraktığı kalıcı hasarı inceleyen yeni bir dalga hâkim. Bu dönüşümün en taze ve çarpıcı örneklerinin Kolombiya ve Şili sinemasının son dönem yapımlarında net bir şekilde görüldüğünü söyleyebiliriz. Suç artık karanlık bir sokakta karşımıza çıkan namlu değil; bir devlet dairesinin masasında, askeri yönetimlerin ağırlıklı olduğu o geçmiş günlerin yükünde ya da toplumsal belleğin sessizliğinde. Latin Amerika suç sineması, günümüzde de bu sessizliği yırtan, namluyu doğrudan seyircinin ve sistemin vicdanına doğrultan en güçlü sinemasal silahlardan biri olmaya devam ediyor.

Yazıda Geçmeyen Alternatif Filmler Listesi

- Relatos Salvajes (2014) - Arjantin
- Carandiru (2003) - Brezilya
- O Lobo Atrás da Porta (2013) - Brezilya
- Plata Quemada (2000) - Arjantin
- El Angel (2018) - Arjantin
- El Bonaerense (2002) - Arjantin
- Secuestro Express (2005) - Venezuela
- Pizzas, Birra, Faso (1998) - Arjantin
- El Clan (2015) - Arjantin
- La ley de Herodes (1999) - Meksika

“Ciddi yetkinlik isteyen bir mesleğin çoğu zaman ek iş yapılmadan devam ettirilememesi korkunç.”

Gizem Aydoğan Kongar'ın çevirisiyle okurlarla buluşan **Hiçbirimiz Masum Değiliz** romanı, daha şimdiden türün meraklılarının radarına girdi, ilgileri üzerine çekti. Biz de bu vesileyle Gizem Hanım ile bir röportaj gerçekleştirdik. Keyifli okumalar dileriz!

Alper Kaya: *Gizem Hanım merhaba! Öncelikle SUÇÜSTÜ'ne vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim. Sizi zaten özellikle sosyal medyada ürettiğiniz doğaya dair içeriklerinizden dolayı bilen çok okuyucumuz vardır ama kısaca kendinizden bahsedebilir misiniz?*

Gizem Aydoğan Kongar: Merhaba! Zarif davetiniz için ben teşekkür ederim. Çocukluğundan beri çevirmenlik okumak istedim. Nitekim 2011 yılında, İstanbul Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümü'nden mezun oldum. Çevirmen-editör pozisyonunda stajyer olarak henüz öğrenciyken adım attığım ana akım medyada, 10 yıl boyunca dijital içerik ekipleriyle çalıştım ve farklı hedef kitlelere hitap eden projelerde yer aldım. Bu süreçte çevirmen kimliğim biraz silikleşse ve **Ev Yeşili** sonrasında bitkilerin gölgesinde kalsa da asla tamamen kaybolmadı.

2017'de ise iç mekân bitkilerine merak saldım. Medyadan ayrılmayı düşündüğüm bir dönemde, 2019 yılında **Ev Yeşili**'ni kurarak içerik üretme tecrübemi bu yeni merakımla birleştirdim. YouTube başta olmak üzere bilimsel yaklaşımı temel alan bitki bakımı içerikleri üretmeye, aldığım eğitimler ve deneyimlerim doğrultusunda bitkilerle ilgili merak edilenleri anlatmaya ve doğaseverleri bir araya getirmeye başladım. Derken bir dizi tatlı tesadüf sonucu 15 yıl sonra asıl mesleğe geri dönerek ilk kitabımı çevirdim.

Alper Kaya: *Çiçeği burnunda bir çevirmensiniz. Patrick Bringley'nin **Dünyanın Tüm Güzellikleri** kitabından sonra Liane Moriarty'nin **Hiçbirimiz Masum Değiliz** kitabını çevirdiniz. Bu macera nasıl başladı? Çevirmenliğe nasıl adım attınız?*

Gizem Aydoğan Kongar: Aslında çeviri hep vardı ama kitap çevirmeni olarak çiçeğim burnumda, evet (Gülüyor) Bu macera da **Ev Yeşili** sayesinde başladı. Tanışma şansını yakaladığım sayısız güzel insandan biri olan değerli kitap çevirmeni Aslı Dağlıyla bitkiler üzerine başlayan sohbetimiz, birkaç ilginç bitki ismine Türkçe karşılıklar aradığı esnada ilerledi.

İlginçtir ki tanışıklığımız boyunca günün birinde kitap çevirmek istediğimi sanırım Aslı'ya hiç söylemedim. Son birkaç senedir parmaklarım kaşınmaya başlamıştı ama emin değildim. Derken bir gün beni arayıp Metropolitan Sanat Müzesi'nde geçen ve bu konulara meraklı birinin çevirmesi gereken tam bana göre bir kitap olduğunu söyledi. Olurdu olmazdı deneme çevirisiydi derken Patrick Bringley'nin **Dünyanın Tüm Güzellikleri**, Türkçeye çevirdiğim ilk kitap oldu. Çevirmen kopyalarım elime ulaştığında ise artık şuna emindim: **Dünyanın Tüm Güzellikleri**, çevirdiğim ilk kitap olmayacaktı.

Alper Kaya: *Şimdiye kadar okurlarla buluşan iki çeviriniz aslında birbirine çok zıt kutuplarda... Birisi sanatın iyileştirici gücüne odaklanıyor, bir diğeri ise insanın zihnini tabiri caizse karıncalandıran komplovari atmosferi, sert gerilimiyle oldukça çarpıcı bir hikâye. Çevirirken bu ayrımı hissettiniz mi? Sizin için nasıl bir tecrübe oldu?*

Gizem Aydoğan Kongar: Önce neden peş peşe iki farklı tür çevirdiğimi anlatmak isterim. İlkı yas sürecinden geçen eski bir medya çalışanının sanatla iyileşmesini anlatan kurgu dışı bir kitaptı. Bringley çevirisini teslim ettikten sonra yeni kitabın hangi tür olacağını bilmiyordum ama farklı türler denemek ve elbette daha iyi bir kitap çevirmeni olmak istiyordum. İlk kitabın basılmasını beklerken boş durmadım; çeviri pratiğimi kaybetmemek için Aslı'nın birkaç eski kitabı üzerinden çeviri çalışmaya başladım. Böylece kurgu çevirmek istediğimi anlayıp bu ilgimi yayınevine ilettim ve Liane Moriarty'yle buluştuk.

Karşılaştırmaya gelirse: Bringley anılarını anlatıyordu yani karakterler, yaşananlar ve hisler gerçeğin birer izdüşümüydü. Böyle olunca bir taraftan Türkçe okuru rahat ettirmeye çalışırken diğer taraftan yazarın hislerine ihanet etmemek çok önemliydi. Bu da sanırım -elbette ilk kitap çevirim olmasının da etkisiyle- beni biraz tedirgin etti. Fakat bunun haricinde Moriarty'ye göre şöyle bir güzel yanı vardı ki güne Michelangelo ile başlayıp akşam yemeğinde Monet'ye misafir olmak inanılmaz keyifliydi! Çeviriyi bırakıp kitapta geçen sanatçıların, toplumların ve eserlerin hikâyelerini araştırdığım çok oldu.

Moriarty'ye gelirse; karakterler kurgu, hikâye kurgu, hisler kurgu ve en nihayetinde çevirinin amacı da kaynak metindeki gerilimi Türkçede yeniden yaratmak. Elbette yine yazara sadık kalmak esas ama oyun alanım çok daha genişti. Karakterlerin hayatı yaşayış biçimlerini hayal etmek ve tempoyu düşürmeden aynı gerilimi verecek Türkçe karşılıklar aramak hem zorlayıcı hem de çok eğlenceliydi.

Alper Kaya: *Liane Moriarty'nin diziye de uyarlanan **Big Little Lies** / **Küçük Ama Büyük Yalanlar** kitabı çok popüler olmuş, yazarın da bir nevi rüştünü ispat ettiği eser olarak kabul edilmişti. Peki siz çevirdiğiniz romanı baz alırsak Moriarty'nin gerilim tarzına dair ne düşünüyorsunuz? Bir başka ifadeyle: Gerilim türünün sadık okurları, **Hiçbirimiz Masum Değiliz** kitabını tam olarak nasıl bir beklentiyile okumalı?*

Gizem Aydoğan Kongar: Yazara dair söyleyebileceğim en net şey şu: ilk sayfada bir gerilim trenine biniyorsunuz ve son sayfaya kadar inmek istemiyorsunuz. Moriarty insan ilişkilerini çok iyi gözlemliyor ve hikâyeyi ince ince işliyor. Bazen pek bir şey olmadı sanıyorsunuz çünkü okuyucuyu ani bir açıklama ya da sürprizle şaşırtmıyor; bunun yerine sıradan görünen karakterlerin küçük sırları, kırgınlıkları, korkuları, yanlış kararları ve sevinçleriyle gerilimi okura damla damla zerk ediyor. Acaba ne olacak hissinden ziyade bu insanların başına ne gelmiş olabilir diye merak ediyorsunuz.

Hiçbirimiz Masum Değilizde eli kanlı bir katilin peşinde koşmuyoruz ya da ondan saklanmıyoruz; sıradan bir barbeküden yola çıkarak dostluk, evlilik, ebeveynlik, komşuluk, suçluluk, mutluluk, korku yani aklınıza gelebilecek tüm ilişkileri ve hisleri gerile gerile sorguluyoruz. Her köşe başında fikrimiz değişiyor, her bölümde başka bir açı keşfediyoruz. Öyle ki bazı bölümleri artık yorulmuş olmama rağmen sırf merakımdan çevirmeye devam ettim (gülüyor)

Hiçbirimiz Masum Değiliz'den sonra şimdi yazarın **Here One Moment** isimli kitabını çeviriyorum ve aynı tarz bu kitapta da devam ediyor. Okuyanlar buna da bayılacak, eminim.

Alper Kaya: *Dönelim çevirmenliğe... Elbette bu işe adım atmadan önce siz de pek çok şey duymuş veya yakinen tanık olmuştunuzdur ama ben sizin gözlemlerinizi de merak ediyorum. Sizce ülkemizde çevirmenler nasıl koşullarda çalışıyor? Bu koşullar neler yapılırsa daha iyi duruma gelebilir?*

Gizem Aydoğan Kongar: Açıkçası 15 yıldır çeviri sektöründe neler olup bittiğine maalesef yakından şahit değilim ve henüz yeterince gözlem yapmadım. Dolayısıyla gerçek sorunlarla yüz yüze gelmeden çözüm önerisinde bulunmak en hafif tabiriyle hadsizlik olur. Ne var ki uzun zamandır bu mesleği icra eden meslektaşlarımın dile getirdiği sorunlara baktığımda, 15 yıl önce hocalarımızın bahsettiği dertlerin hala mih gibi yerinde durduğunu, inanılmaz emek isteyen bu mesleğin aradan geçen onca seneye rağmen hak ettiği görünürlüğü ve karşılığı hâlâ bulamamış olması çok üzücü.

Çevirmen dediğiniz bir kitabı ya da daha genel hatlarıyla bir metni başka bir dilde ilmek ilmek örüyor. Sadece iki dil bilmek yetmiyor; çeviri bir metnin arkasında aylar süren çalışmalar, tekrar tekrar yapılan okumalar, bir kelimeyle yatıp onunla uyanmalar var. Okurun muhtemelen fark etmeyeceği ve belki hikâyede hiç önem arz etmeyecek bir kelime için saatlerce terminoloji araştırması yapam var. Bu kadar yetkinlik isteyen bir mesleğin çoğu zaman ek iş yapılmadan devam ettirilememesi korkunç. Hem okurların hem de yayınevlerinin bunun farkında olmasının büyük önem arz ettiği kanaatindeyim. Dilerim her iş kolunda olduğu gibi çevirmenlikte de emeğin karşılığının alındığı günler yakındır.

Alper Kaya: *Vakit ayırdığınız için tekrar teşekkür ederim! SUÇÜSTÜ'nde röportajlarımızda bir geleneğimiz var, son soruyu her zaman konuğumuza bırakıyoruz. Sizin eklemek istediğiniz bir şeyler varsa şu an mikrofon tamamen sizde!*

Gizem Aydoğan Kongar: Ben teşekkür ederim. Çeviriyle başlayıp medyaya ve bitkilere uzanan ve en nihayetinde çeviriye dönen bu serüveni anlatırken aklıma çevirdiğim ilk kitaptaki bir anekdot geldi.

Dünyanın Tüm Güzellikleri'nde Mısırlıların zaman algısından bahsedilir: *Neheh* adı verilen kavrama göre zaman, ucunda ok olan düz bir çizgi değil sürekli değişip dönüşen ve kendini yenileyen bir dairedir. Her şeyin bir döngü içinde form değiştirdiğine ve bu sayede doğanın kendini koruduğuna inanırlarmış. Zaman çarkı dönerken ölenleri alır ve doğup büyüüp ölmeleri için yerlerine yenilerini verir. Sadece insanlar için değil her şey için döner bu çark.

Ne hayat ne de yaptığımız işler düz bir çizgi üzerinde ilerlemek zorunda. Her şeyin hızla değiştiği, doğanın ya da düzenin çarkının elimizden bazı şeyleri aldığı günümüzde, şartlar öyle gerektirirse bir yerde solup başka bir yerde yeniden yeşerebiliriz.

Hiçbirimiz Masum Değiliz, Olimpos Yayınları tarafından Mayıs 2026 tarihinde yayımlandı. 519 sayfadan oluşan, psikolojik gerilim türündeki kitabın çevirmeni ise Gizem Aydoğan Kongar.

Kardeşinden ilham alarak yazarlık serüvenine başlayan Liane Moriarty, son yirmi yılda on roman yazmış ve bu romanların üçü çok seyredilen dizi sıralamalarında üst sıralarda yerini almış. En ünlüsü (ve bu yazıyı okuyan muhtemelen herkesin adına aşına olduğu) ***Big Little Lies***'da Nicola Kidman ile Reese Witherspoon başrol oynadı.

Kitap, bir barbekü partisiyle başlıyor. Partinin sonunda altı kişinin hayatı kökünden değişecek ve tanıdığınız sandığınız insanlara bir yabancı gibi bakacak, tanımadıklarınızı çok yakın dost gibi benimseyeceksiniz. Aslında kitabın özeti böyle ama çok sayıda karakterle bizi tanıştıran bu hikâye ilerledikçe sadece siyah ya da beyazın değil; grilerin de olduğunu anlamak çok zor değil. Tıpkı hayat gibi sadece doğrular ya da sadece yalanlardan oluşmayan, ikisinin de birbirinin içinde olduğu bir dünyanın, böylesi bir yaşamın varlığına bir kere daha ikna olacaksınız. Daha ilk bölümden itibaren size eşlik edecek duygu ise net biçimde rahatsızlık... Her an birisi ölecek ya da bir sır ortaya çıkacak gibi huzursuz bir hisle sayfaları çeviriyorsunuz.

Sözün özü psikolojik gerilimin sonuna kadar hissedildiği, sürükleyici, karakterlerin sırlarının yavaş yavaş çözüldüğü ama bence hızlı bir sonu hak etmeyen bir kitap. Merak unsuru ön planda ve bu tip kitapların olmazsa olmazı ters köşesi muazzam...

Ayrıca çevirmene de bir parantez açmadan olmaz, Gizem Aydoğan Kongar çok iyi bir iş başarmış ve zaten güzel olan kitap onun çevirisi ile daha da güzelleşmiş.

Hiçbirimiz Masum Değiliz
Liane Moriarty
Çev. Gizem Aydoğan Kongar
Olimpos Yayınları / 2026 / 520 sf.

HAKİKATTEKİ TUTUKLULUK

1. Bölüm

Kenarları sigara izmaritleriyle dolu bir bank ve biraz da hırıltılı bir boğazla, masumiyetini yitirmiş bir şehir izlemek... Ya da kaybolmak mı demeliydim? Bilemedim... Neyi bilebildim ki zaten? Mesela gecenin belirsizliğinde, ter ve kir içinde rastgele bir sokak satıcısından aldığım buketin ihanete şahit olacağını nereden bilebilirdim. Oysaki karım Leman bu ihanetin zevk tonlarını bana fısıldamış da ben duyamamışım. E... normal tabii, silah seslerinin arasında karımın inlemelerini duyamamışım. Kolay değil, 25 yılı devirdim meslekte. Karım da anlayacağınız şişeleri devirmiş. Ben de bu devrilmiş şişelerin enkazında kalmamak için her mesai çıkışı bu banka gelir otururum ya da yığılırım. Bu yığılışım, güzel sohbetlerin döndüğü rakı masalarında bulunmakla eş değerdirdi aslında. Sabahtan kalma simidim ve ona eşlik eden cızırtılı telsizim... başka da bir şeyim yoktu zaten. A tabii, bir de akli melekelerini rehine vermiş bir abim var. Her akşam o da buraya gelir ve izmaritlerin üzerine oturarak "Yandım Ragıp! Yandım!" der ve sonra suya atlar. Ama içerisinde bir tek taş olan delil torbasını elinden hiç bırakmaz. Bu durum 5 yıldır böyleydi; nasır tutmuş parmakların arasında tutsak kalan adi bir delil torbası... Sadece bu da değil, yıllardır hep aynı ceket giyerdi. Sigara izmaritlerinin soğuk ve keskin kokusu, bu yas sürecinde ona eşlik ediyordu adeta. Gözleri ise donuktu, buraya ait değildi sanki; tıpkı boğazda çalkantılı bir şekilde yüzen plastik pembe terlik gibiydi. Kim bilir, belki de gözleri en sevdiği Berika'sını arıyordu boğazın bu hengamesinde. En son burada buluşmuşlar, önünde diz çökmüş, yüzüğü uzatmış; işte evetlerin ve kahkahaların çığlıkları arasında geçen bir gece, çok da süslü püslü anlatmaya gerek yok. Gerçi abimin kadınlarla pek arası iyi değildir. Okul zamanında kızlarla yan yana oturamazdı, parmaklarını sürekli bacaklarına vurarak ritim tutardı sakinleşmek için. E tabii, bir kadın gelir değiştirir adamı; demek ki bu söylem doğruymuş. İşte kutlamaya gitmek için Maçka'nın ara sokaklarında bir bara doğru yürümüşler.

Önlerine, o saatlerde hiç eksik olmayan bir serseri grubu çıkmış. Ama sonrası çok karışık; sevinç çığlıkları ile başlayan bir gece, korkunun inlemesiyle son bulmuştu. Rutubetli duvarların gölgesine sinen bir abi ve ağzından zar zor duyduğumuz kesik cümleler: "Berika... Bacak... Kan... Araba... Sallanıyor..." Elindeki yüzüğü göz hizasına getirerek başa saran bir kaset gibi aynı kelimeleri tekrar tekrar telaffuz ediyordu. Parçaları birleştirmek zor değildi aslında; Berika ağır bir saldırıya uğramış ve üstüne kaçırılmıştı. O andan itibaren kovuşturma başlatılsa da bir türlü somut bir bulguya ulaşamamıştı.

48 saat boyunca beyaz bir odanın himayesinde kalan abimin sanrılarına karışan siren seslerinin gölgesinde Berika'nın cansız bedenine ulaşmıştık. Belgrad Ormanı'nda kamp yapmaya hazırlanan bir çiftin ihbarıyla gittiğimizde konuşulacak pek bir şey yoktu. Vücut aşırı bir simetriyle duruyordu. Siyah topuklu ayakkabıları kenarda beklerken, en son babaannemin evinde gördüğüm danteli anımsatan kremi bir iç çamaşırı da üçgen şeklinde katlanmıştı. El parmaklarında kızarıklıklar dikkatimi çekmişti; hemen hemen hepsinde öyleydi. Olay yeri ekibini orada bırakıp kirli sakalımı kaşıyarak oradan uzaklaştım... Gerçi hâlâ öyle, son 5 yıldır sakalımı kaşıymaktan başka bir şey yapmıyordum. Berika'dan yaklaşık birkaç ay sonra o ormanda sayısız kadın cesedi bulduk. Hepsi nizamlı bir şekilde duruyordu; kutusuna konulmaya hazırlanan oyuncak bebek gibiydiler. Diğer taraftan klasik prosedür gereği somut deliller üzerinde bir sürü çalışma yapılırsa da her bir çalışma benim gözümde Latince süslemelerden ibaretti, çoğunu okumadım. Bizim Çetin bana anlatır diye okumuyordum; açıkçası beni uyuşturuyordu ve böyle geriliyordum, gereksizdi. Tabii onlarca sayfada anlatmaya çalıştıkları tek bulgu ise kadınların istismara uğradığı gerçeğiydi.

Bu olaylar yaşanırken abim de benim evde kalıyordu; tabii buna kalmak denirse, her gece evden çıkar, saatlerce yürür, geri gelirdi. Onu anladığımı iddia edemem; çabalamaya çalışsam da üşenirim. Anlaşılacak ve anlamak bana göre değil, birkaç gömlek büyük geliyor bana. Kim görmüş huysuz bir amirin buruşuk ve bir o kadar ütüsüz bol gömlek giydiğini. Ama abim her gün bu gömleğin kollarıyla cebelleşiyordu. Sabah kalktığımda ellerini ocağın üzerine yerleştirip yakmaya çalışıyordu; bazen Çetin'i arayıp yardım istiyordum. Çocuk her seferinde etrafa dikkatlice bakıyordu, nutku tutuluyordu herhalde, ne diyeyim. Ah... Ah... eve geliyorum ama ne bir çocuk neşesi... ne de cilveli bir eş... Sadece elimde bir torba dolusu bira şişesi var. A, bir de içeride balonlarla oynayıp gülen bir abiyi de unutmamak lazım...

Yine Çetin'in geleceği başka bir gündü öğle vakti; o gelecek diye şişelerle hasbihal edemedim. Yine bir şey mi bulmuş, öyle bir şeyler mırıldandı; her zamanki hali diye yorumladım. Zaten iki çöp torbası veya şüpheli bir paket görse hemen olay yerini çağırıyordu. Neyse, işte geldi, yola çıktık; hiç konuşmuyordu, sürekli elindeki ceketi kokluyordu. Takıldım, hatta "hayrola, seninkinin ceketi mi?" diye. Birden duraksayıp yüzüme doğru şaşkın şaşkın bakarak: "Hayır amirim, abinizin ceketi." dedi. Ben orada bir şey diyemedim ama ayağım istemsiz frene gitti ve asfaltla bütünleşen lastiklerin isyanı eşliğinde: "Ne diyorsun sen be! Abimin bu olayla ne ilgisi olabilir! Adamın aklı başından gitmiş, o hâlde o kadar kadına nasıl zarar verip buralara getirebilir!"

Eğer böyle bir güce sahipse gelsin tüm teşkilatı alt etsin!" İkimizin de yüz ifadeleri ortadaydı; ilk sessizliği o bozdu: "Amirim, abinizin ceketindeki kokuyu ormandaki bir alanda almıştım, böyle ağır bir kokuydu. Bir gidip bakalım; eğer bir şey bulamazsak rozetimi ve silahımı size teslim edeceğim."

Kafamı karıştırmıştı, kendinden çok emindi... Bir süre daha aracı sürdürdüm, sonra birden deli gibi bağırdı: "İşte burası!" Etrafı bir kadavra köpeği gibi kokluyordu; aşağı eğildi, otları karıştırdı, derken bir beton kapağa ulaştı. Elimle ona sessiz olması yönünde işaret ettim ve kapağı zar zor kaldırmaya başladık. İşte o koku haklıydı... O ağır koku bana da yabancı gelmiyordu. Merdivenden aşağı iner inmez paçalarımız yapış yapış oldu. Tünel gibiydi; duvarlarda pilli lambalar vardı, sanki birisi burayı yurt edinmiş gibiydi. Bir yandan hareket ederken müdür Ali'ye mesaj attım, ekibi alıp gelsinler diye; belli ki iyi ya da kötü bir şey olacaktı...

Biraz ilerledikçe bir kadının inleme sesini duyar gibi oldum. İlerledikçe görüntünün netleşmesi gerekirken ben de aksine bulanıklaşıyordum. Çetin'e arkamda durması yönünde işaret verdikten sonra tabancamın kabzasını iki elimle sıkıca tutarak sese doğru yöneldim. Elim titremese de kaşlarımın seğirmesi odağımı dağıtıyordu; duyduğum: "Hayır ne olur bırak beni, istemiyorum...!" ve "A hadi ama, direnme Berika...!" sesleri, silahımın içinde oldukça gergin bir şekilde duran merminin hakikatini değiştirebilecek bir güçte miydi?

1. BÖLÜM SONU

Kuşkusuz bu yılın en çok tartışılan televizyon dizisi **Yeraltı** oldu.

Dizi tartışmalarla birlikte oldukça yüksek bir izlenme oranını da yakaladı. Hatta aynı gün aynı saatlerde yayınlanan rakip kanaldaki **Eşref Rüya** dizisi düşen izlenme oranları nedeniyle havlu atmamak zorunda kaldı.

On altı bölümün ardından sezon finali yapan **Yeraltı**, sonbahar aylarında yeni sezonu ile izleyici karşısına çıkacak.

Öncelikle diziden kısaca bahsedelim.

Dizinin ana karakterlerinden birisi yeraltı dünyasından bir ailenin başındaki isim; Bozkurt Hanoğlu... Yani kısa adıyla Bozo... Uraz Kaygıaroğlu'nun canlandığı bu karakter oldukça ilginç bir şahsiyet... Avrupa'nın narko mafyasıyla güç mücadelesine giriyor ve onların Türkiye'deki faaliyetlerine çomak sokuyor... Ülkede yasaklı maddelerin satılmasına karşı olan bir isim Bozo... Espritüel ve sempatik... Ama sonuçta bir mafya babası işte...

Bir de işin bu tür dizilerin olmazsa olmazı derin devlet kısmı var.

İşte tam da bu noktada işin içine Deniz Can Aktaş'ın canlandığı Haydar Ali Aslan karakteri giriyor... Haydar Ali, derin devletle yani istihbaratla bağlantılı bir isim ve Bozo'nun yanına istihbarat tarafından yerleştiriliyor...

Ve işin diğer olmazsa olmazı aşk...

Burada da yine bizi bir aşk üçgeni karşılıyor. Bozo'nun eşi Ceylan'la Haydar Ali eski sevgili ve ikisi de bunu gizlemek için yoğun çaba gösteriyorlar...

Dizi sadece yukarıda yazdıklarım ile sınırlı değil. Oldukça geniş bir oyuncu kadrosu ve konu zenginliği var.

Gelelim oyunculara...

Bozo karakterini canlandıran Uraz Kaygıaroğlu'nun performansı gerçekten çok iyi... 'Ömrüm' diye bağırması neredeyse dillere pelesenk oldu. Kaygıaroğlu'nun sinema filmlerini de izlemiştik. Her role başarıyla bürünebilen, en uç rolleri bile başarıyla canlandırabilen çok yetenekli; rolüyle bir bütün olan ve o rolü yaşayarak oynayan bir oyuncu... Bir mafya babasını da, sokaktaki evsiz bir adamı da, kalantör bir işadamını da aynı başarıyla oynayabilecek kapasitede.

Haydar Ali karakterini canlandıran Deniz Can Aktaş'ın performansı da mükemmel. Deniz Can Aktaş genç neslin en başarılı oyuncularından birisi... **Hudutsuz Sevda**'daki başarısını **Yeraltı**'nda bir üst mertebeye taşıyor. Gemi Makine Mühendisliği mezunu olan Deniz Can Aktaş mühendislik eğitimiyle aldığı analitik zekâsını büründüğü rollere ve oyunculuk performansına başarıyla yansıtmayı biliyor. Yakışıklı, fiziği düzgün. Lakin dizi sektörüne çok yakışıklı oyuncu girdi çıktı ve birçoğu unutuldu gitti. Şimdilik Deniz Can Aktaş yoluna devam ediyor. Ve ileride çok iyi projelere imza atacağına da eminim.

Elbette kadın oyuncular, Devrim Özkan ve Sümeyye Aydoğan'ın performansını da yabana atmamak lazım... İki de rollerinin hakkını veriyorlar.

Gelelim diziyle ilgili tartışmalara...

Elbette bu tür mafya temalı dizilere karşı olan bir kesim var ki; onlar sosyal medya üstünden sürekli eleştirilerini sıralıyorlar.

Bir de dizideki aksiyonun, silah sahnelerinin yetersiz olduğundan şikâyet eden bir kesim var.

Bir diğer kesim ise, "Neden bu kadar çok aşk-meşk işleri falan var?" diye sesini yükseltiyor.

Gördüğüm kadarıyla dizinin yapım ekibi ve senarist kadrosu dizide yeni bir format denemeye çalışıyor. Sadece kuru aksiyon değil satranç tahtasındaki hamleleri, nedenleri, sebepleri de vermeye çalışıyorlar. Dizinin izlenme oranlarına bakarsak bu yeni format şu an için tutmuş gözüküyor.

Diziyle ilgili elbette eleştirilerim de var.

Dizinin ana karakterleri olan Bozo, Haydar Ali ve Ceylan'ın geçmişleri hâlâ sır mesela. Haydar Ali'nin gizemli dayısının kim olduğunu henüz bilmiyoruz. Nasıl bir eğitimden geçti, Filipinler'de nasıl yetiştirildi bilmiyoruz.

Bozo'nun geçmişi nasıldı, babası nasıl katledildi, ailenin başına nasıl geçti, bilmiyoruz.

Ceylan'ın gizemli halasını da bilmiyoruz.

Bütün bu soru işaretlerine ilk sezonda ara ara değinildi ama yine de hepsi birer muamma olmayı sürdürüyor.

Burada yapımcılara bir önerim var!

Dizinin ikinci sezonuna geçmişe bir yolculuk yaparak başlayabilirler. Haydar Ali'nin geçmişine gideriz, hapis hayatını, dayısının onu nasıl yetiştirdiğini, Filipinler'de nasıl eğitim aldığını da böylece öğrenmiş oluruz.

Ve son olarak şunu yazayım:

Uzun yıllardır televizyonlarda yayınlanan en iyi dizilerden birisi **Yeraltı**.

Kaçtıysanız mutlaka izleyin derim.

Bilmem ne kadar zaman sonra bir korku kütlesi baş gösterir içimde. Oyuncak gibi oynar ruhumla. Titreyen yüreğime dokunur gitarın tellerini okşarcasına. Göğsümü zorlar karanlık. Gittikçe büyür. Büyür, büyür. Sonra umulmadık bir gölge dibinde sıkıverir boğazını cesaretimin. Korku... Biraz da devleştirmektir var olanı. Kestirememektir bir adım sonrasını. Hayal ettikçe gücünden vazgeçmek, tahmin yürüterek teslim olmaktır bir bakıma. İçimizdeki boşluğu ele geçiren her neyse ona. Yenilmektir korku. Yenilmek.

Gerilimin dozunu yüzeysel cinayet soruşturmalarından almak yerine, suçun derinliğine inmeyi tercih eden **Ozan Çakmakoglu**, **Kuru Bebek** adlı kitabıyla toplumsal yaralara çekinmeden parmak basıyor. Çok kısa olmayan öykülerinin her birinde suç öğelerini farklı kimliklerde, bambaşka örtülerin altında gizlenirken keşfediyoruz. Yaralarımız nedensiz değil, bakış açısını bireyden topluma taşıyan kıymetli yazar, bütüncül bir yaklaşımla korkuyu ve de gerilimi minik parçalara ayırmayı başarıyor.

Kuru Bebek
Ozan Çakmakoglu
Kırmızı Kalem / 2025 / 156 sf.

Kırmızı Kalem Edebiyat Yayınları'nın alametifarikası **Kuru Bebek**, alışlagelmiş gerilim oyunlarına meydan okuyan üslubuyla haklı olarak çok söz ettireceğe benziyor. Yazarın tempoyu bozmadan, akıcı anlatımının yanına hikâyelerin konusuna uygun yer yer mistik, yer yer gizemli dokuyu başarıyla yerleştirilmesi gözden kaçmazken, asıl dikkat çekici nokta öykü atmosferlerinin sadece karanlıkla sınırlı kalmaması. Çünkü Çakmakoglu, korkunun yaratıcısı olan toplumla yüzleşme tavrını her öyküsünde sonuna kadar var edebilen bir yazar. Bu yüzden de renklerden kaçarak değil, kahramanlarını güneşin, lambaların ya da mumların altında tutarak gözlerimizin içine sokabilecek cesaretle. Belli başlı öykülerine ışık tutmayı istemem de sırf bundan. Karanlık olmasın diye.

Talip öyküsüyle yapılan açılış, gerilim dozu yüksek bir kitabın bizi beklediğinin müjdecisi niteliğinde. Özellikle Ozan Çakmakoglu'nun betimleme yapmaktaki üstün kabiliyeti sayesinde atmosferi yakalamakta hiç zorlanmıyoruz. Hikâye merak uyandıran, gerilimi adım adım tırmandıran bir kurguya sahip. Sınırları zorlayan bağınazlık, sapkınlıkla kucak kucağa bir inanişi çırılçıplak bırakıp atıyor okurun kucasına. Korkudan ziyade gerilim ve her an tetikte olma, diken üstünde durma hali söz konusu. Yavaş yavaş açılan olay örgüsüyle birlikte düşünmeye başlıyoruz. Körü körüne biat edilen her ne olursa olsun, eninde sonunda ahlak sınırlarını aşacak, vicdan kurallarını hiçe sayacaktır elbet. Sınırsız gücü temsil etmek için başvurulacak ilk silahın şiddet olması da sürpriz sayılamaz. Kötülüğün, inanç örtüsü altında hak hukuk tanımayan haline tesadüf etmek, toplumun sorgulamaya kapalı tuttuğu dogmalarını tartışmaya açıyor. Neredeyse romana merdiven dayamış bir öykü **Talip**. Kuvvetli içeriği, zengin anlatımı, doğru yerde okuru köşeye sıkıştıran yapısı ve gerilimi iliklerimize kadar hissetmemizi sağlayan atmosferiyle, "keşke daha uzun sürseydi" dedirtiyor.

Bireyi hastalıklı hale dönüştüren meseleyi toplumdan soyutlamadan gözler önüne seren bir diğer hikâye de **Yak**. Dramı içselleştirmiyor, bilakis etrafımızla paylaşıyor. Gizemini sürekli korumayı başaran öykü, okuyucusuna yalnızca merak duygusunu değil, aynı zamanda olaylara kapılıp gitmeden, büyük resme bakmayı da armağan ediyor.

El Alem Ne Der, alegorik anlatımıyla ön plana çıkan ve farklı tat bırakan bir metin olarak göz kırpmıyor bizlere. Toplum baskısının çekirdek aile yapısının içine sızması sonucu, yeni yetişen bireylerin dört bir yanını kuşatan görünmez kurallar ve yasaklar bütününe canavar kılığında seyrediyoruz. Tehditkâr gözükmekten bir an bile vazgeçmeyen varlık karşısında insanın çaresizliğini, gündelik olaylar eşliğinde duyumsuyoruz. Kimin yazdığı belli olmayan ve içeriklerinde asla mantık aranmayan kuralları çiğnemeye yeltenmek bile korkunun doğması için başlı başına bir neden. Ve işte biz de bu nedeni Çakmakoglu'nun kurguladığı evrende tatlı tatlı kaşıyoruz.

Bayram Efendi, ister istemez bizi **Leziz Kadavralar** kitabına doğru zihinsel bir yolculuk yapmaya sürüklüyor. Bu soru peşin fiyatına dört taksitle: "İnsanoğlu şu an tükettiği hayvan etlerini yeme alışkanlığını ne zaman kazandı?" Ve dahası: "İlk yediğinden zorlandı mı yoksa tadına hemen alıştı ve çok lezzetli mi buldu?"

Kapalı anlatımın şifrelerini çözebilme hazzıyla birlikte travmaların ayak izlerini sürerek soluk soluğa kalacağını asıl hikâyeye, kitaba ismini veren **Kuru Bebek**. İç dokusu güçlü, yapısal özellikleriyse oldukça cesur. Dramatik bir olaya farklı pencereden bakmamızı talep ediyor kıymetli yazar. Kuşku ile tekinsizlik arasında mekik dokurken illa ki gerilimi solumamız için de gerekli atmosferi peşinen cebinize dolduruyor. Büyülü gerçekçilikten esintiler bulmamak elde değil ama asıl zihinlerde tat bırakan kısım, ana karakterin bilinçaltına indikçe aralanan sır perdesi.

Bir Bostanlı Vapuru Öyküsü, belki de kitabın en sakini. Bu kez akıcı olay anlatımlardan sıyrılıp bir gıdım da olsa durum hikâyesine yönelmiş Ozan Çakmakoglu. Elbette yine eylemlerden ve tempodan ödün vermiyor fakat öykü kişilerinin hayatın getirdiği durumlara verdiği tepkiler ve o kısacık anlarda nasıl var oldukları üzerine ciddi biçimde kafa patlatıldığını sezebilmek mümkün. Bu açıdan sonu nasıl bitecek acaba, diye merak duygusunu korurken, bir yandan da ana karaktere olan bağınız sürekli kuvvetleniyor.

Çimen de kıymetli yazarın kapalı anlatımı seçtiği öykülerden biri. Ancak bu defa psikolojik figürler işbaşında. Bir hezeyanın tortularını resmetmekle kalmıyor, aynı zamanda bireyin devam eden hayatını etkileyen davranış bozukluklarına da estetik bir selam çakıyor. Akabinde okur kendisini, tekrar eden bilinç meselesine el atmak zorunda hissediyor. Ve labirentin şifresini çözmek için zekâsını kullanması gerektiğinin farkında. Çünkü Ozan Çakmakoglu metinlerinin şifresi, her koşulda dikkat ve yoğunluğu yüksek düşünceler talep etmekte.

Şaşırtıcı sonu ve kendine has dinamikleriyle ismine yakışır bir öykü **Kafa**. Gerçekten de kafa karıştırmakla yetinmeyip fikir yürütmemiz için elçilik edecek kadar bonkör açılımlarla örülü. Ancak iskanmaması gereken bir detay da göze çarpmıyor değil. Konu, altyapı olarak genişlemeye oldukça müsait. Bu yüzden erken final yapmak zorunda bırakılmış sürükleyici bir dizi kadar buruk tat bırakıyor sonunda. Biraz da ilerlemeli, şaşırtmalı ve de illa ki zengin içerikten faydalanmamıza olanak sağlayacak ışıktandırmalarla bizleri büyülemeliydi sanki. İddia ediyorum, yazarın buradaki ana fikirle genişleyen yepyeni bir hikâyeye yazmasını talep etmeden bu başarılı öyküyü geride bırakamayacaksınız.

Sürpriz sonla biten bir diğer öykü de **Çorba**. Tam anlamıyla ters köşeye yatırırken, o ana kadar sürekli gerilim, bilinmezlik ve karanlık tasvirlerin arkasına saklanmış olasılıklarla diken üstünde tutuyor okuyucusunu. Finalde şaşırmak olası ancak rahatsız edici detaylar, öykü sonlansa bile okurun yakasından düşmeyecek kadar sahici.

Kitabın kapanışında **Morinya'nın Kanatları** ile yörüngesi değişikliğine gidip okurların aklında farklı bir algı yaratmayı hedefliyor kıymetli yazar. Halk arasında kulaktan kulağa yayılan efsanelerden güç alan hikâyeye, mistik ve hayal kapılarını ardına kadar açmayı talep eden nitelikte. Adeta gölgelerden besleniyor ve okurunu çok farklı bir atmosferle sarsıyor. Böylelikle düşlerle, söylentilerle ve en çok da zihinde birikenlerle ulaşıyoruz büyük resme.

Korkunun başladığı yerde suçun gizlendiğini deşifre eden Çakmakoglu, tüm perdeleri açıp evin içine güneş ya da ayın ışıklarıyla saldırmaları için elinden geleni yapıyor anlayacağınız. Kuru Bebek, sessiz inanışlara ve kafa sallayarak altı çizilen kabullenişlere can düşmanı olmaya gönüllü bir kitap. Gözü kara, dudaklarıysa keskin. Tutup kulağından dışarı çıkarıyor hep birlikte var ettiğimiz canavarları. Saklanmak yok. Hem korku dedikleri bir çeşit toplum idrarı değil mi? Dilden dile dolaşan, masallarla beslenen, yalnızlıktan ölmek üzere olan bir kelimedenden ibaret sadece. Dile getirmesek puf! Görmek istemeyenler için ses, duymak istemeyenler içinse ısrarcı bir temas gizli bu öykülerde. Yaşadığımız topluma farklı bir yerden bakabilmek için...

Keyifli okumalar dilerim.

“Nasil lan? Hepsini bitirmiş miyim?!”

Daha sabah teslim edeceği projenin taslağı bile bitmemişti ki!

Elindeki boş paketi süzdükten sonra öfkeyle yere çaldı. Bilgisayarının saati gece yarısını henüz geçmişti. Ulan daha on iki saat bile olmamış şunu alalı, diye geçirdi içinden. Kabullenmek istemese de Güneş haklıydı, çok içiyordu. Ama bağımlılığına savaş açacağı gece o gece değildi. Bu proje sigarasız nasıl biterdi ki?

“Bitmez,” diye mırıldandı. Acaba sokağın başındaki tekeli açık mıydı?

Perdeyi aralayıp şöyle bir baktı. Tekelinki de dahil, sokaktaki tüm pencereler karanlıktı.

Doğru ya, dedi içinden. Pazar bugün. Ne yapalım, iş başa düştü.

Sandalyesinin arkasındaki hırkasını sırtına geçirdi ve cüzdanını ve anahtarını da alarak evden çıktı.

Apartmandan çıkınca sonbahar serinliği yüzüne tokat gibi çarptı. Serin havayı içine çekerek, “İyi ki çıkmışım,” dedi. “Hava da mis gibiymiş.”

Köşedeki tumbul tekire laf atıp sağa döndü. Hakim renk mavi mi olsaydı? Sonraki köşeyi dönünce son akşamsefalarından birkaç tanesini koparıp kokladı. “Cık,” dedi kendi kendine, diğer köşeye doğru yaklaşırken. “Bu tasarıma mavi değil de böyle turuncu gibi sıcak bir ton daha iyi olur sanki.” O sırada sokakta karşıdan karşıya geçmekte bir fareyle göz göze geldi. Sesli düşünmüştü galiba yine.

Fareye bir baş selamı çakıp anayolun kenarına çıkan sapaktan döndü. En sonunda benzin istasyonunun güven veren ışıklarını görünce, adımları gayriihtiyari hızlandı. Sanki renk işini de çözmüştü. Turuncu kesinlikle daha iyi bir seçimdi.

“Peki, bu durumda dış çizgileri nasıl tasarlamalı?” diye sordu kendine önündeki su birikintisinden son anda kaçarak. Kartını da şimdiden hazırlasa iyi olurdu; kasiyeri bekletmekten nefret ediyordu. “Acaba yine o —”

Pat!

Bir küfür savurarak kenara sıçradı. Yine anayoldaki araçların birinden kafasına bir şey yemesine ramak kalmıştı.

“Sizin ben gelmişinizi, geçmişinizi...” diye söylenerek sesin geldiği tarafa baktı. Bu seferki plastik şişe değildi sanki. Hafif ama tok bir ses gelmişti bundan.

Telefonunun fenerini yakarak birkaç adım ilerisindeki cisme doğrulttu. Kırmızı bir tül keseydi.

Kaşlarını çatarak eğildi. Gecenin bu saatinde yol kenarında görebileceği en alakasız şeydi her halde bu. Annesinin altın kesesine benziyordu. Neden böyle bir şeyi arabadan atsınlardı ki?

Telefonun fenerini keseye biraz daha yaklaştırdı. İçinde şeffaf naylona sarılmış beyaz bir şey vardı. O sırada çıkan hafif esintiyle burnuna tuhaf bir koku çarptı.

Bir an duraksayıp havayı kokladı ve yüzünü buruşturdu. Yan taraftaki tarlada bir şeyler ölmüştü galiba.

Keseye son bir bakış atıp doğruldu. Aslında kırmızı da uygun olurdu arkaplan için.

Kafasında tasarımın turuncu ve kırmızı arkaplanlı halini canlandırıp kıyaslayarak istasyonun marketinden içeri girdi.

“Hoş geldiniz.”

“İyi geceler. Bana şu—”

Birkaç kornanın eşlik ettiği keskin bir fren sesiyle dönüp cam kapıdan dışarı baktılar.

“Motorcu galiba,” dedi kasiyer gözünü yoldan ayırmadan. “Önüne köpek falan çıktı herhalde.” Hafifçe gülümsedi ve devam etti: “Buyrun?”

Yabancı bir şehirde yolları kesişen iki yabancı, anlık ve tuhaf bir tanıdıklık hissiyle sarsılır. Ancak aralarındaki bağ derinleşmeden, trajik bir kaza hikâyelerini yarım bırakır.

Fakat bu yalnızca bir başlangıçtır.

Kısa bir süre önce bir oyun konsolu satın aldım. Uzun süredir hiç oyun oynamadığım için (20 yıldır) benim için yepyeni bir dünyanın kapıları aralandı bu konsolla. **Last of Us, Uncharted, Detroit: Become Human, Until Dawn** gibi nerdeyse 10 yıl öncesine ait efsane oyunlar benim için yepyeni hikâyelerdi.

Bu yeni dünyaya adım atıp büyük keyifle oynadığım oyunların ardından "yeni" bir oyun dikkatimi çekti: **007 First Light**. Tür olarak ilgimi çekmişti, fakat ben bugüne kadar hiç Bond filmi izlememiştim. Yine de dedim ki, hep 10 yıl öncenin oyunlarını oynadım. Bu kez kaçırmayacağım. Çıktığı gibi oyunu satın aldım ve oynamaya koyuldum.

007 First Light aslında James Bond'un 007 oluş hikayesini anlatan bir oyun. Yani filmlere yapılan atıflar, karakterler vs haricinde aslında hikâyeye açısından filmleri izlemiş olma şartı oluşturmuyor. Ajan işleri de ilgimi çektiği için oyuna adapte olmakta zorlanmadım.

Daha önce **Alias, Fringe** gibi ajan dizilerini izlediyseniz aşinasınızdır. Bir gizli servis vardır ve bu gizli servise üstleri tarafından görevleri tebliğ edilir. Ekip toparlanır, ekipmanlar hazırlanır ve görev için belirtilen lokasyona doğru yola çıkılır. Bu formülle ilerleyen bir anlatı kurulmuş oyunda da.

Tabii öncesinde James Bond'un Mi6'nın dikkatini çektiği operasyonu görüyor, Mi6'nın eğitimlerine alınan Bond'un çömezlik aşamasından yavaş yavaş işi kavramaya başlayış sürecini de oynuyorsunuz. Antremanlar oyunun kontrolcüsü tarafından oynansa da sinematik bir kurguyla hızla akan zaman, bu bölümün sıkıcılaşmasını engelliyor.

Yukarda örneğini verdiğim ajan dizileri gibi, küçük ve bağlantısız gibi duran olaylar yavaş yavaş ana hikaye etrafına doğru toparlanıyor ve ana hikâyeye odağa alındıktan sonra daha ciddi bir hâl alıyor oyun. Çünkü her ajanlık anlatısında olduğu gibi, bunda da ana hikâyemiz dünyanın yok olmasına neden olabilecek kadar büyük bir suçu kapsıyor. Bunda dünyayı değilse de Mi6'yı yok etme potansiyeli taşıyor.

Oyunda James Bond'u **Dexter: Original Sin** dizisinde genç Dexter olarak izlediğimiz Patrick Gibson canlandırıyor. Bence Bond'un gençliği için güzel bir tercih olmuş fakat Patrick kardeşimiz umarım sürekli birilerinin gençliğini canlandığı bir kariyer inşa ederek Amerika'nın Farah Zeynep Abdullah'ına dönüşmez.

Oyunu **Hitman** serilerinden tanıdığımız IO Interactive geliştirdi ve oyunun yönetmen koltuğunda Türk kökenli fakat Danimarka'da doğup büyüyen Hakan Abrak oturuyor. (Buna bayraklar asıldı tabii.) Ayrıca oyunun karakterleri arasında Lennie James, Gemma Chan, Lenny Kravitz gibi sürpriz isimler de yer alıyor. Bir de sosyal medya fenomeni Khabany Lame'in küçük ve sürpriz bir rolü var, hiç beklemediğiniz bir anda güldürüyor.

Ben yeni oyun oynamaya başlamış biri olarak yok dövüş mekanikleri şöyleydi kontrolü şöyleydi grafikleri böyleydi gibi yorum yapabilecek biri değilim. Oyunları da "müdahil olabildiğimiz filmler/diziler" gibi düşünerek oynamaktan hoşlandım. O nedenle **007 First Light** da güzel bir "ajan hikâyesi" olmuş. Oynarken büyük keyifle oynadım ve birkaç gün içinde de oyunu bitirdim. Bu türde bir oyun arayışınız varsa paraya kıyın, alın, oynayın. Şu an PS5 platformunda 3.000 TL'ye alabileceğiniz oyunu bilgisayarınızda oynamak isterseniz Steam'den 1800 TL'ye satın alabiliyorsunuz. Oynamak için suç ile savaşan bir hikâyeye arıyorsanız mutlaka aklınızda olsun.

İnsan, bazı zamanlarda en sakin görünen yerlerde bile bilinmez bir huzursuzluk hisseder. Bu durum insan zihninin, yüzeydeki düzen ile derindeki çatışmayı aynı anda taşıyabilme biçiminden kaynaklanır. Sessizlik her zaman huzurun göstergesi değildir; kimi zaman bastırılmış bir gerilimin, ertelenmiş bir yüzleşmenin ya da görünmez bir kırılmanın belirtisidir.

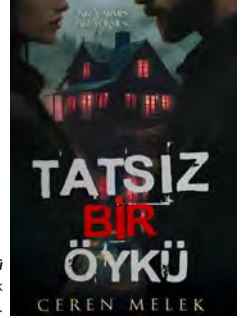
Ceren Melek'in kaleme aldığı **Tatsız Bir Öykü**, tam da bu görünmez alanı anlatıyor. İlk bakışta sakin, düzenli ve kendi halinde bir kasaba anlatısı gibi başlayan roman; ilerleyen sayfalarda bu yüzeyin altında biriken gerilimleri açığa çıkarıyor. Hikâye yalnızca bir gizemin izini sürmüyor aynı zamanda insan psikolojisinin temel meseleleri olan aidiyet, yalnızlık, anlaşılma ihtiyacı ve kabul görme arzusu etrafında şekillenen bir iç dünya kuruyor.

Zaman ilerledikçe mekânın sakinliği giderek çözülürken yerini belirsizliğe, kuşkuya ve sürekli bir "eksiklik hissine" bırakıyor. Böylece okur, bir olay örgüsünü takip etmekle kalmayarak karakterlerin zihinsel kırılmalarını, ilişkilerin görünmeyen gerilimleri ve insan davranışının karanlıkta kalan motivasyonlarını görmüş oluyor.

Tatsız Bir Öykü, Ne Anlatıyor?

Kitap; yeni bir kitap yazmak için ilham arayışına giren genç yazar Öykü'nün hikâyesiyle başlar. Öykü, bir imza günü için gittiği küçük kasabadan etkilenir ve burada kalmaya karar verir. İlk başta oldukça tipik bir "kaçış ve yeniden başlama" hikâyesi gibidir: Sakin bir çevre, sıcak ilişkiler ve düzenli bir yaşam.

Kasaba, ilk bakışta neredeyse ideal bir yer izlenimi verir. İnsanlar birbirini tanır, ilişkiler güvenilirdir, günlük yaşam ise dışarıdan bakıldığında sorunsuz bir ritimde ilerler. Ancak bu düzen, dışarıdan bakıldığında ne kadar huzurlu bir izlenim oluştursa da zamanla küçük çatlaklar baş göstermeye başlar.

Tatsız Bir Öykü
Ceren Melek
Indigo Kitap / 2025 / 336 sf.

Yaşanan ve dikkat çeken bazı kayıplar, konuşulmayan olaylar ve açıklanamayan durumlar kasabanın görünmeyen yüzüne dair ilk işaretleri oluşturur. Başlangıçta yalnızca sezgisel bir rahatsızlık olan bu durum, giderek daha somut bir sorgulamaya dönüşür.

Görülmeyen Çatlaklar

Öykü, güçlü gözlem yeteneği ve merak duygusuyla hareket eden bir karakter olarak kasabayı yaşanan bir mekân olmanın yanı sıra çözümlenmesi gereken bir yapı olarak görmeye başlar. Yeni bir başlangıç arayışıyla geldiği bu yerde, zamanla çevresini ve insan ilişkilerini yeniden anlamlandıracaktır.

Başlangıçta düzenli ve öngörülebilir görünen kasaba, Öykü'nün nazarında giderek daha karmaşık bir yapıya dönüşür. Küçük davranışlar, gündelik konuşmalar ve sıradan ilişkiler bile artık farklı anlamlar taşımaya başlar. Bu dönüşüm yalnızca kasabanın değil, Öykü'nün algısının da değiştiğini gösterir.

Kasaba halkı tarafından sevilen, güvenilir ve yardımsever biri olarak tanınan Kıraç ise ilk etapta bu düzenin doğal bir parçası gibidir. Öykü ile tanışması, iki karakter arasındaki bir yakınlaşmanın yanı sıra Öykü'nün kasabaya dair tüm algısını yeniden kurmasına neden olan bir duruma dönüşür. Dolayısıyla Kıraç, onun için hem bir rehber hem de kasabanın görünmeyen tarafına açılan bir arayüz görevi görmeye başlar.

Ancak ilerleyen süreçte dışarıdan görülen uyumlu ve iyi tavırları, yorumlanamayacak bir hâle gelir. Davranışlarında zamanla belirginleşen bazı kırılmalar dikkat çeker. Sosyal ilişkilerde aşırı temkinli oluşu, yanlış anlaşılmaya karşı geliştirdiği yoğun hassasiyet ve kendini sürekli açıklama ihtiyacı bu uyumlu görünümünün altında daha karmaşık bir psikolojik yapının varlığına işaret eder.

Kıraç'ın en küçük mesafeyi bile kişisel bir tehdit gibi algılaması, onun iç dünyasında sürekli çalışan bir "reddedilme ihtimali" mekanizmasını görünür kılar. Bu nedenle çevresindeki insanların sözlerini analiz etme biçimi çoğu zaman gerçek durumdan daha ağır anlamlara gelmeye başlayacaktır. Görünürde uyumlu, dengeli ve kontrollü bir birey olmasına rağmen, iç dünyasında bu uyumu kaybetme korkusuyla şekillenen bir hassasiyet taşır. Kendini sürekli doğru anlaşılması gereken bir pozisyona yerleştirmesi, aslında anlaşılmama ihtimaline karşı geliştirdiği bir nevi savunma mekanizmasıdır.

Bu durum, Kıraç'ın kimliğinde belirgin bir ikilik yaratır. Bir yanda toplum içinde kabul görmüş, işlevsel ve güvenilir bir birey vardır; diğer yanda ise sürekli tetikte olan, yanlış anlaşılma ihtimaline karşı kendini korumaya çalışan kırılğan bir iç dünya. Bu iki katman arasındaki gerilim, Kıraç'ı hikâyede sıradan bir sosyal figür olmaktan çıkararak kabul edilme ile dışlanma ihtimali arasında sürekli gidip gelen bir zihinsel gerilim temsiline dönüştürür.

Psikolojik Arka Plan ve Anlatının Derinliği

Tatsız Bir Öykü romanı, Kıraç'ın davranışları üzerinden ilerleyen yapıyla bir gizem anlatısı anlatmanın yanı sıra insan davranışının psikolojik temellerine odaklanmayı da başarır. Özellikle sosyal ilişkilerde ortaya çıkan kırılğanlık, kabul görme ihtiyacı ve dışlanma korkusu anlatının görünmeyen ama belirleyici katmanını oluşturur.

Kitapta yer alan Kıraç karakterinin ilişkilerde geliştirdiği kontrol ihtiyacı aslında belirsizlikle baş etme çabasının bir sonucudur. Sosyal etkileşimlerde ortaya çıkan en küçük işaretleri bile analiz etmesi, onun dünyayı "tehdit ihtimali" üzerinden okuduğunu gösterir. Bu durum, bireyin hem çevresiyle hem kendi zihniyle sürekli bir gerilim hâlinde olduğunu ortaya koyar.

Öykü ile kurduğu ilişki de bu bağlamda yalnızca duygusal bir yakınlaşma değildir. Sayfalar ilerledikçe, bu ilişkinin Kıraç'ın anlaşılma ihtiyacının somutlaştığı bir alana dönüştüğünü görürüz. Bu nedenle ilişki, romantik bir çizgiden ziyade psikolojik bir bağımlılık ve anlam arayışı içerir.

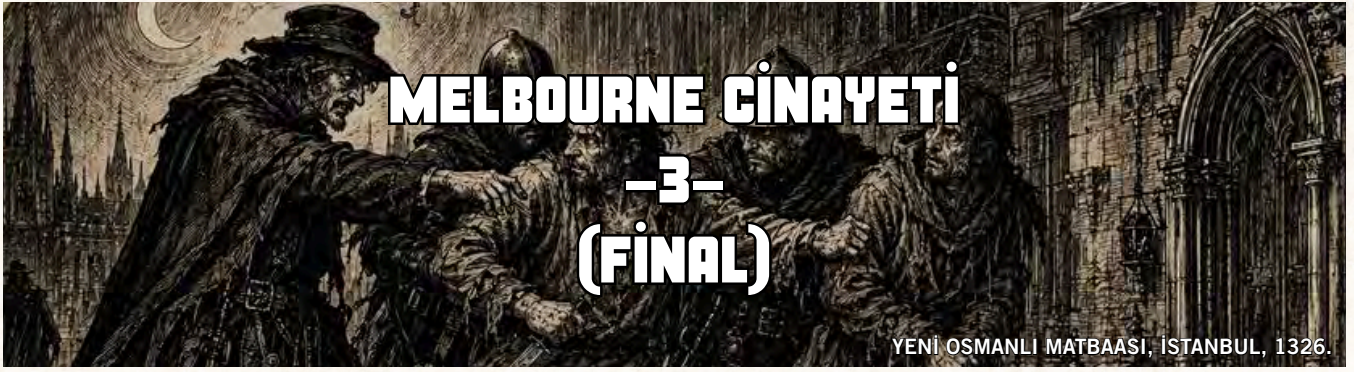
Öykü'nün yazarlık kimliği de bu ilişkinin farklı bir boyutunu oluşturur. Yazdığı hikâyeler ve yarattığı karakterler, Kıraç üzerinde beklenenden daha derin bir etki bırakır. Özellikle suç, yalnızlık ve insan doğasının karanlık yönlerine temas eden anlatılar onun kendi iç dünyasında karşılık bulan duygularla kesişir. Bu nedenle Öykü, Kıraç için yakınlık kurduğu birinden ziyade; kendisini anlamlandırmaya çalıştığı bir dünyanın temsilcisine dönüşür. Roman boyunca verilen bazı ipuçları, Kıraç'ın geçmişinin ve aile ilişkilerinin de bu bakış açısının şekillenmesinde etkili olduğunu düşündürür.

Romanın ilerleyişi, bu ilişkiler ağı üzerinden kasabanın görünürdeki düzenini yavaş yavaş çözmeyi sağlayacaktır. Olaylar tek başına değil, karakterlerin birbirleriyle kurduğu ilişkilere yüklenen anlamlar üzerinden ilerler. Bu da anlatıyı yalnızca bir gizem hikâyesi olmaktan çıkararak insan zihninin kırılğan yapısını merkeze alan bir çözümleme metnine dönüştürür.

Netice itibarıyla **Tatsız Bir Öykü**; yüzeyde bir kasaba hikâyesi gibi görünse de, derininde insanın kabul görme arzusu ile dışlanma korkusu arasındaki ince çizgiyi sorgulayan bir anlatı kurar. Bunu da gizemin yalnızca "ne olduğu"na değil, aynı zamanda "neden olduğu"na odaklanarak gerçekleştirir. İnsan davranışlarının arkasındaki görünmeyen motivasyonları açığa çıkararak, okuru olayların ötesinde zihinsel bir çözümleme alanına taşımayı hedefler.

Kasabanın sakinliği ise bu noktada artık bir arka plan olmaktan çıkarak bastırılmış çatışmaların üzerini örten ince bir perdeye dönüşür. Ve bu perde aralandıkça, ortaya çıkan şeyin insan zihninin kendiyi kurduğu kırılğan ilişki olduğunu görmemek gittikçe daha da zorlaşacaktır.

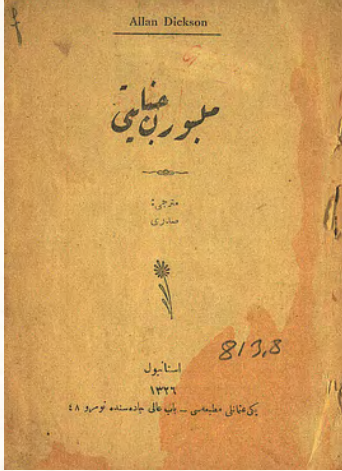

MELBOURNE CİNAYETİ

-3-

(FINAL)

YENİ OSMANLI MATBAASI, İSTANBUL, 1326.

Yazan: Allan Dickson
Mütercimi: Sadrî
Latin Harflerine Aktaran:
Bünyamin Tan

Sekiz gün on gün geçti. Dirty avdet etmedi. Lâkin diğer bir memûrdan haber aldım ki Dirty dilenci kıyâfetine bir mücessem (görünümünde) say (çalışma) ve dikkat kesilmiş. Bir dakika râhat uyku uyumuyor, gece gündüz 'Killinick' mahallesinden ayrılmıyormuş. Birçok rezil heriflerle, birçok sefiller, kâtillerle hemser ve hemdest (yardımcı ve ortak) olmuş... Hemdest gibi olmuş.

[30] Nihâyet bir sabâh Dirty'den bir küçük kâğıt aldım. Bunda yazmıştı ki:

"Tahrriyât boşa gitmeyecek gibi. Kathe isminde bir kadın mâymûncuğu tanıdı. Driscoll isminde birinin imiş. Kathe bu adamın hırsızlar ve yan kesiciler arasında bir mevki-i mahsûs (özel mevki) sâhibi olduğunu da söylüyor. Ne yapmalı? Bildiriniz."

Ufak ve zekî bir çocuk vardı ki öteden beri bu gibi işlerde koştururdum. Derhâl bu çocuğu çağırdım. Şu cevâbı yazıp Dirty'ye gönderdim:

"Driscoll'ü 'Karlsbad'dan uzak bir mahalle götürmeğe çalış ve evvelce bana malûmât ver."

İki sâat geçti geçmedi, haber aldım ki Dirty o gece Driscoll ismindeki sefil ile Splendid câddesine gelecekti. Bu câdde-i vasiâda (geniş caddede) birçok müzeyyen (süslü), cesîm (büyük) hâneler vardı. Bunlardan birinin sâhibi şu günlerde Boston'a gitmiş. Çocuklarını ve zevcesini de berâber götürmüştü. Dirty ile Driscoll gelecekler ve mevki müsâit ise bu ikâmetgâhı soyacaklardı. Dirty'nin şu hilesi **[31]** fenâ değildi. Yanıma kuvvetli ve gözü açık iki memûr alarak Splendid câddesine gittim. Bu adamları münâşip mevkilere sakladım.

Kendim de her noktayı görmeğe müsâit bir köşe intihâp ettim (seçtim). Lâkin intizâr (bekleyiş) ve teessür ile beynim cayır cayır yanıyordu.

Gece bütün şehri siyah renk tüller örttü. Her taraf iyiden iyi karardı. Kaldırımdan birer hayâl gibi adamlar geçiyordu. Bir zamân bekledik. Sokaklarda kimseler kalmadı. Dirty arkadaşı ile yolun köşesinden çıktılar. İki de fevkalâde ihtiyât ve ihtirâz (sakinme) ile yürüyorlar, her adımda etrâfi dikkatle dinliyorlardı.

Tamâm ikâmetgâhın önüne geldikleri sırada keskin bir ıslık çalarak memûrlara işâret-i lâzimeyi (gerekli işareti) verdim. Dirty ile Driscoll'un üstüne atıldılar. Dirty o kadar uğraşmadı, lâkin Driscoll bir bıçak çekerek etrâfa saldırmağa, kurtulmak için çırpınmağa başladı. Hemen o tarafa koşarak sımsıkı ellerini bağladım. En yakın polis merkezlerinden birine girdik. Driscoll'u bir dakika zamân gâip etmeden istintâka (sorguya) çektim. Sefil, hakikaten yaman şeydi. **[32]** Gözlerinden şiddet ve şeytanet âsârı saçılıyordu. Her ne sordumsa bigâne bulundu, her ne anlattım ise haberi olmadığını söyledi. Hele mâymûncuğu görünce benden ziyâde hayretle bakarak, şimdiki kadar böyle bir âlet görmemiş, hele hiç kullanmamış olduğunu iddiâ etti. Nâkesi (insaniyetsiz alçağı) orada bir deliğe tiktirarak mütelâşiyâne (telaşlı bir şekilde) Karlsbad'a koştum. Birçok erbâb-ı sefâlet ve rezâlet (sefil ve rezil kimselerin olduğu) masaların başına toplanmış atıyorlar, tutuyorlar, iğrenç bir gürültü; mülewes (pis) bir zevk ile içiyorlar, içiyorlardı. Bunlar benim içeriye girdiğimi görünce hep birden sustular. Sanki koca meyhânenin içerisini inleyen rezil herifler birden bire donmuş idiler. Çünkü içlerinden birçoğu, belki cümlesi beni tanıyordu. Beş on sâniyelik derin bir sükûttan sonra bir fisiltı başladı. Bütün şu adamlar benden bahsediyorlar, hele şu sözleri tekrâr ediyorlardı:

— Yeni bir manzara göreceğiz?

Karlsbad sefilleri mükâlemelerini (konuşmalarını) kimseye hissettirmemek için acıp, muammâ-âmîz (muamma dolu) bir lisânla konuşurlar. Fakat ben bu dilden de anladım: 'Yeni bir manzara göreceğiz' **[33]** sözüyle 'Biri tevkiî edilecek' demek istiyorlardı. Bu hatarnâk (korkunç) meyhânenin, yâhût bu taâmghâh-ı sefâletin (seifliğin mutfağının) sâhibine doğru ilerleyerek dedim ki:

— Burada Kathe isminde bir kadın var mıdır?

Karanlık bir köşede, yüksek bir iskemle üzerinde oturmakta bulunan çirkin çehreli, zaîf bir kadını göstererek dedi ki:

— İşte, orada, Mister Allan!

Derhâl bu kadına yaklaşıp dedim ki:

— Beni takîp ediniz!

Kathe ağzını açıp bir şey söylemedi. Soluk sîmâsının çirkin ıztırâp içinde kaldığını gördüm. Yerinden kalktı. Lerzişdâr (titrek) adımlarla arkamdan yürümeğe başladı. Driscoll'un bulunduğu polis merkezine götürdüm. Bu kadına bir şey sormadan Driscoll ile karşı karşıya getirdim. Sefil herîf, hayretâver (hayret verici), esrârâmîz (esrarengiz) bir ciddiyet, bir metânet gösteriyordu. Sert bir ifâde ile söyledim ki:

— Hâlâ inkâr mı edeceksiniz?

Kathe her şeyi itirâf etti.

[34] Driscoll birden bire haykırdı:

— Yalan söylüyor!

Kathe'e dönerek sordum:

— Kathe! Geçen gün bir dilenci sana bir mâymûncuk göstermiş, bu kimin idi?

— Driscoll'un.

— İyi biliyor musun?

— Evet, hattâ bunu kendi imâl etti. Gözlerimle gördüm.

Driscoll bir hiddet-i cângüdâz (cana dokunan hiddet) içinde kıvranarak yine haykırdı:

— Alçak! Yılan!

Kadın birden bire köpürdü:

— Yılan sen değil misin? Sefill!.. Değil misin ki zavallı oğlum irtikâp ettiğin (işlediğin) bir cinâyetin kurbânı oldu, küreğe gitti. Artık senin kabâhatlerini ketm için ne mecbûriyetim var?.. Zindânlardan korkarsın değil mi? Oğlumun ne kabâhati vardı? Sen bir zavallıyı öldürürken oğlum evinde, yatağında uyuyordu. Tehdît ve şiddet ile bizi susturdun. Lâkin işte bu defa yakayı ele geçirmesin. Kurtulamayacağına emînim. **[35]** Artık senden korkmam. Yıkıl!... Sefill!... Oradan...

Çok şey, Kathe ağlamağa başladı. Oğlu müebbet kürek cezası ile zindâna atılmış, orada ölmüş gitmiş. Kendi levş-âlûd (kirlenmiş) bir hayât geçirir. Böyle bir kadında eser-i rikkat (acıma belirtisi) bulunsun! Kim bilir? Analık bu!

Driscoll Kathe'in bu heyecânına karşı havf ve elem içinde titremeğe başladı. Rûhsuz gibi oradaki iskemlelerden birinin üzerine düşerek mırıldandı:

— Pekâlâ!... İnkâr etmeyeceğim. Paterson'un katili benim.

Bundan sonra bir cüret-i fevkalâde-i iblisâne (şeytanca bir cesaret) ile Paterson'u nasıl katlettiğini anlattı.

Driscoll, Paterson'un kimsesiz olduğunu ve ikâmetgâhında yalnız yaşadığını bilirdi. Hattâ son zamânlarda yanına Patrick isminde yeni bir hizmetkâr almış olduğunu da işitmişti. Driscoll, Patrick'i tanıy, ahlâkını, ahvâlini iyiden iyiye bilirdi. Onun sokaklarda nasıl bir sefâlet-i müellime (elem verici sefalet) içinde yaşadığını görüyor, nasıl tâkatşiken (güç kıran) bir hayât geçirdiğini biliyordu. Driscoll câddelerde birkaç defa Patrick'in yanına sokulmuş, bu temiz yürekli fakîri 'Karlsbad'a götürmek

[36] kendine hemser etmek istemiş. Muvaffak olamamış. Patrick, Paterson'un hizmetine dâhil olduktan yirmi otuz gün sonra Driscoll bir gece doğrudan doğruya Paterson'un ikâmetgâhına gider, kapıyı çalar, lâkin Patrick Driscoll'un ne yaman bir şerîf olduğunu bildiği için hiç aldırılmaz. Hattâ sokak kapısını sımsıkı kilitletler. Driscoll bittabi çekilir. Lâkin birkaç sâat sonra yine gelir. Fakat bu defa kapıyı çalmaz, kırar, içeriye girer, doğrudan doğruya zavallı Paterson'un hücre-i mesâisine (çalıştığı yere) gider, üstüne atılır. Paterson'un kuvveti yerinde idi. Uzun ve şedit bir mücadeleden sonra Driscoll elindeki bıçakla bîçâreyi râst gelen yerinden yaralamağa başlar. Cinâyeti ikmâl ettikten sonra Driscoll bir lâmbâ yakar, etrâfı karıştırır, dolâpları, çekmeleri alt üst eder. Ne kadar zî-kymet (değerli) şey bulursa, ne kadar para eline geçerse alır. Lâkin tamâm odadan çıktığı vakit karşısına Patrick dikilir! Zavallı Patrick! Odasından Paterson'un dâiresinde aydınlık görünce telâş ve endişe içinde kalmış, şaşkın gibi koşmuş. Driscoll **[37]** dakîka kaçırmaz bu defada Patrick'in boğazına sarılır. Bir iki dakîkada zavallı adamın işini bitirir.

Bu iki fiil-i katl (cinayet) bittikten sonra Driscoll kapıdan çıkarken hâtırına yeni bir şeytantet (şeytanlık) gelir. Gözlerinde acı acı şerâreler parlar. Paterson katledilmiş idi değil mi? Eğer Patrick ortadan gâip olursa herkesin Patrick'i ithâm edeceği tabîî, kendi de bu sûretle takibât-ı zâbitadan (polis takibinden) kurtulmuş olacak. Driscoll uzun uzun düşündükten sonra buna da bir çâre bulur. Bahçeye iner, münâsip bir köşede derin bir çukur kazarak Patrick'i gömer. Nâkes bu dehşet-engîz (dehşet verici), gam-âgîn (kederli) işleri görmek için iki sâatten ziyâde uğraşmış. Paterson'un ikâmetgâhından çıkarken gecenin bitmeğe, ortalığın ağarmağa başladığını görür.

Driscoll 'Karlsbad'a bî-mecâl (mecsalsiz) bir hâlde düşmüş, hele mahall-i cinâyette kendi için şüphe edilecek bir nişâne bırakmamış olduğu için müsterihâne (gönül rahatlığıyla) uykuya yatmış. Birkaç sâat sonra uyandığı vakit mâymûncuğu orada bırakmış olduğunu tahattur eder (hatırlar). Henüz gündüz iyiden iyiye gelmemiş **[38]** olduğundan hemen fırlarlar. Erkenden gidip Paterson'un odasında bıraktığı mâymûncuğu almak fikrinde bulunur. Lâkin tamâm ikâmetgâha yaklaştığı sırada oradan geçen bir sütçünün kapısının kırılmış ve açık bırakılmış olduğunu görerek polise haber vermeğe gittiğini görünce savuşmağa mecbûr olmuş. Biraz daha ewel gelmiş olaydı bittabi mâymûncuğu da alabilecekti ve artık sûret-i katiyede (kesinlikle) takibâtan masûn bulunacak (korunacak), kurtulmuş olacaktı. Tekrâr 'Kasrabad'a avdet eder. Lâkin sefil bu defa azâp ve ıztırâp içinde imiş. Vakayı etrâfıyla arkadaşlarından birkaçına anlatır ki Driscoll'un şu sözlerini orada bulunan Kathe de işitmiş...

Driscoll yaman bir sefil imiş. Paterson'un katlinde mürâcaat ettiği tedâbir-i denâetkârâne (alçakça tedbirler) beni hayret ve ıztırâp içine attı. Bir zengini öldürmek, uşağını boğmak, sonra nazar-ı iştibâh (kuşuklu yaklaşım) ve takibi üzerine cezb için (çekmek için) zavallı uşağı bir tarafa gömmek!

Havâ serin, sünbülî, menekşe rengi bulutlardan zamân zamân katarât-ı rahmet (yağmur damlaları) dökülüyor. Yanıma iki memûr alarak **[39]** Paterson'un ikâmetgâhına gittim. Yüreğimi bir ıztırâp yakaladı. Bahçeye çıktık.

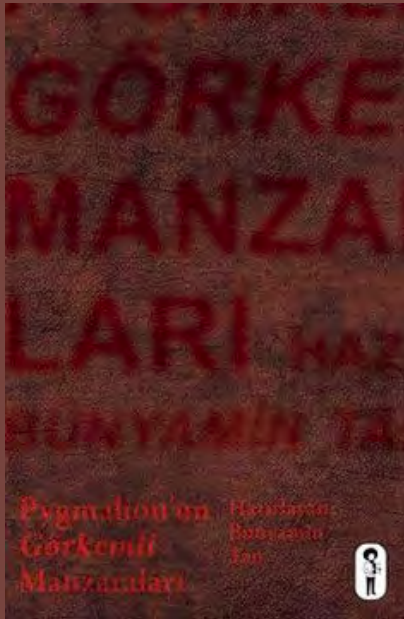
Patrick'in cesedini bulduk, çıkardık. Bedbaht adamcağız yarı giyinmiş bir hâlde idi. Yeleğinin cebinde bir küçük mektûp buldum ki bana yazmış, fakat göndermeğe vakit bulamamıştı. Bunlarda kendisini fakr u elem içinden kurtardığımdan, ona yeni bir hayât bulduğumdan, Paterson'un rıfk (yumuşaklığı) ve mülâyemetinden (mülayimlikten) bahsediyor, bana bol bol teşekkürler yazıyordu... Hey zavallı adam! Sanki seni hakikî zillet ve hüsrândan çıkardım, hayâtını kurtardım değil mi? Senin acz ve müzillet (onur kırıcı bir hal) içinde geçirdiğin hayât-ı sefilâne şu netice-i fecîaya (kötü neticeye) müreccah (yeğlenen) değil miydi? Bu ne sernüvişt-i gam-âğîn imiş? Şu vak'a-i müellimeye (elemli olaya) sebep ben olduğum için pek acı, pek süz-efken (yakıcı), pek tâkat-şiken (takat kıran) bir elemin zebûnu (güçsüz, zayıf) oluyor, bunalıyordum.

Driscoll cezâsını buldu, elektrikle idâm olundu. Bilmuhâkeme tebeyyün etti (anlaşıldı) ki alçak herf Paterson gibi on sekiz kişi daha katletmiş.

Patrick'i 'Flakland' kabristânına defnettirdim. Lâkîn [40] zavallının hâtıra-i fecîa-i memâtı (ölümüm feci hatırası) her gün yüreğimi yakar.

Sanki onu Driscoll öldürmemiş, ben öldürmüştüm. Şimdi her zamân gider, kabr-i sükûnu (sessliğe bürünen mezarını) üzerine demet demet şükûfeler (çiçekler) serperim.

Hitâm (Son)

Pygmalion'un Görkemli Manzaraları *der. Bünyamin Tan*

Bilimkurgunun altın çağı başlamadan çok önce, 20. yüzyılın ilk yarısında, hayal gücü ile bilimin sınırlarını birleştiren bir grup öncü yazar vardı. Onlar ne bugünün yüksek teknolojisine sahip dünyasında yaşıyorlardı ne de bilimsel doğrulukla sınırlıydılar; ama hayallerinin ufku, kendi çağlarının çok ötesine uzanıyordu. Bu antoloji, o erken dönemin dört farklı sesini — James Elroy Flecker, Harry Cord, Otis Adelbert Kline ve Nat Schachner'ı — aynı çatı altında bir araya getiriyor.

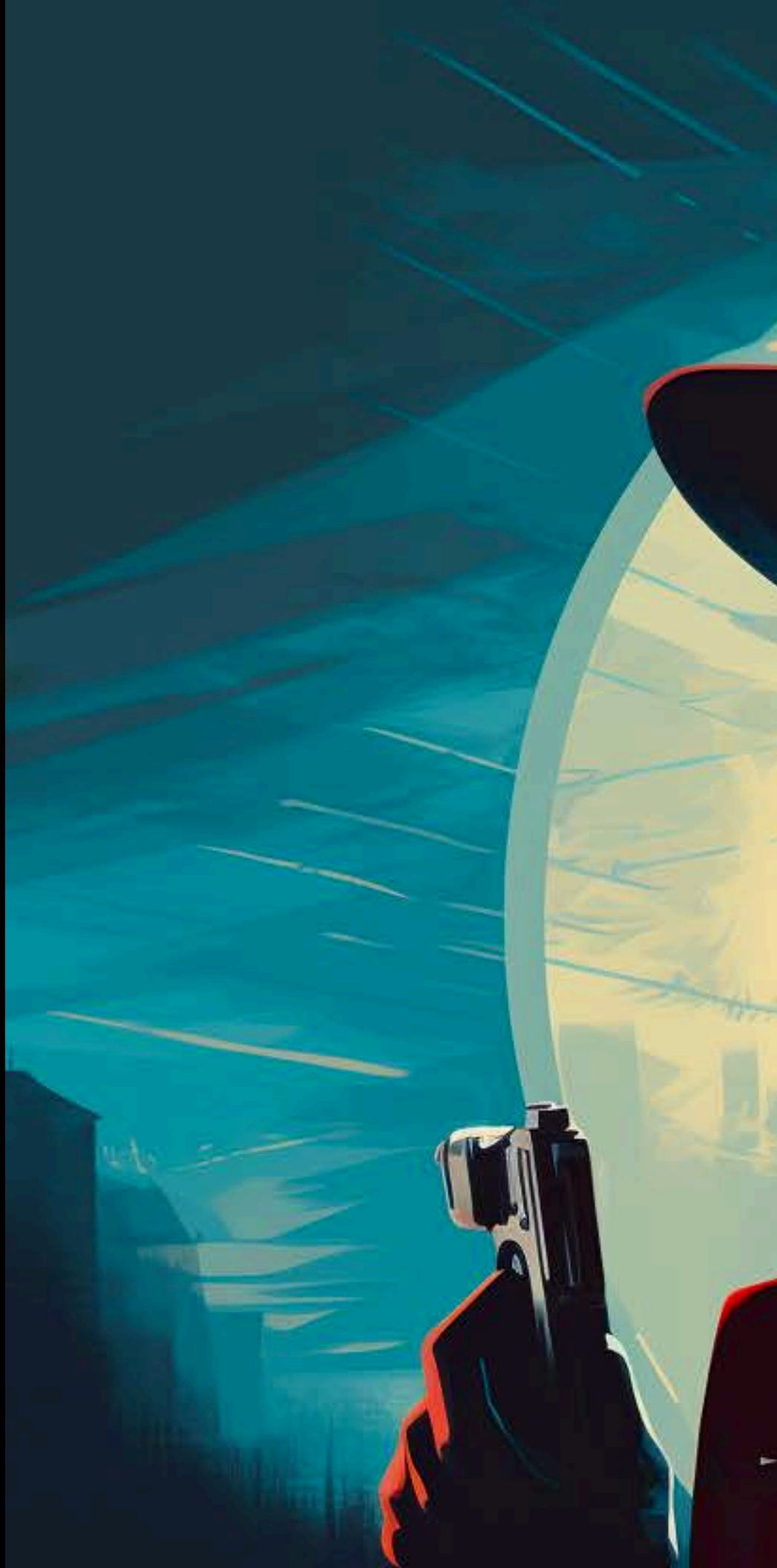
**BİZİ
TAKİP
ETMEYE
DEVAM
EDİN**

@sucustu

www.sucustu.net

sucustu[et]sucustu.net

**KAÇTIĐI KÂBUS,
GİTMEKTE OLDUĞU YERİN YANINDA
HIÇBİR ŞEYDİ.**

**FREIDA
McFADDEN**

Tehlike, yolun sonunda
pusuda bekliyor...

KAZA

OLIMPOS

Çeviren: Zehra Uzun